

123
1580
AZ ÉPÍTŐIPARI TUDOMÁNYOS EGYESÜLET FOLYÓIRATA * 1961. 1.

**MAGYAR
ÉPÍTŐ-
IPAR**

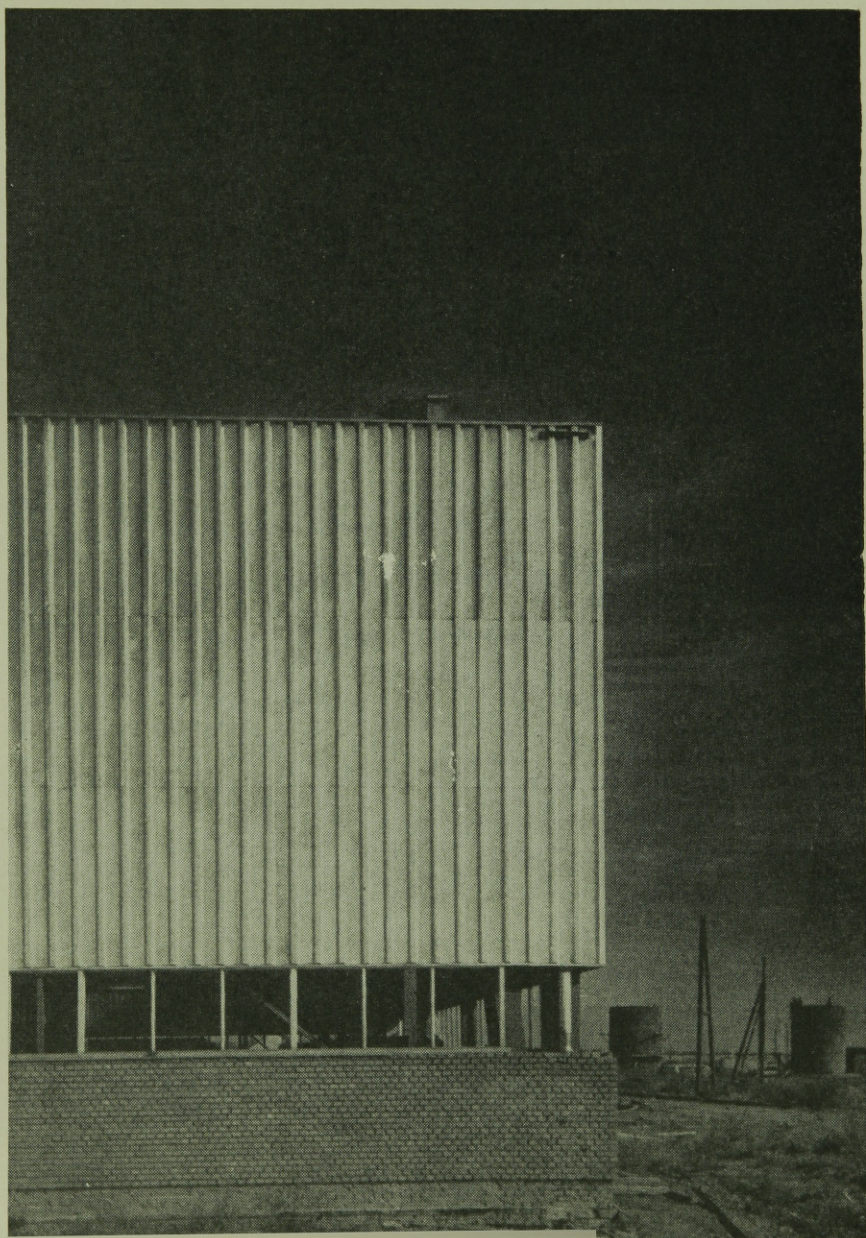
Szemelvények az 1960. évi építkezésekből

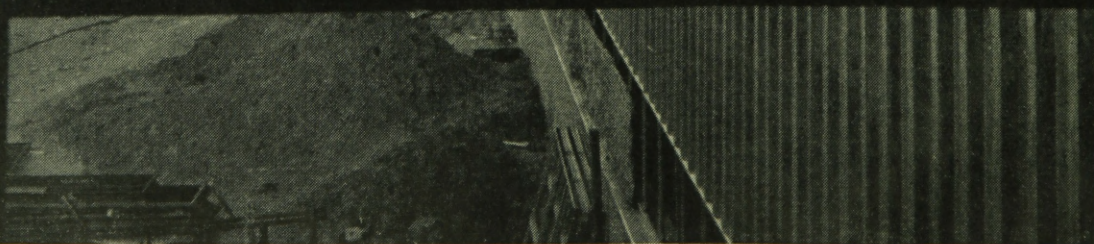
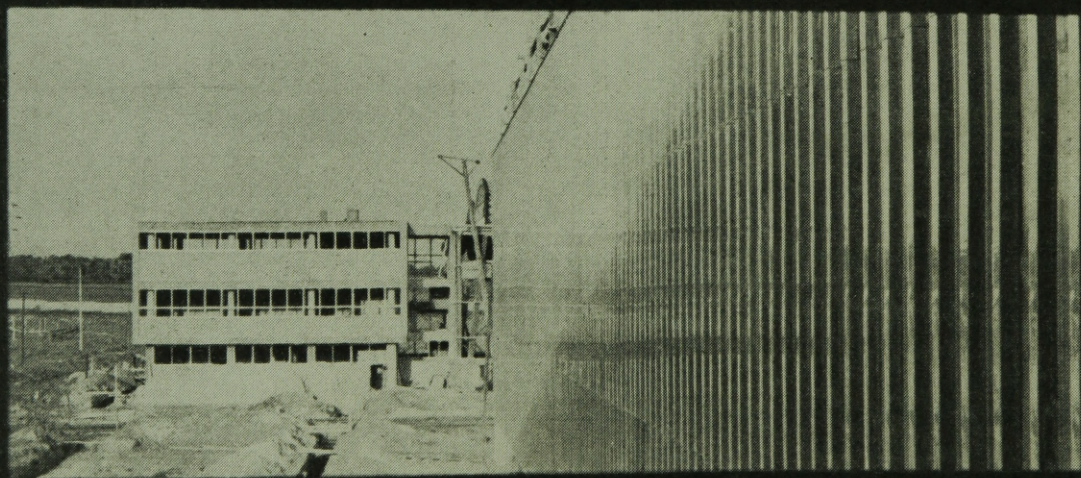
Budapesten és vidéken az 1960. év folyamán elkészült lakótelepek, lakóházak, iskolák, ipari létesítmények, közművek stb. egy részét ismertetjük ebben a számban.

Székesfehérvári Könnyűfémű

Tervezők: IPARTERV.
Építész: Farkas Ipoly.
Mérnök: Dr. Menyhárd István.
Építési-technológia: Semsey Lajos.
Kivitelező Vállalat: ÉM 31. sz. Építőipari Vállalat.

A Székesfehérvári Könnyűfémű nagy bővítése két ütemben történik. Az első ütemben építették meg az új alumíniumos tuskó-öntödét, a présműcsarnokot, kazánházat, 6 kV-os kapcsoló épületet, és az ezekhez tartozó szociális és egyéb ipari jellegű kisegítő üzemrészeket. A második ütemben kerül megvalósításra a hengermű, a közp. adminisztráció és labor-épület.

Az új üzemszű területileg kapcsolódik a meglevő hengerműhöz és attól északkeleti irányban terűl el.

A tervezők az eredeti technológiai diszpozíciót átdolgozták, és a két nagy üzemi csarnok szerkezeteit 15 x 30 m méretű egységekből alakították ki.

A szerkezeti egység kétirányban hajlított 6 cm vastag forgási hiperboloid héjfelülettel van lefedve, melynek két végén egy-egy átmeneti konoid felület van beiktatva, vízvetés és merevítés céljából. A héj mérete 11,40 x 30 m. A héjfelülete V-alakú merev vasbetétes pillérekre támaszkodik, a pillérek állása 15 x 30 m. A héj elemek peremtartói és vonógerendái közé a V-pillérek nyílásának szélességében sík vasbetonlemez készül. A héjak közötti nyílás biztosítja a csarnok bevilágosítását, szellőzését és csapadékvíz elvezetését.

A darutartók acélszerkezetűek, 5, 10 és 20 tonna teherbírású darukra méretezve. Oldalfalak 2 m magasságig 38 cm vastag téglából készülnek. A téglafal fölött 1,20 m szalagablak biztosítja a nyári szellőzési lehetőséget, a szalagablak fölött főpárkányig 1 mm vastag trapéz keresztmetszetű hullámosítással merevített alumíniumfal, szórt azbeszt cementtel hőszigetelve, 8 mm vastagságban. A héjakat perlitel hőszigetelték és a csapadékvíz ellen bőrlémezzel szigetelték.

Építés mód :

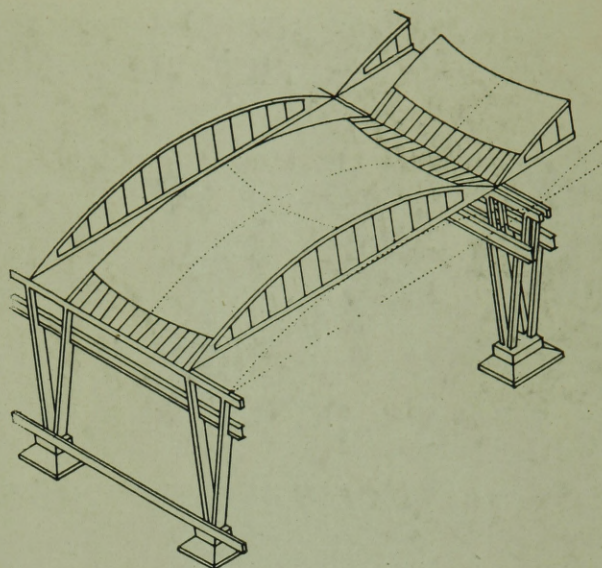
1. Az üzemben elkészült merev vasbetétes pillérek beállítása a vasbetonalap kelyhébe.

2. Az acélszerkezetű darutartók felszerelése a beállított pillérekre.

3. A merev vasbetétekre szerelt zsaluzattal, pillérek kibetonozása.

4. Daruhidak felszerelése.

5. A daruhidakra szerelt zsaluzattal ívpárok

(és köztük levő síklemez) készítése, egy ívpár építési ideje : 14 nap. Az ívpárok zsaluzatát a daru saját pályáján továbbítják.

6. A meglevő ívpárokra felerősített héjzsaluzó elemek segítségével, héjak megépítése monolitikusan. Egy héj építési ideje : 7 nap.

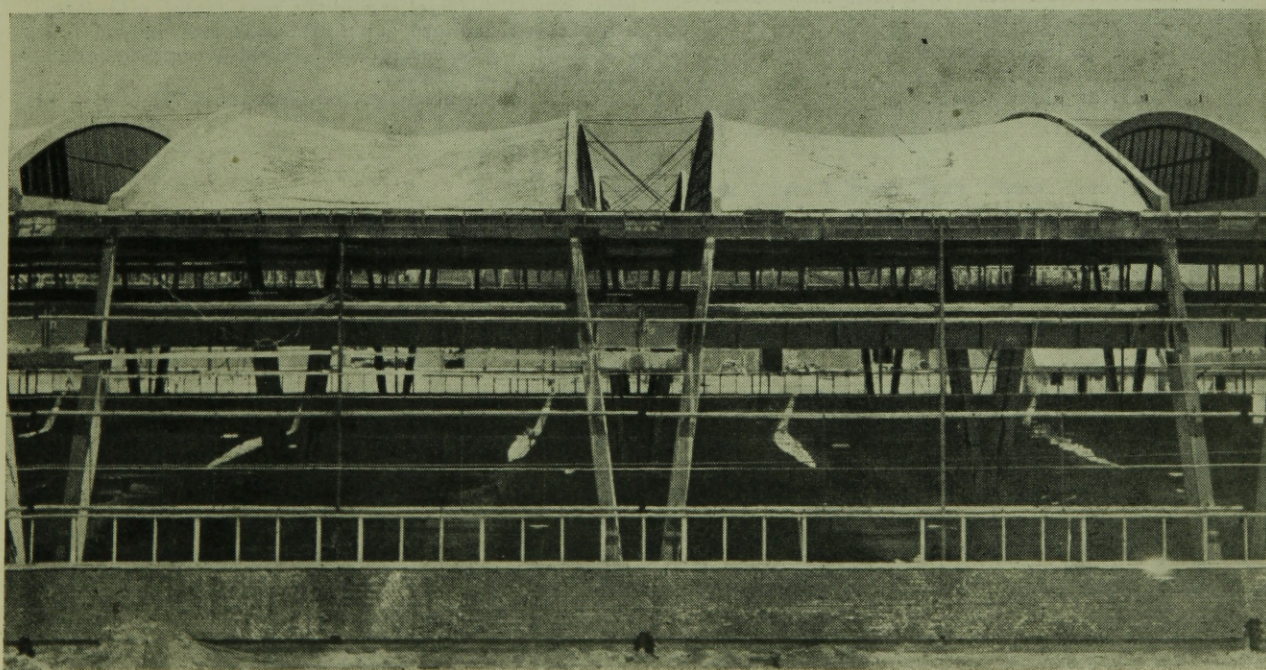
Néhány adat a csarnokokról :

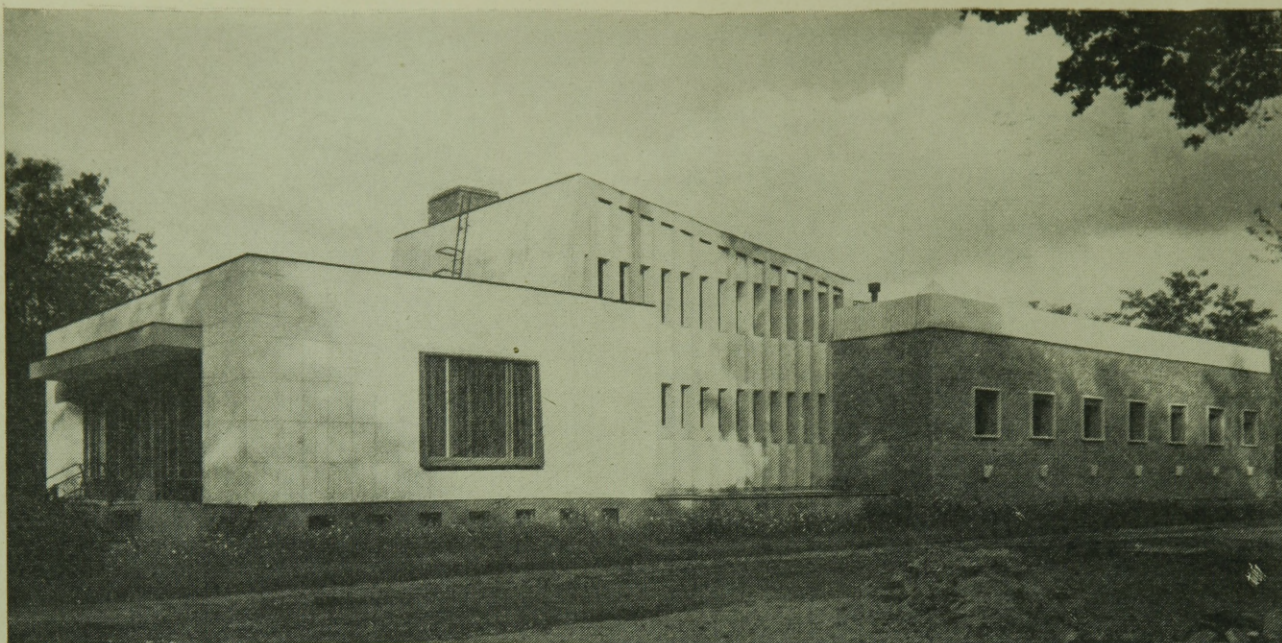
Prémű-csarnok alapterülete 16,268 m², beépített légm³ héjszerkezettel együtt 195 102 m³.

Öntöde-csarnok alapterülete 7420 m², beépített légm³ héjszerkezettel együtt 88 680 m³.

Egy beépített légm³ költségvetési végösszeg alapján : 130 Ft/m³.

Egységár fellebbezések figyelembevételével 180 Ft/légm³.

Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Izotóp laboratóriuma

Tervező vállalat : Út-Vasúttervező Vállalat.
Építész : Soos György.
Statikus : Tilly Károly, Báthory Gáborné.
Gépész : Holyos Béla, Hanz Gyuláné.
Elektromos : Horváth István, Hullay Károly.
Technológia : Tihanyi László, Ádám László.
Techn. gép. berend. : Tarlós Vilmos, Dvihally József.
Belső berendezés : Krencsey Iván.
Generál kivitelező : ÉM Hajdúmegyei Építőipari Vállalat.
Felelős építésvezető : Vigh László.
Elektromos munkák : ÉM Hajdúmegyei Építőip. V.
Felelős művezető : Lőcsey László.
Techn. gépészet : Hajdú-Bihar m. Lakatos és Gépip. V.
Vezető : Siteri Gábor.
Szellőzés : Ált. Szerelő Vállalat, Budapest. Vezető : Kiss Sándor.

Az építkezés időtartama : 1958—1960-ig.

A Debreceni Izotóp laboratórium a Kossuth Lajos Tudományegyetem területén, a botanikus kertben épült fel.

Az épület kétszintes, kivéve az irodarész, és csak részben van alapincézve.

Az épület rendeltetése szempontjából három fő részre osztható, mégpedig :

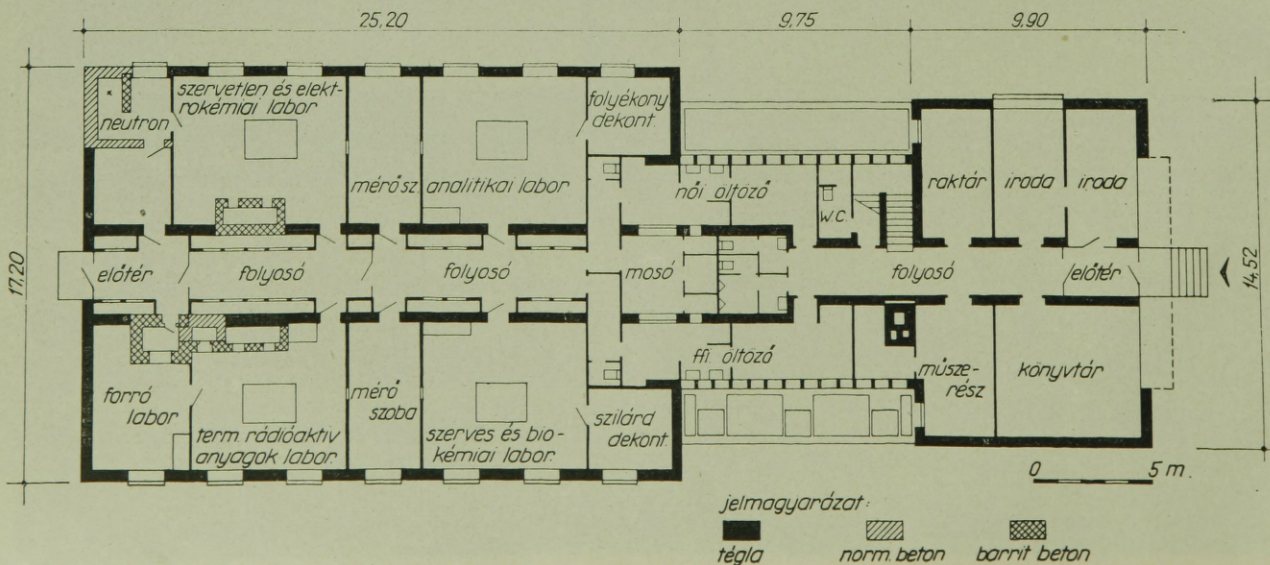
- I. az inaktív részre,
- II. a zsilipekre,
- III. az aktív részre.

Az épület külső megjelenésében alkalmazkodik a technológiához, úgy tömegében, illetve azok összekapcsolásában, mint színezésben is jelentkezik a három fő egység.

Az épület kivitele :

- a) alapozás : sávalap, úsztatott kőbetonból;
- b) felmenő függ. teherhordó szerkezet : tömör téglafal, emeleten pillér, sugárveszélyes helyen Barit-beton, illetve vtg. csömöszölt beton;
- c) vízszintes teherhordó szerkezet : vb. típusgerendák közötti téglá, illetve betontálcák, továbbá kőszivacs pallófödémek ;
- d) válaszfalak : 12 cm vtg. ikersejt-tégla ;
- e) belső vakolás : jav. mészhabarcs, vakolat és dörzsölés;
- f) külső homlokzat : sóskúti puha mészkőlapburkolat, fűrészelt felülettel, mezőtúri burkoló téglá és nemes vakolat, a lábazat felhordott műköből készült;
- g) tetőfedés : az aktív rész felett bádofedés, míg az inaktív rész felett preskies-fedés készült;
- h) nyílászáró szerkezetek : fából, idomacél szerkezetből és préselt acéllemez szerkezetből készültek ;
- i) szobafestő és mázó munkák : az inaktív rész enyves festéssel, az aktív rész faolaj mázólassal, a műhelyek, szellőző gépházak, raktárak meszelve, az öltözők és egészségügyi helyiségek csempeburkolattal kerültek kivitelezésre.

5. A létesítmény kiviteli összege : 9 718 000,— Ft.

Egyesült Gyógyszer és Tápszergyár II—III. alapanyaggyártó üzem

Tervező Vállalat : IPARTERV.

Építész : Pál Balázs.

Statikus : Nádai Gábor.

Épület-gépészet : Toldi-Schädel Emil, Egyed
András, Fliegauf Gusztáv.

Technológia : Egyesült Gyógyszer és Tápszer-
gyár szerkesztési csoportja Papp János
vezetésével.

Az itt bemutatásra kerülő alap-
anyag gyártó üzemnél, reálisnak
látszott a hosszirányú horizontális
modult 3 m-ben megállapítani, mely-
nek többszörösei leválasztható, ön-
állóan üzemelő üzemrészeket ered-
ményeznek a kívánt gyártási folya-
mat szerint. Az alap-modulnak jelen
esetben a háromszorosa, tehát 9 m
az a minimális üzem egységhossz,
melyre a teljes üzemet bontani lehet.
A vertikális modult a gyártó szintek
határozzák meg, mely függvénye a
modern vertikális technológia köve-
telményeinek. Jelen esetben figye-
lembe véve a különféle készülékek el-
helyezési gyakoriságát, ez a szint-
különbség 3,50 m-ben látszott reá-
lisnak.

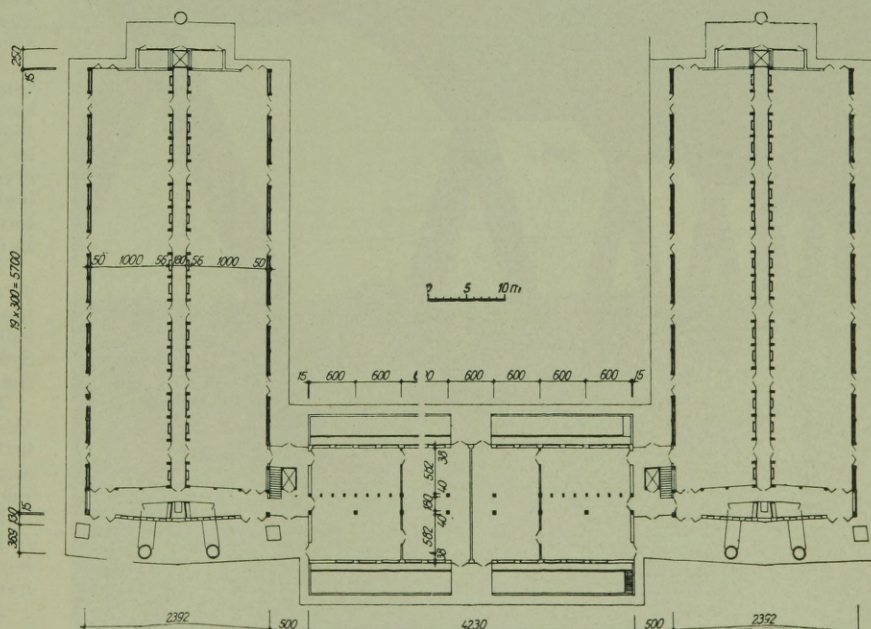
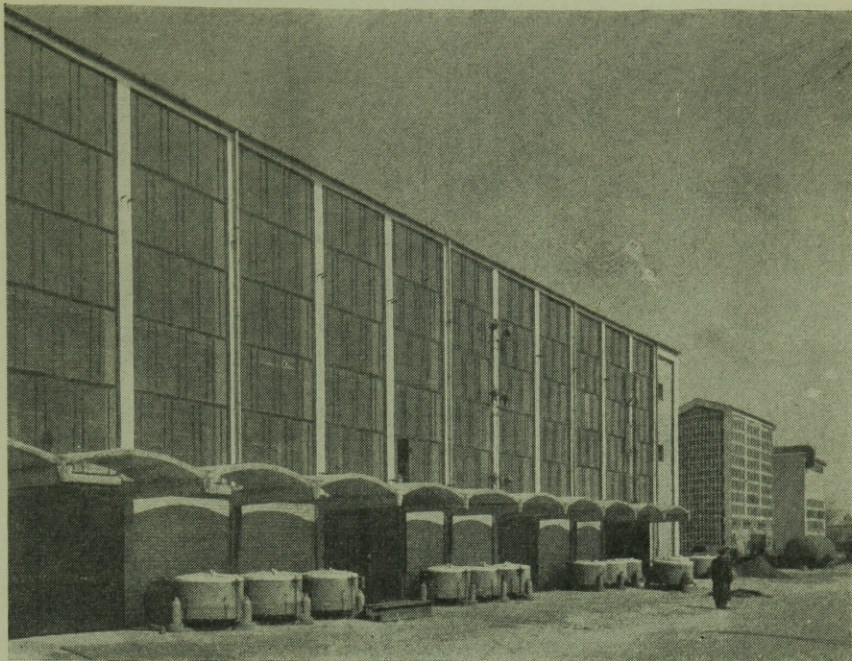
A fél-csarnok keresztmetszetét
vizsgálva, a készülékek elhelyezése
két sorban történt oly módon, hogy
a homlokzati síkkal párhuzamosan a
külső és a készülékek közti sávban
alakulnak ki forgalmi vonalak. Az
általános szellőzés a homlokzati sík
alatt elhelyezett befúvó légesatorná-
ból nyeri a friss meleg levegőt és a
középfolyosó alatt elhelyezett elszívó
csatornába adja le az elhasznált és
párás levegőt.

Az alaprajzon látható a két légbe-
szívó kémény és egy légkifúvó kémény
melyek az előbb ismertetett szellő-
zési rendszerhez tartoznak. A két
kéményen a csarnok párkány magas-
ságából beszívott friss levegőt két
nagyteljesítményű ventilátor tovább-
bítja a gyártó csarnok légterébe,
ahonnan az elhasznált levegőt két
másik nagyteljesítményű ventilátor
a csarnok ellenkező végén levő kémé-
nyen fújja ki, a ventilátor folyosó
párkánymagasságában.

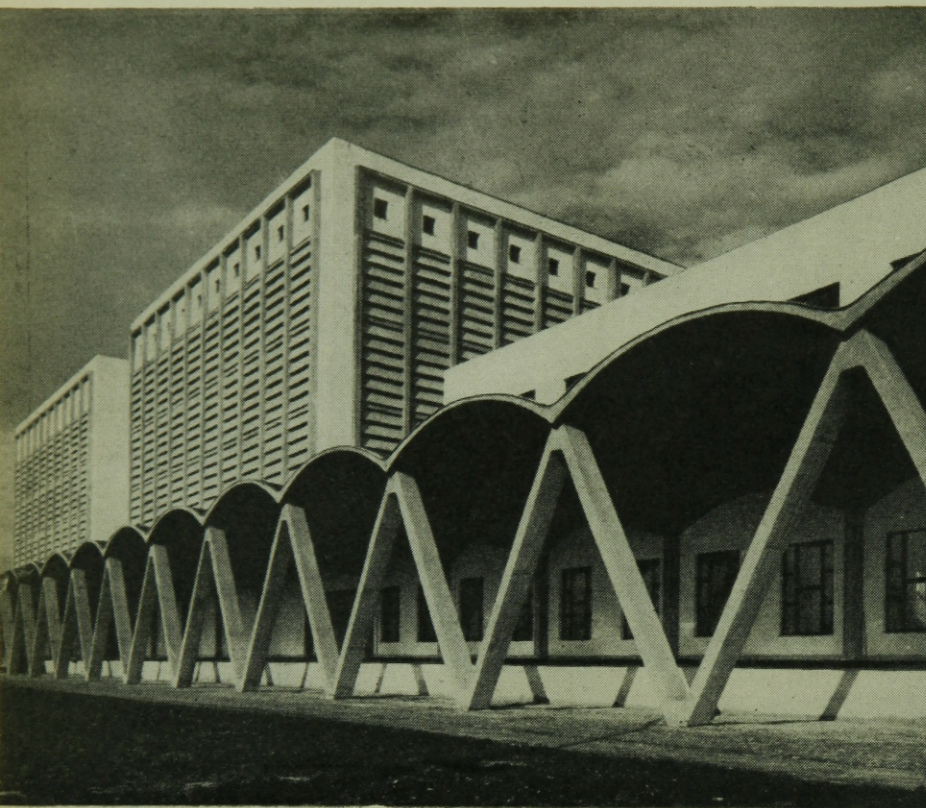
A gyárkémények sokfélesége, vala-
mint a piac által megkívánt fluk-
tuáció azt az igényt támasztja, hogy
a gyártási folyamatok aránylag gyor-
san, pár hónap alatt megváltoztathat-
ók legyenek. Ezt az igényt ki-
elégítendő, megkíséreltük az alap-
szolgáltatásokat a két fél csarnok
szinten elhelyezni és így sikerült az
üzemrészeket az alapszolgáltatási ha-
lózatról közvetlen ellátni.

Egyes készülékek, helyi elszívását,
melyek mérges gőzöket, gázokat ter-
melnek, a középfolyosó felső szint-
jén elhelyezett ventilátor-telep látja el.

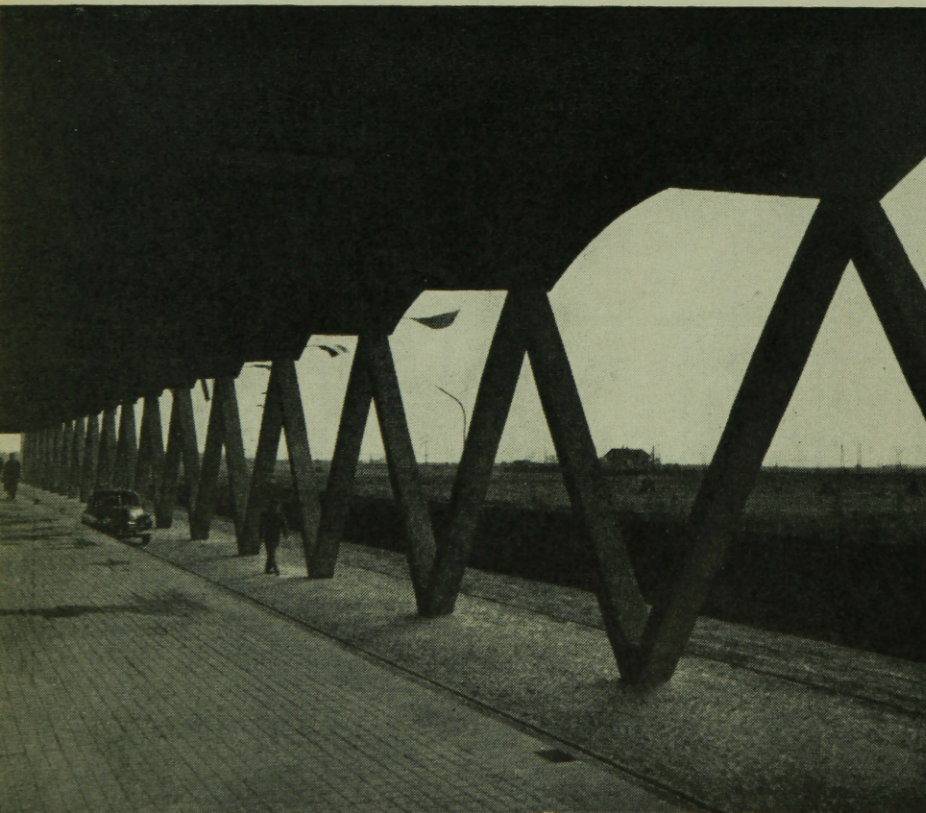
Az elektromos energia az erőát-
vitel és világítás céljaira a csarnok
tetősíkjában elhelyezett zárt kap-
csolótérből van az egyes motorokhoz
és a fogyasztó helyekhez vezetve.
Az üzem funkciójához hozzátartozik
még a fej-épület alagsorában elhe-
lyezett segédüzem, mely a gyártó
üzemeket prés levegővel, vákummal
és sólével látja el. A fejépület föld-
szintjén az alapanyag gyártás befe-
jező fázisai vannak elhelyezve a
gyártó csarnokokkal közvetlen kap-
csolatban. A fejépület első emeletén
üzemi öltöző, a második emeletén
üzemi laboratóriumok vannak.

Az üzem alaprajza

A hűtőház képe a rakodó felől

Az előtető képe

Miskolci Hűtőház

Építész: Csaba László.

(A technológiai berendezések a HŐTERV tervei alapján készültek.)

Technológia: Poczkódi Lajos.

Generálkivitelező: ÉM. 21. sz. Állami Építőipari Vállalat.

A kivitelezés gyakorlati irányítói: Budnai József főmérnök, Harmer Lipót építési csoportvezető és Horváth Ferenc helyszíni építésvezető.

A Miskolci Hűtőház a Miskolc—Felsőzsolca vasútvonal mellett a város központjától kb. 5 km-re 8 kat. hold területen létesült.

A forgalom lebonyolítására a Miskolc—Tiszai pályaudvarról kiindulva 2 km hosszú iparvágány, valamint a Szinva-patakon átvezető 2 km hosszú közút szolgál.

A létesítmény a következő épületekből áll:

Főépület (hűtőház, gépház, transzformátorház), mirelite-üzem, jéggyár és jégraktár, iroda, konyha, étkező épület, műhely, raktár, öltöző, garázs-épület, kazánház, kerékpárszín, életvédelmi helyiségek, vízmű.

A létesítmény építészeti terveit az ÉM. Iparterv készítette.

A kivitelezés lényegében 1958. január 1-ével indult és két hónappal a vállalt határidő előtt, 1960. november 4-én került átadásra.

A Hűtőház 65 000 légm³-es, 5 szintes, gombafödém szerkezetű vasbeton épület, Wellit-hőszigeteléssel.

A padlástér földeme is terhelhető, így megfelelő külső hőmérséklet esetén tárolásra felhasználható.

A 0 fokos tárolóhelyiségek ltto alapterülete 3247 m², a — 20 fokos tárolóhelyiségek btto alapterülete 6701 m².

Berakható árumennyiség 620 vagon.

A fagyasztó termék kapacitása 9 vagon/nap.

A Mirelite üzem évi 150—200 vagon gyorsfagyasztott gyümölcs és főzelék gyártására szolgál.

A jéggyárban napi 10 vagon jeget állítanak elő, amely teljes egészében fedezi a nyári időszakban Miskolc és környékének jégellátását, a hűtővagonokhoz szükséges jégmennyiséggel együtt.

A létesítmény 112 000,000— Ft-os összköltséggel épült. A kivitelezés során 5000 m³ beton és 700 vagon téglát használtak. Külön ki kell emelni a vasbetonzsalús légvezetőket, melyek a határoló főfal légelhűtésének elősegítésén kívül a hatalmas épületnek kellemes esztétikai megjelenést biztosítanak.

A korábban épült hűtőházak hűtőajtóival szemben újszerű az itt alkalmazott hűtőajtók zárszerkezete és külső megjelenési formája, amelyek Szőke Gyula Kossuth-díjas gépészmérnök tervei alapján készültek.

A hőszigetelésként alkalmazott Wellit hőszigetelő anyaggal kapcsolatban meg kell jegyeznünk, hogy annak hőtechnikai tulajdonságai megegyeznek a parafáéval, ugyanakkor abszolút értékben olcsóbb, mint a parafa. Így alkalmazása jelentős deviza-megtakarítást eredményezett.

A hűtőhelyiségekben 94 db tárcsaborrás és 364 db hosszborrás batté-

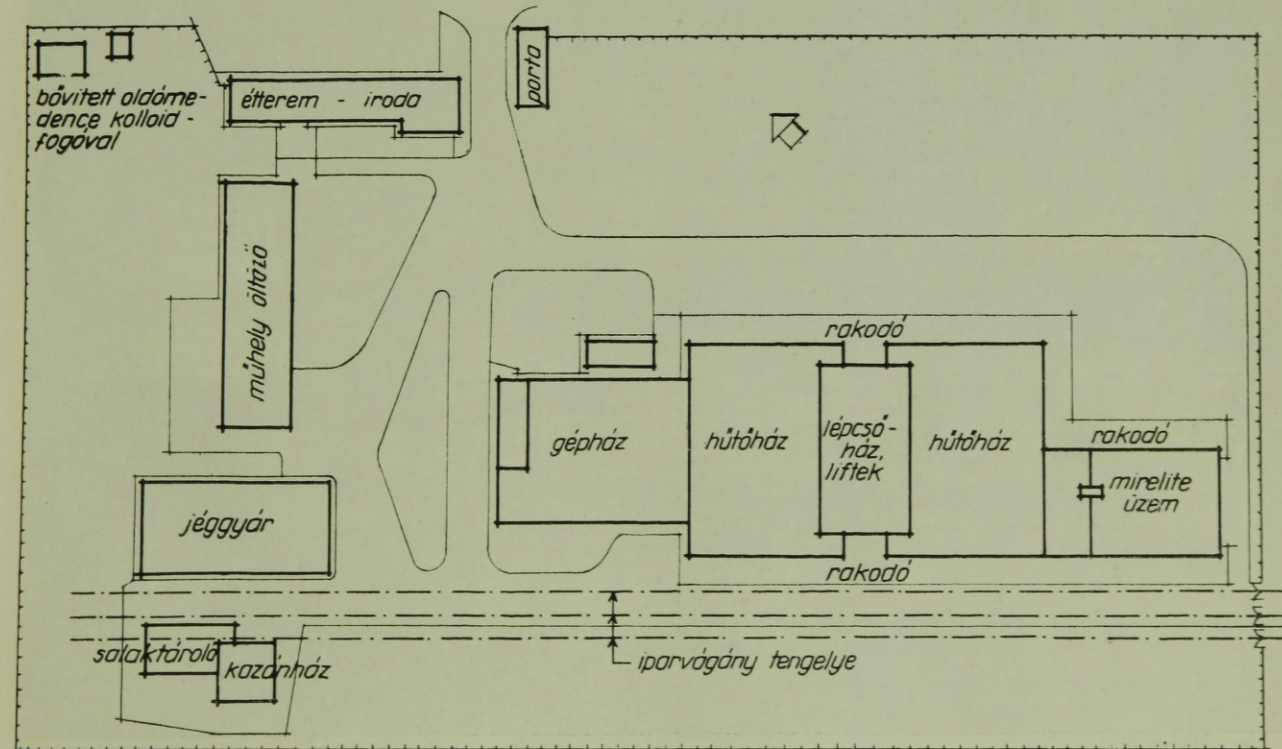

ria került beépítésre, kb. 23 200 fm csővel. Az összekötő csővezetékek hossza 10 000 fm. A Hűtőházban a vízvezetékeket is beleértve, összesen kb. 60 000 fm cső került beépítésre. A hűtést szolgáló ammónia-töltés súlya kb. 25 000 kg.

Újszerű a hűtőteltjesítmény szá-

bályozását végző automatika is. A légcirkulációs rendszereknél a teremben elhelyezett hűtőautomaták a teremben észlelt hőmérséklettől függően a ventilátorokat vezérlik és a léghűtést megindítják, illetve leállítják. Így az előírt hőmérséklet mindig automatikusan áll be.

Ugyancsak a Miskolci Hűtőháznál kerültek először alkalmazásra a csendes hűtésű termeknél a Danfoss rendszerű szekunder-teljesítmény szabályozók is, amelyek ugyancsak a terem hőfokok automatikus tartását szolgálják.

Budafoki Export Borpalackozó (MONIMPEX Külkereskedelmi V.)

Tervező: IPARTERV.
Építész: Iványi Gyula és Emődy Attila.
Statikus: Szeleczky Ferenc.
Gépész: Hackl Tibor, Wagner Ádám, Száva György, Fürtös Béla.
Kivitelező: ÉM 1. sz. Mélyépítő Vállalat.
Építésvezető: Ersey Attila.
Készült: 1959–60 évben.

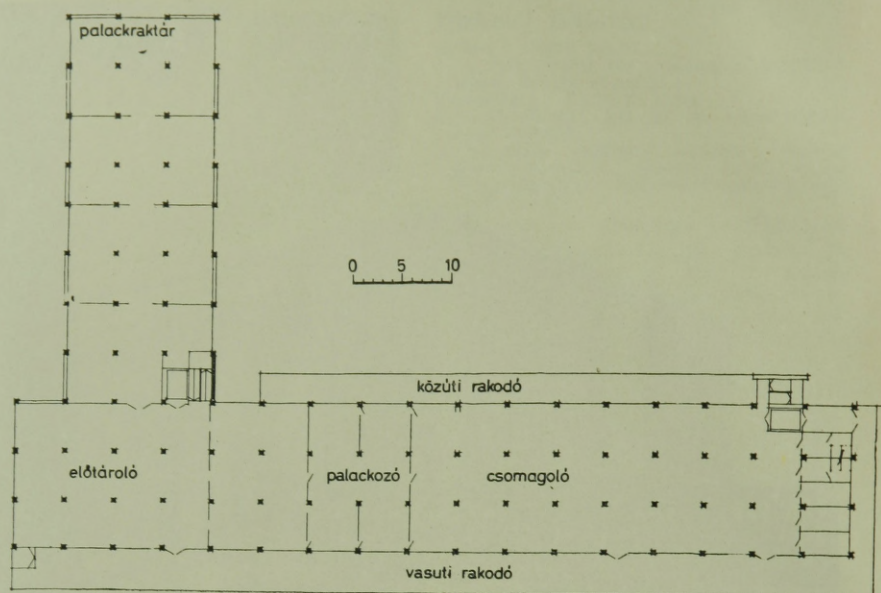
Beépített alapterület: 2.500 m².
Beépített légköbméter: 29.350 m³.
Építési összköltség: 18 millió Ft.
(Ebből épület: 12 millió Ft
Külső munkák: 2,5 millió Ft
Út-vasút: 2,2 millió Ft.
Felvonulás 1,3 millió Ft.)

Az üzem két részből, illetve fő-tömegből áll.

a) Palackozó üzem (alagsor + fdszt + I. emelet).

A kétszintes alagsorban helyezkedik el a teli palack tartalékraktár (600 000 db). a 2000 hl. vb. alapbor tartály, továbbá a technológiai gépészeti berendezések; a fdszt-en a párhuzamosan elhelyezkedett két sor palackozó-, töltő-, dugaszoló-, címkéző-, csomagoló automata gépek, melyek napi teljesítménye 50–60 000 palack. A II. emeletet a vegyes csomagoló anyagraktárak és előkészítők foglalják el.

b) Raktár épület (fdszt + 4 emelet) mely merőlegesen helyezkedik el az üzemi épületre. A két épület csatlakozási pontjában a lépcsőház van.

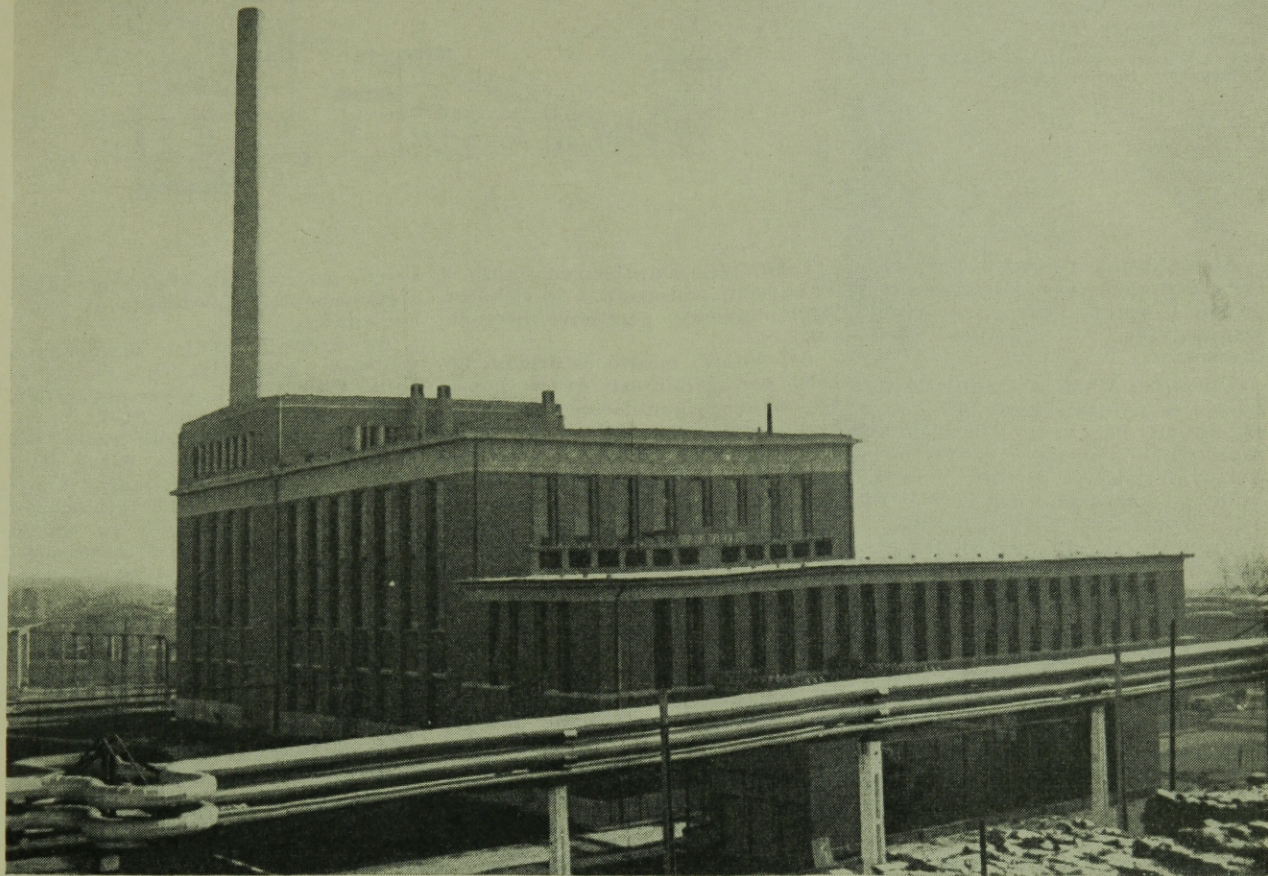
I. emeleti alaprajz

A raktárépület fdszt-jén az iroda és szociális helyiségek (öltöző, mosdó, konyha, étterem) vannak, míg az I–IV. emeleti raktárhelyiségek 2 millió különböző fajta üres üveg tárolására szolgál.

Az üzem forgalmi kiszolgálása közúttal és iparvágánnyal történik.

Az épület szerkezeti rendszere: 5 × 5 m raszterben kiosztott szint magas előregyártott vb. váz nedves csomóponti kötésekkel és előregyártott vb. tálcás födémmel. A pillérek közötti kitöltő falak anyaga mezőtúri téglával burkolt téglafal, illetve üvegbeton téglá. A betonfelületek nyers kiképzéssel készültek.

Csepeli papírgyári ellennyomásos erőmű

Gen. tervező: Hőtechnikai Tervező, I. Anesini.
Ép. tervező: IPARTERV, Wappler József, Mayer Pál.
Kivitelező: É. M. 25. sz. Állami Építőipari V., Magyar Imre

Az erőmű az alábbi létesítményekből áll:

- a) kazánház — tápház — gépház — pernyetér — 80 m-es kémény;
 - b) kapcsolóház, szabadtéri trafó;
 - c) vízlágyító ép;
- Beépített terület: 1958 m²
Beépített lm³: 51 666 m³.

Az épület vb. pillérváz, vb. pillér alapozással, talpgerendákkal és ezeken álló vb. pillérváz kitöltő falazattal. A keretpillérekre előgyártott vb. rácsostartók és előgyártott nagyfeszítávú tetőelemek kerültek kőszivacs hőszigeteléssel és kavicsolt lemezfedéssel. A közbenső födémek monolit vb-ból készültek, az erőmű követelményeinek megfelelően közbeiktatott vasgerenda vázas, hálós légrács mezőkkel.

A fölépcső vb. monolit szerkezetű helyszínen felhordott műkö borítással, egyéb lépcsők vasszerkezetűek, recéslemez fokokkal. Belső felületképzés: sima vakolat, háromszori meszeléssel.

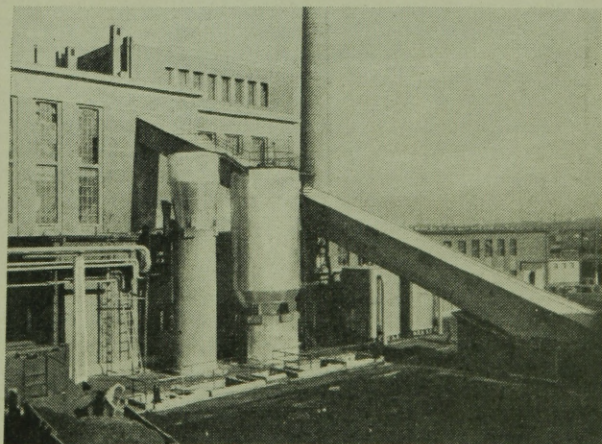
Külső felületképzés: falburkolat klinker téglával, egyidejűleg burkolva, közbenső felület kőporos bedörzsölt vakolat, műkö lábazat, előregyártott műköpárkány és ablak mellvédfedkövek.

A felmenő szerkezet lényegileg monolit merevvasváz vb. pillér, a tetőszerkezet teljes egészében előregyártott. A tetőszerkezetet alkotják a nagyfeszítávú (18,0, 14,80, 14,5 m) vb. rácsostartók és az erre kerülő nagy tetőelemek (11,0 m, 7,25 m).

Az épület vázát alkotó tetőalátámasztó 29,00 m-es vb. pillérek merev vasvázal készültek. A pillérek vasszerelése földön történt a merev vasvázba és így

azzal együtt nyert elhelyezést Kaiser daruval. A pillérek belsejében csúszó zsaluzattal kiképzett üregek készültek. A kazánházban 2 db 50 t/ó gőzteljesítményű por-szén tüzelésű 132 at kazán van, 4 db szénőrlő malommal, a tápházban a földszinten van elhelyezve a 400 V-os házi-üzemi kapcsoló berendezés, 3 db transzformátorral és 4 db tápszivattyú a +7,00 m szinten, a szénbunkerek alatt vannak a szénadagolók, a +14,50 m szinten vannak elhelyezve a tápvíz és nyersvíztartályok, a +17,20 m szintre a széntérről kiindulva vezet a szénszállítószalag, ahol egy mozgatható adagoló kocsival tölthetők a bunkerek.

A tápházban egy 10 t teherbírású daru működik. A gépházban 2 db magasnyomású és 3 db alacsonynyomású gőz transzformátor, 1 db turbina és 1 db 18 000 KVA turbógenerátor és 1 db 50 t-ás daru nyert elhelyezést.

Pálházai perlit-apritómű

Tervező : Alumíniumipari Tervező Intézet.

Technológus : Dr. Aliquander Endre.

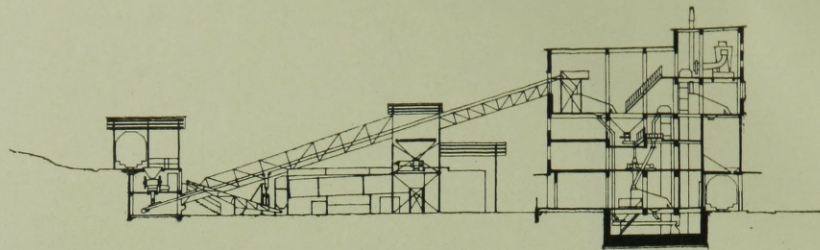
Gépész : Dvorák József.

Építész : Obreczán László.

Statikus : Varga László.

Építési Vállalat : Bányászati Építő Vállalat.

Építésvezető : Dovrtel Gusztáv.

Az aprítómű tervezett teljesítménye : két műszakos termeléssel évi 60 000 t perlitörlemény. A kívánt szemnagyság 0,3—1,2 mm osztályozhatóan.

Telepítés : A bánya közvetlen közelében. A nyersanyagot 760 mm-es nyomtávú vágányon Diesel-üzemű mozdollyal vontatott bányacsillékek szállítják az előtörő adagoló-szintjére. A készterméket a silók alól konténeres tehergépkocsival, vagy 760 mm-es nyomtávú iparvasúton lehet elszállítani.

Az aprítómű három részből áll :

1. Előtörőmű, 2 db 6-os, VI-os egyingás pófástörővel,

2. Szárítómű, 2 m $\varnothing$, 14 m hosszú, széntüzeléses egyenáramú forgódobos szárítókemence,

3. Örlőmű, 3 db hengeres törő, 4 db egysíkú vibrorosta. 2 db elevátor, tárolóbunkerek, porelszívó berendezés.

Az előtörő, szárító és örlőmű közötti anyagszállítást 44 m hosszú szalaghídon gumihevederes fedett szállítószalagon végzik. Az aprítómű 100%-os bővítésének lehetőségét a tervezés figyelembe vette.

Telepített segédüzemek : szabadtéri trafóállomás, kapcsolóház, kompresszorház, gépkocsisín, mozdony-szín.

Szociális létesítmény : iroda-öltöző, épület.

Az előtörő épület teljes egészében monolitikusan vasbeton szerkezetű. Adagoló szintjének, valamint a szabadban elhelyezett forgódobos szárítókemencének a lefedése acélszer-

kezetű oszlopokkal és szelemenekkel alátámasztott azbesztcement hullámlemez.

Az örlő-siló épület monolitikus

vasbeton vázszerkezetű, vb. köz-

lenső födémekkel, kőszivacs-tetőfö-

démmel és kitöltő falazattal.

A helyszíni adottságok miatt (bá-

nya, terep, meglevő út, patak stb.)

az épület egy részét a magas talaj-

vízállás ellenére alá kellett pincézni,

ezért készült itt szigetelt vb. teknő.

A különböző födém szintmagasságo-

kat és pillértengely osztásokat rész-

ben a technológiai követelmények

gazdaságos kielégítése, részben pedig

a dinamikus terhelések előnyösebb

eloszlása indokolta.

Beruházási költség : 18 000 000 Ft.

Építés kezdete : 1959. április.

Építés befejezése : 1960. július.

A Dunai Vasmű új légkondenzációs hűtőtornya

Az 1960. évben megépült vasbeton hűtőtorny, a Heller—Forgó-féle szabadalmaztatott új légkondenzációs hűtőrendszer első, természetes huzatú kísérleti típusa.

Az ábra a 65,35 m magas, csonkakúp alakú hűtőtorny alaprajzi metszetét tünteti fel. A 15 cm vastag, 29,00 m-ről 27,00 m-re csökkenő átmérőjű csonkakupolás, valamint az ugyancsak 15 cm vastag tört alaprajzú keresztfalak által, négy — a hőtechnikai számításokkal pontosan meghatározott alapterületű — szektorra oszlik a torony belső légtere. Így lehetővé válik az egyes, úgynevezett hűtőszektorok üzemből való kikapcsolása, és a hűtőrendszerrel végzendő különböző kísérletek lefolytatása.

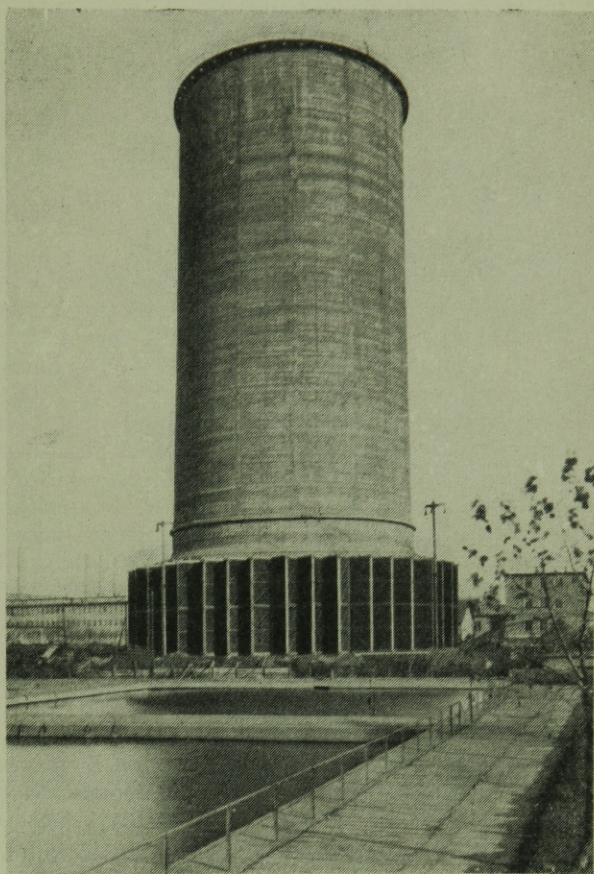
A műtárgy tervezése és kivitelezése során több építéstechnikai újdonság valósult meg. Többek között e munkahelyen nyert bevezetést a változó keresztmetszetű (kúpos) toronyépítmény csúszózszaluzattal való kivitelezése, a csúszózszaluzat szerkezeti elemeinek korszerűsítése, illetve tipizálása, a csúszózszaluzat üzemének gépesítése. Ennél a műtárgynál alkalmazták első ízben nagyobb mértékben a szerző által szabadalmaztatott gépi emelőorsós rendszert. Az elkészült hűtőtorny az ábrán látható.

A hőtechnikai berendezéseket és egyéb gépészeti felszereléseket, valamint a torony alapozását a generáltervező és egyben beruházó HÓTERV tervezte.

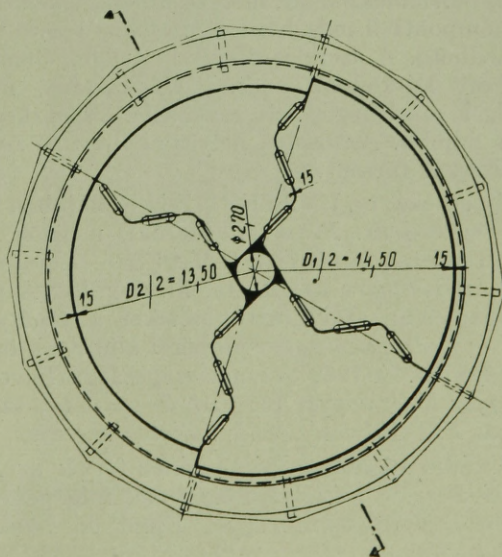
A vasbeton hűtőtorny szerkezeti, valamint építéstechnológiai (csúszózszaluzati) terveit a MÉLYÉPITERV Szerkezeti I. osztálya készítette.

A hűtőtorny újrendszerű építéstechnológiával történt kivitelezését az ÉM 6. sz. Mélyépítő Vállalat végezte.

Thoma József, Kossuth díjas

A Dunai Vasmű új légkondenzációs hűtőtornya

Alaprajz

A televízió Délkelet-Magyarországra való kiterjesztése tette szükségessé a 218 m magas TV műsorsugárzó torony építését. A torony szerkezeti kialakítása eltér az általában szokásostól, mivel törzse a sugárzókat tartó kb. 16 m hosszú legfelső rácsos idomacél szerkezettől eltekintve, *egyetlen nagy átmérőjű cső*. A választott szerkezet nagy merevsége és viszonylag kis légellenállástényezője miatt gazdaságos. Fokozottan indokolta alkalmazását az a körülmény, hogy a tornyon belül *kétszemélyes felvonó* működése is biztosítva volt, az időjárástól függetlenül.

A torony 66,0 m-enként, összesen három szinten van kikötte, három irányban, melyek egymással 120° — 120° szöget zárnak be. A kihorgonyzó beton-tömbök toronyalaptól mért távolsága 100,0 m és 190,0 m. A torony törzse 1,90 m átmérőjű acélső, melynek falvastagsága az igénybevételek változásától függően 5—6 mm. Erősítést csupán a kötéseknel, ajtóknál és egyéb nyílásoknál kapott.

A kihorgonyzókötelek a torony külső felületén csatlakoznak. A maximális 35 t kötél erőnek a viszonylag vékony lemezszerkezetbe való átvitele jelentős *külső merevítést* kívánt. E merevítés a kikötési szinteknél kialakított *erkélyek* tartószerkezetével van egybeépítve, s ily módon elrejtve.

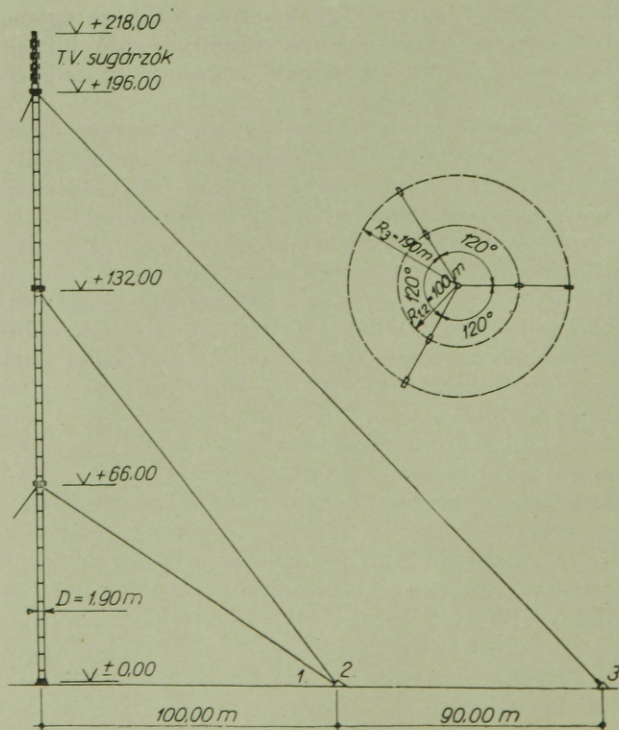
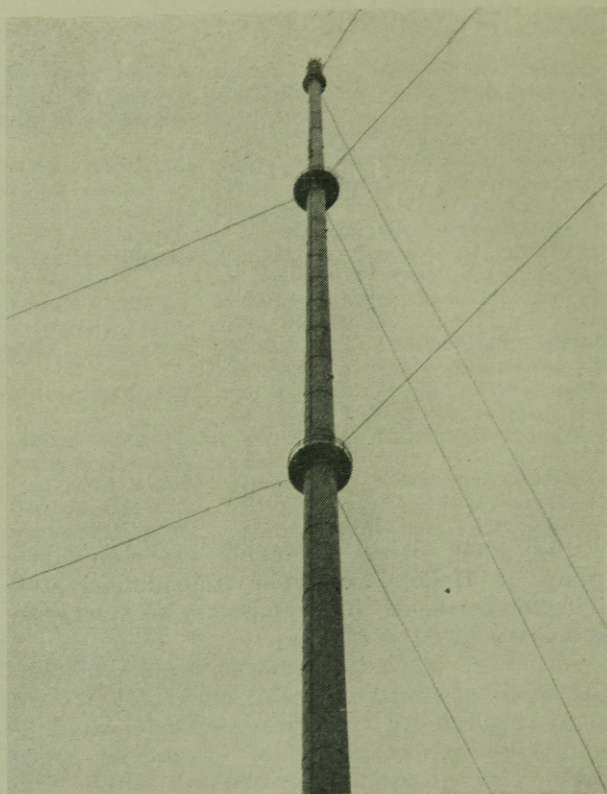
A tartókötelek átmérője 5 mm-es, nagyszilárdságú (150 kg/mm^2) tűzben kétszer horganyzott elemi szálaból készültek. A kötélben belül az elemi szálak párhuzamos elrendezésűek, hogy a kötél nyúlása és így a torony mozgása minél kisebb legyen.

Gyártás szempontjából a szerkezet 6,0 m hosszú csőelemekből áll, melyek mindegyike szerelési szempontból még három szegmens részre volt szétszedhető. A szerelés a torony tengelyében elhelyezett kúszódaru segítségével történt, mely mindig a már megépített szakaszba kapaszkodva jutott feljebb. Az összes helyszíni illesztés nyers csavarokkal történt.

A tervezés az UVATERV Híd-irodájában történt, tervező dr. Petur Alajos okl. mérnök. Az acélszerkezetet a GANZ—MÁVAG Kovácsológyára és Hidgyára készítette, ill. szerelte. A párhuzamos elemi szálú tartóköteleket a Budapesti Kábel és Sodronykötélgyár emberei állították össze a helyszínen. A 1960 m emelőmagasságú felvonót a Magyar Felvonógyár tervezte és gyártotta, szerelését az ÉM Felvonószerelő Vállalat végezte.

A rádió állomás adóépületének tervét az ÉM Szegedi Tervező Vállalat készítette, míg generálkivitelező a Csongrád megyei Építő és Tatarozó Vállalat volt.

dr. Petur Alajos

Budapest, XIII., ker. Fiastyúk utcai lakótelep XV. épület

Építész : Gáspár Tibor.

Statikus : dr. Horváth Tibor.

Gépész : Horváth László.

Kivitelező Vállalat : ÉM 41. sz. Építőipari Vállalat.

Az épület a Fiastyúk utcai lakótelepen a Rákospatak mentén húzódó hatemeletes épületsor lezárását képezi.

Beépített légm³ : 20 020 m³. Lakások száma : 88 db. Szintjeinek száma : 11, földszint + 8 emelet + tetőemelet. A lakások zöme 2 szoba + hálófülkés, kis része garzonlakás. A földszintet szintén lakások foglalják el, sem kereskedelmi, sem egyéb rendeltetésű létesítmény nincs az épületben. A tetőemeletet, mely 9. emeletnek számít, mosókonyhák és szárítók foglalják el.

Az épület előregyártott vasbeton keretekkel készült. A 2 lábas keretek az I. emeleti padlótól a 8. emeleti padlóig képezik a ház szerkezetét, a földszint, valamint tetőemelet monolit vasbeton vázú. Alaprajzi rendszerét tekintve, 2 db 5 fogatú szekció, melynél a lépcsőházak megvilágítása, valamint a lakások mellékhelyiségeinek szellőztetése középvilágító udvarról nyer megoldást. Ez az elvi elrendezés pályadíjas terve az 1954-ben megtartott lakástervpályázatnak (Benjamin—Boross).

Az épület fűtése : távfűtés, lakások távmelegvíz ellátásúak. Lépcsőházanként 1—1 felvonó készült.

A homlokzat nemes vakolattal készült. Az épület tömegében ismétlődő loggia, szekciónként minden 2½ szobás lakás alaprajzához tartozik.

Győr, Álmos u. hétemeletes lakóépület

Tervező Vállalat: ÉM Győri Tervező Vállalat.
Építész: Fátay Tamás.
Statikus: Filippovits Ferenc.
Gépész: Grábics Henrik.
Kivitelező Vállalat: Győr-Sopronmegyei Építőipari Vállalat.
Építésvezető: Bukovics János.

Az épület 6 fogatú lépcsőházas elrendezéssel készült, szintenként 4 db kétszobás, 1 db egy szobás és 1 db garzon lakással. A kétszobás lakások konyhái étkező-fülkés megoldással készültek. Az épületben összesen 42 lakás van, 55,5 m²-es átlagos alapterülettel. Az átlagos lakóterület 38,2 m².

A lépcsőház világítása felülről történik, és az intenzívebb világítás biztosítása miatt a lépcsőkarok mindkét oldalon széles orsótérrel rendelkeznek. Valamennyi lakáshoz tartozik egy loggia, illetve erkély. A külső homlokzat, a lépcsőházi előcsarnok és a lépcsőház nagyrészt műanyagfestéssel készült.

A ház központi fűtéses. A kazánház a magas talajvíz miatt az épület földszintjén nyert elhelyezést. A melegvízellátás gázvízmelegítővel biztosított.

Az épület vasbetonvázassal készült, előregyártott elemekkel készült. Kerethatás kihasználása végett a kapcsolatokat a nyomatéki nullpontok körül vettük fel. Kapcsolatoknál hegesztett kötést alkalmaztunk, amivel a kapcsolatot nyomaték felvételére is alkalmassá tettük. Az elemek nagyságát az emelőszerkezet teherbírása szabta meg. Egy kereszt alakú elem tartalmazza a fűdémgerendának egy részét, valamint az alatta és fölötté levő oszlop felét. Az előregyártott

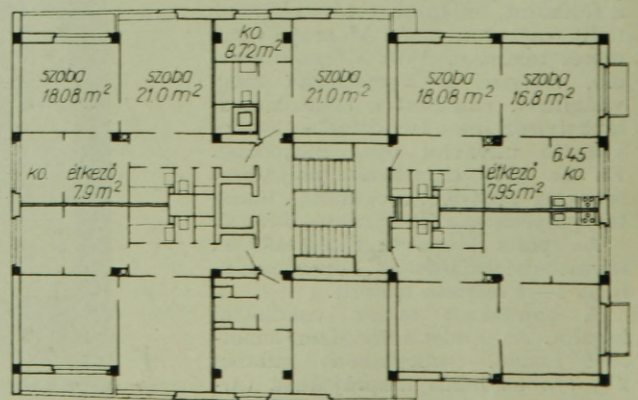
elemekből összeállított keretszerkezetre gyárilag készített paneleket, valamint a szükséghez képest helyszíni előregyártó üzemben készült elemeket alkalmaztunk. A vasbeton lépcső előregyártott lemez szerkezet, esztétikai okokból a pihenővel együtt készült. Az épület összeszerelése a monolitikusan készült pincefödémről kezdődött az előirányzott időnél korábban és kisebb létszámmal fejeződött be.

Az épület 11 515 légm³.

A lakóépület bruttó költsége: 7 473 000,— Ft.

1 légm³ bruttó költsége: 648,— Ft.

Egy lakásra eső bruttó költség: 178 200,— Ft.

Debrecen, Petőfi-téri „A” tömb lakóépülete

Tervező Vállalat: ÉM Debreceni Tervező Vállalat.
Építész: Sajó István—Kálmán Ernő.
Statikus: Sik Károly.
Elektromos: Baranyai Sándor.
Víz-csatorna: Palotai Miklós.
Fűtés: Tolvaly László.
Kivitelező Vállalat: ÉM Hajdúmegyei Állami Építőipari Vállalat.
Építésszerző: Hadas Zoltán.

A lakótömb a Petőfi-tér keleti oldalán, hossz tengelyével észak—déli irányban helyezkedik el.

A lakások kialakítása típustervek alapján készült.

Az épületben összesen 110 lakás van, ebből 23 db $2\frac{1}{2}$ szobás, 14 db 2 szobás, 24 db $1\frac{1}{2}$ szobás, 40 db 1 szobás és 9 db garzon.

A földszinten üzlethelyiségek vannak.

Az épület sávalapozásra épült, körítőfalai téglából, födémei előre-gyártott gerendák közötti téglatálcás elemekkel készült. Tető: típus vb. szarukkal, a ferde sarkoknál faszerkezetrel, magastetővel.

Fűtés: a lakásokban cserépkályha, az üzletekben központi.

Az épület térre néző homlokzatát két oldalsó mélyen áttört loggia-rész, középső felületét szerkezetéből adódó raszteres burkolat, ezen belül a vertikálisan megjelenő francia-erkély — ajtók, rácsok, továbbá a lépcsőházak bontják meg a hosszú architektúrát.

Ez a kialakítás és a homlokzat élénk színei előnyösen hatnak.

A lakótömb beépített alapterülete: 1957,60 m².

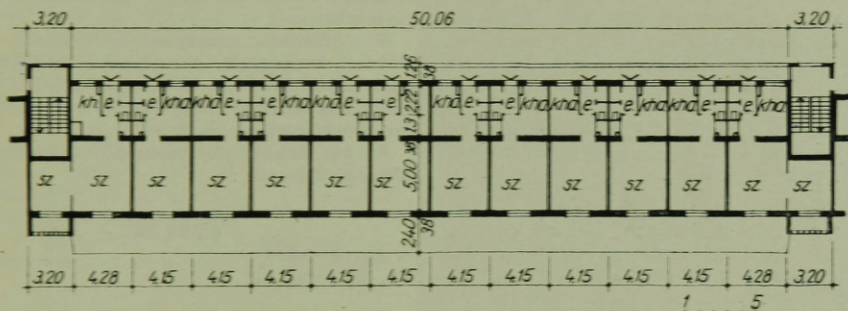
A lakótömb légm³-e 30,212,36 m³.

Egy lakásra eső nettó költség 113 500,— Ft.

Beépített légm³-re eső költség 495,— Ft/m³.

Homlokzati részlet

Alaprajz

Üllői-úti lakótelep 31—35 jelű lakóépületek

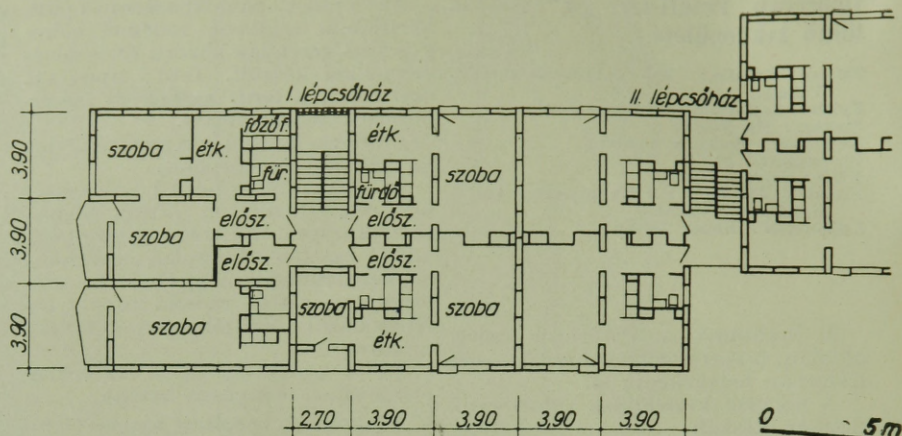
Tervező: Lakóépülettervező Vállalat.
Építész: Cserba Dezső—Regula Ede.
Statikus: Rollkó Géza—Dénes Lóránt.
Gépész: Szabados Lajos.
Technológus: Vadassy László ÉTGI.
Kivitelező Vállalat: ÉM 24. sz. Állami Építő-
ipari Vállalat.
Főépítészvezető: Heinecz Mihály.
Építésvezető: Molnár Lajos.

Az épület kohósalak adalékanyagú könnyűbeton nagyelemes építési rendszer prototípusaként terveződött. A tervezett rendszer és szerkezeti megoldás nem kizárólagosan ezekre az épületekre készült. A tervezés arra törekedett, hogy kialakítsa azokat az általános szempontokat, amelyek a blokkos építési rendszernek sajátosságai, kijelölje ezen építési technológia fejlődésének útját.

Az épületek alaprajzi rendszerét, főmérteit a városrendezési tervben korábban tervezett téglablokkos épületek már meghatározták. A kötött alaprajzzal és méretekkel, az új technológia követelményeinek meszszerenő kielégítésével készültek a tervek.

Az épület 3 szekciós, 4 fogatos elrendezésű, általában egy és félszobás lakásokkal, beépített kisméretű konyhakkal és étkezőhelyiséggel. A lakás elválasztó szerkezetek egyben beépített szekrények, illetve kamraszekrények. Az épület két fő-tömegét a középső lépcsőház köti össze. Mindkét pihenőjéről nyílnak lakások és a két tömeg ezáltal a földszint magasságában függőleges irányban is eltolást nyert. Ez lehetőséget adott arra, hogy csak az egyik szárny alatt létesüljön pince. Külső megjelenése kizárólag a szerkezet őszinte tolmácsolása, ennek ellenére kellemes, tetszetős megjelenést nyújt.

A teherhordó és teher határoló falszerkezeteket általában 120×30

cm alapterületű és szintmagasságú kohósalak falblokkokból szerelték össze.

Az alkalmazott falelemek beleértve a mellvéd és lépcsőházi elemeket is, hatféle méretben, de azonos minőségben készültek. A pincében kavicsbeton falemeket alkalmaztunk. A födém szerkezet alul-felül sík, kiváltásmentes, 1,80 m szélességű födém elem. A födémek együttdolgozását a zsaluzatmentes kibetonozás biztosítja.

A tető befelé lejt, a vápák a körítőfalakra merőlegesen futnak, így a helyszínen betonozott kohósalak bordákra helyezett egyféle lejtőelemmel lehetett a szigetelési síkokat kialakítani.

A gépészeti szerkezeteket vízesblokkal tervezték, azonban a szükséges idomdarabok előállításának elhúzódása miatt, helyszíni szerelésben készülhettek csak el.

A 46 lakást tartalmazó épület költségjellemzői:

Az épületek átlagos költsége	4 594 287,— Ft
(melléklétesítmények, felvonulás és tartalékös-szeg nélkül az alapköltségnek a 14%-át teszi ki ez.)	
Beépített térfogat	8 393,80 m ³
Férőhelyek száma	149 fő
1 lakás átlagos lakásterülete	41,08 m ²
1 m ³ beépített térfogat költsége	546,— Ft/m ³
1 lakás átlagos költsége	99 875,— Ft/m ²
1 férőhelyre jutó költség	30 834,— Ft/fő

Tényleges alapterület
lakásnorma szerint a. ter. = 0,91
Összes lakás területe = 1,3

1 épület teljes kivitelezési ideje
7 hónap.

**Budapest, XII. ker.
Kékgolyó utca 1.
OTP. társasház**

*Tervező Vállalat : BUVÁTI.
Építész : Preisich Gábor, Mester Árpád, Kiss
Albert.
Statikus : Gerber Ferenc, Wágner Erika.
Kivitelező Vállalat : EM 43. sz. Állami Építő-
ipari Vállalat.
Építésvezető : Deák János.
Tervezés ideje : 1957.
Építési időtartam : 2 év.*

A társasház a Kékgolyó u. és Városmajor u. sarkán helyezkedik el. A telek egy részén eredetileg avult földszintes épület állt 5 db lakással, 2 db kisipari műhellyel és 2 üzlet-helyiséggel azon a helyen, ahol régen a Kékgolyó vendégfogadó volt. A Városmajor u. felé földszint + 4 emelet magas tűzfal csatlakozott a telekhatárhoz. Ezzel a tűzfallal fejeződött be a Városmajor u. déli oldalán a zártosú beépítés. A telek déli határán viszont az Onkológiai Intézet pavillonjaival kezdődik a Martinovits-hegy szabadonálló beépítése. A terület városképi kapcsolatban van az Endresz György téren keresztül a Vérmezővel és azt ebből az irányból két földszint + 6 emeletes lakóépület keresztezi.

A program a lakásokon túl egy 300 személyes kisvendéglő tervezését is előírta. Az épületben ennek megfelelően 51 db lakás és egy kisvendéglő van.

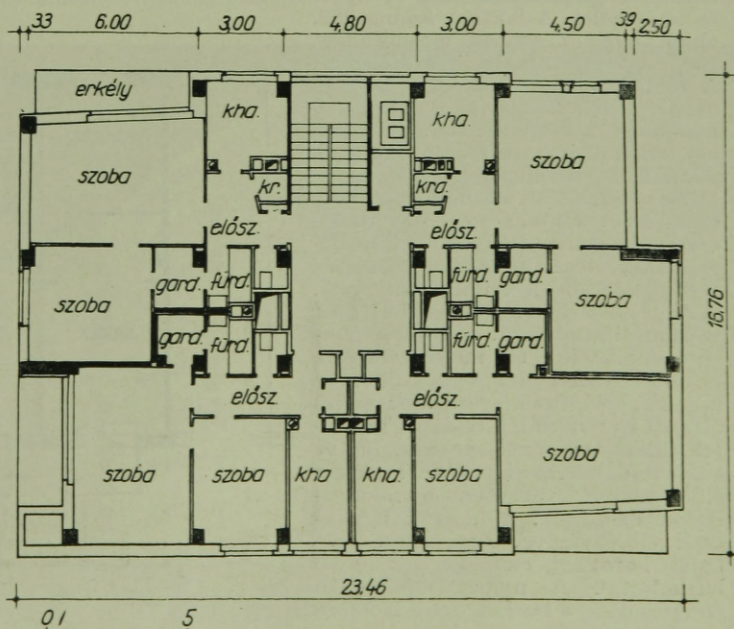
A lakások közül 15 db garzon, 2 db egyszobás, 1 db egyszoba-hallos, 10 db 1½ szobás, 29 db kétszobás és 4 db kétszoba-hallos lakás — a két épületrészben. Egyik földszint + 4 emeletes, tűzfalal csatlakozik a Városmajor utcához, a másik földszint + 7 emeletes, áttört loggiával kapcsolódik az alacsonyabb épülethez.

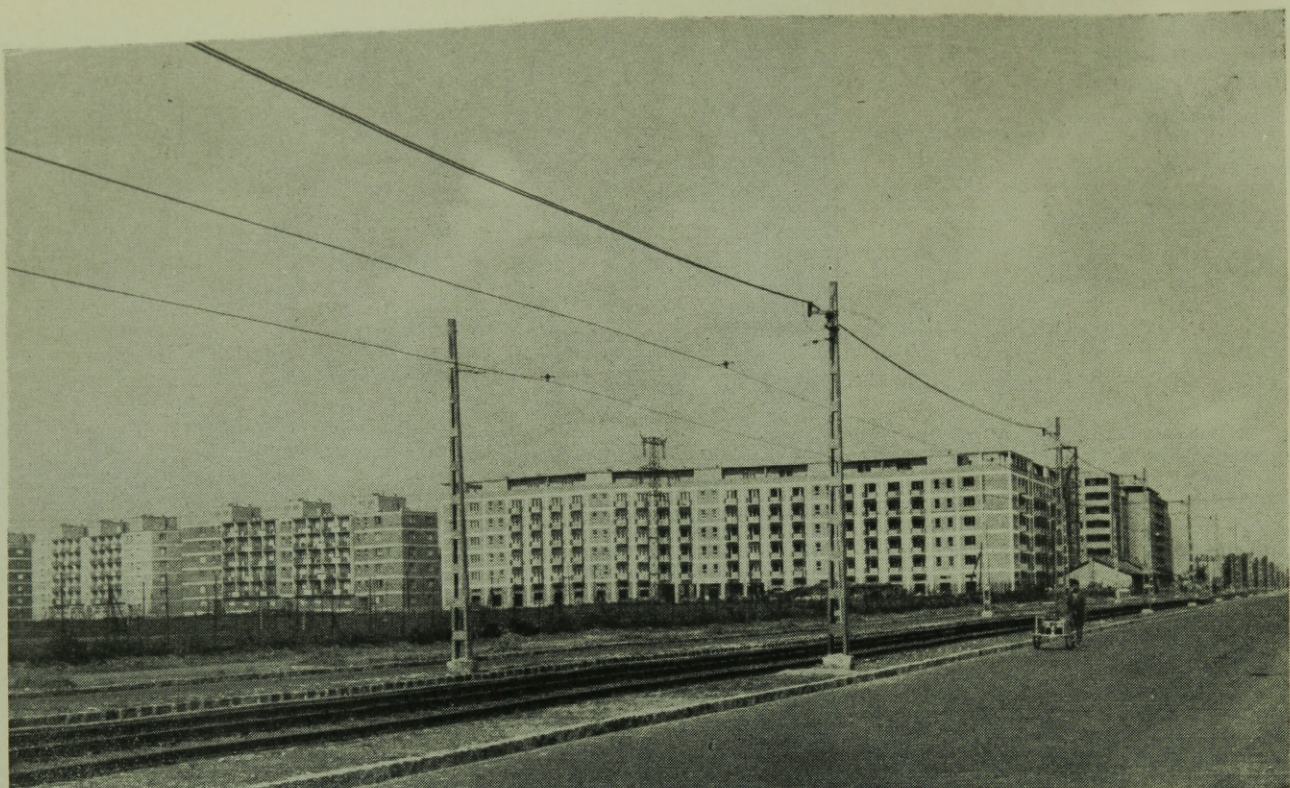
A kisvendéglő a földszint + 7 emeletes épülethez illeszkedik a telek délkeleti részén. Bejárata előtt egy kisméretű előtér alakul ki, ahova egy színes kerámiakutat javasoltunk felállítani. Az épületek ilyen tömegkialakításával kívántunk alkalmazkodni a városképileg is jelentős hely adottságaihoz és követelményeihez.

Az épület alapozása soliter pillértalpakokkal készült VI. osztályú talajban, a pincetömb kiemelésével együtt. A nehéz sziklamunka az építés időtartamát lényegesen meghosszabbította. A felmenő szerkezet monolit vb. pillérváz, harántkiváltós rendszerű. A födémek előregyártott vb. gerendák között B 100-as béléses-tekkel, illetve „Bohn” téglabetétes szerkezettel készültek.

A homlokzat anyaga részben sötét-színű klinkertégla, részben kőporos vakolat, míg a lábazat a földszint magasságáig, valamint a párkány, travertin lappal burkolt.

A teljes építési költség a költségvetés alapján 8 467 000,— Ft.

Budapest, XIII. kerület Fiastyúk utcai lakótelep XXIII. jelű lakóépület

Tervezte: BUVÁTI.

Építész-tervező: Vidos Zoltán és Gábor Mihály.

Statikus-tervező: Ligei Rezső.

Gépész-tervező: Horváth László.

Kivitelező: ÉM 41. sz. Építőipari Vállalat.

Építésvezető: Horváth István és Szaktila József.

Az épület a Fiastyúk utcai lakótelep Béke út felőli fejépilete, amely a Rákospatak mellett vonuló 5 emeletes épületsor egyik lezárását képezi.

Beépített alapterülete: 3100 m², kubatúrája 76 500 lm³. Szintjeinek száma 8: pince, földszint, 5 emelet és tetőemelet. A lakások száma 283, ebből 50% 1 szobás mosdófülkés, 50% 2 szoba hálós, fürdőszobás. A földszint teljes területén üzletekkel és egyéb kommunális létesítményekkel van beépítve. Az alagsorban életvédelmi helyiségek és raktárak vannak, a tetőemeleten — amely a teljes épület alapterületének csak egy részét foglalja el — a mosókonyhák, szárító-helyiségek, felvonógépházak, a fennmaradó területen pedig lakások nyertek elhelyezést.

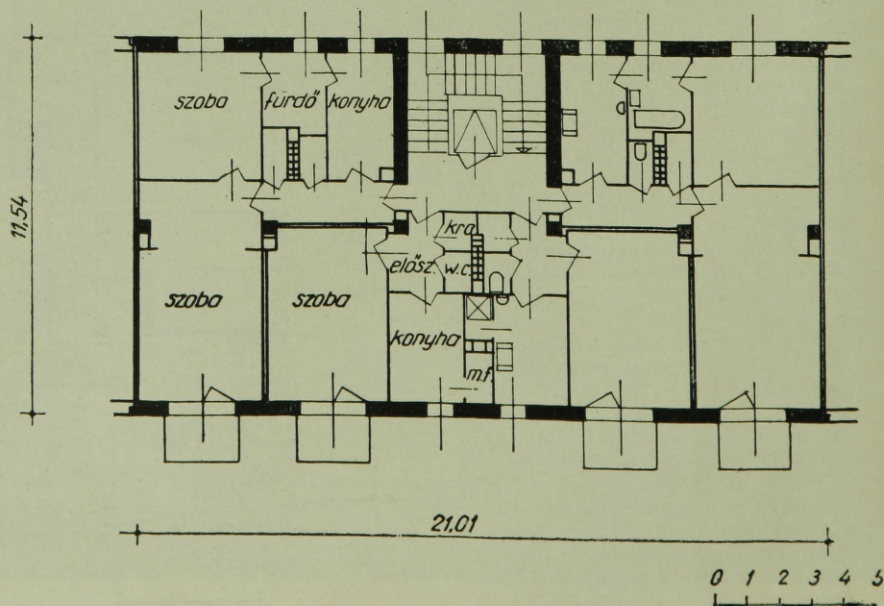
Az épület kéttraktusos, fél-vázás szerkezeti rendszerű. A középső vasbeton pillérek, és mestergerendák üzemből előregyártva készültek, a lágymányosi típus szerint. A szélső főfalak és pincefalak téglából készültek, alapozási rendszere sáv, illetve vasbeton pillér alapozás. Födémek előregyártott vasbeton teknőpanelekkel készültek, a lépcsők ugyancsak előregyártva, nagyemű vasbeton karokkal, előregyártott műköburkolattal. A nyílászárók típus szerkezetűek, a burkolat és a befejező munka szokványos kivitelű.

Az épület fűtése távfűtéssel történik. A lakások központi melegvíz szolgáltatásúak. A konyhák gáztűzhellyel vannak ellátva. A lépcsőházakban egy-egy felvonó nyert beépítést.

A homlokzat háromszínű citlingelt kőporos vakolattal, a földszinti nyílászárók előregyártott műköből készültek. Az épület lábazata ugyan-

csak előregyártott műkö. A lakások zöme egy-egy 2,5 m² területű erkélyt kapott. A csoportosan elhelyezett erkélyek a homlokzaton kedvező motívumként jelentkeznek. A visszaurgatott tetőemelet jó lezárást ad az épületnek. Az épület homlokzati kialakítása szervesen illeszkedik a Rákospatak mentén kialakult utcakép hangulatába.

Teljes kiviteli összeg	43 904 500,— Ft
Beépített lm ³ -re eső kiv. összeg	588,— Ft/m ³
Egy lakásra eső kubatúra	288 lm ³
Egy lakás átlag területe	60 m ²
Egy lakásra eső átlag költség	131 000,— Ft

Miskolc—Selyemrét V/1—5 jelű épületek

Építtető: Miskolc Városi Tanács.

Tervezte: Lakóterv.

Építész: Selényi István.

Statikus: Spányi Balázs, Tóth Joachim.

Gépész: Szentpályi Imre, Preisinger Jenő, Mónis Lajos.

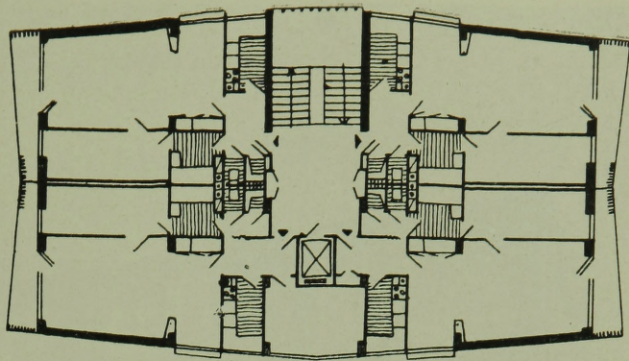
Kivitelező: ÉM Borsodmegyei Állami Építőipari Vállalat.

Építésvezető: Turcsányi Pál.

Tervezés ideje: 1958. IV. negyed.

Kivitelezés megkezdése: 1959. II. negyed.

Kivitelezés befejezése: V/1 jelű épület 1960. október 28. V/2 jelű épület 1960. december.

ban a nappalihoz étkezőfülke csatlakozik. A lakások területe a normál 2, illetve $2\frac{1}{2}$ szobás lakások alapterületével egyezik.

A tömbkazánház kéménye a V/3 jelű épületnél az orsótérben van elhelyezve. Ez a megoldás a többi épületnél a lépcsőháznak bizonyos mérvű túlméretezését vonta maga után, viszont így elérhető volt, hogy a kazánházas épület teljesen azonos alaprajzi és szerkezeti megoldással készüljön.

Az épület monolit vasbeton keretvázalattal és Bohn födémmel készült. A belső szerkezeti gerendákat a belső terek kialakításánál, mint térképző elemet alkalmaztuk (nappali-étkező).

Az épület lapostetős, kavicsolt lemezfedés.

A homlokzat kőporos kapart felületű vakolattal, tömör erkély mellvéddel készült. Az erkélyek egyes részein emeletmagas műköző oszlopok vannak elhelyezve.

A fürdőszobák gázvízmelegítővel, a konyhák gáztűzhellyel vannak fel-

szerelve. A konyhák beépített bútorral készülnek.

Az 5. épület számára a tömbkazánteleg készül, amely az V/3 sz. épület pincéjében helyezkedik el, s a többi épületeket a terepfelszín alatt megépített védőcsatornában haladó távvezeték útján fűti.

A szükséges alapterületű szénraktár az épület pincéjében nem volt elhelyezhető, ezért az épülethez csatlakozó földalatti szénraktárt kellett tervezni, amely a földemjére ráhajtó tehergépkocsikról közvetlenül feltölthető, s ahonnan a szén szállítását szállítja a kazánházba.

A kazánház és szénraktár a talaj felszín alatt épül, így az épületek városképi megjelenését nem rontja.

A kazánteleg gőzüzemű FA-XII típusú öntöttvas kazánokkal és ellenáramú hőcserélő készülékkel felszerelt. A központi fűtés rendszere szivattyús melegvízfűtés.

160 db lakás készül, a beépített légköbméter 44 128,51 m³. 1 lakás átlagos építési költsége 178 000,— Ft. 640 Ft a beépített légköbméter ára.

Miskolc—Selyemrét a Szinva-patak és az ózdi vasútvonal közötti részén van elhelyezve 5 db 7 emeletes lakóház, mely — folytatva a jelenleg épülő legényszállóval — részben befejezi a város felé eső részen a lakótelepet, részben a magasházakka vizuálisan biztosítja az összeköttetést a vasúti töltés túlsó oldalán levő városrészszel.

Jelenleg 3 db épület csak. A szanálási nehézségek miatt a 2 ház építését az építtető közlése szerint 1962-ben kezdik meg. Ez több hátránnyal jár: részben a felépült 3 ház még nem tudja teljesen betölteni a városképi szerepét, részben a kivitelező teljes felvonulási létesítménnyel és begyakorlott gárdával rendelkezik a helyszínen.

A lakóházak 4 fogatú elrendezésűek, szintenként 3 db 2 szobás és 1 db $\frac{1}{2}$ szobás lakással. A lakások-

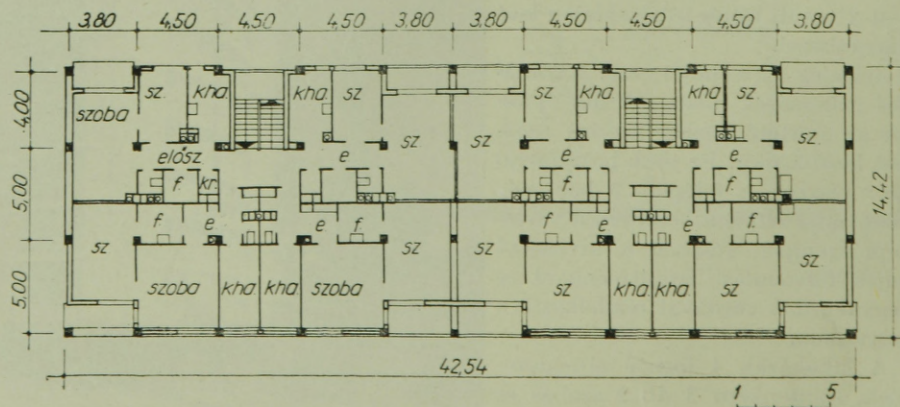
Karolina út 61–63. lakóépület

Tervezővállalat : ÁÉTV.
Építész : Mandel Tamásné.
Statikus : Némény Anna.
Gépész : Györgyi Miklós, Schäffer Géza, Páter József.

A 2 db egyenként 4-4 fogatos szekcióból álló, 32 lakásos lakóépületben a lakások 50%-a kétszobás-étkezőkonyhás, 50%-a pedig 1½ szobás étkezőkonyhás lakás, a programnak megfelelően.

Szerkezete : Vasbetonváz kitöltő falakkal, mely a rendkívül kedvezőtlen talaj és magas talajvíz miatt vált szükségessé.

A lakások keleti és déli tájolásúak.

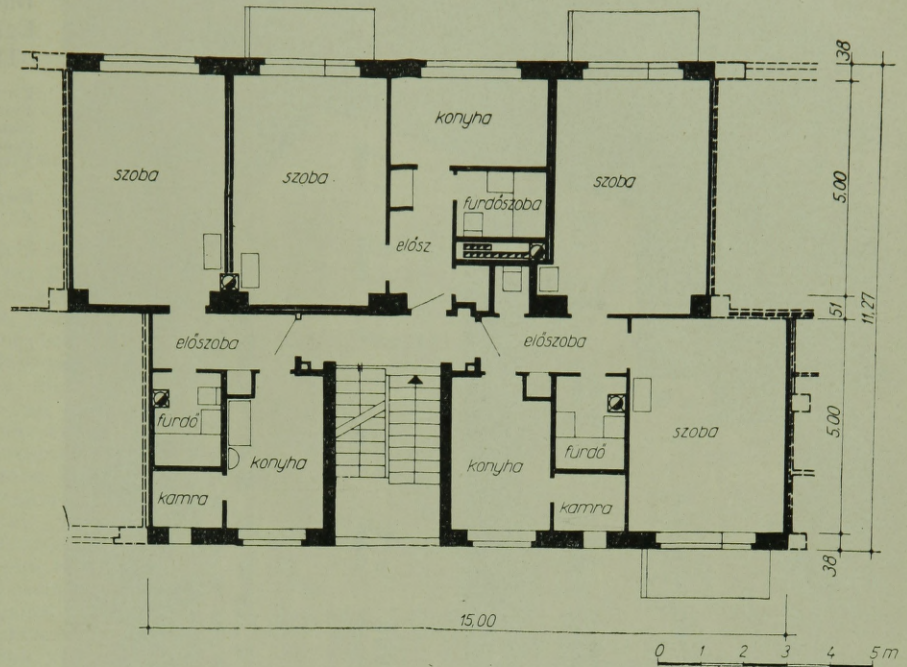

**Csepel, Csillagtelep,
IV. lakótömb „I” j. ép.**

Tervező : KÖZTI.

Építész : Zalaváry Lajos—Oltay Pál.

*Kivitelező : ÉM 25. sz. Állami Építőipari
Vállalat, Harányi József ép. v.*

Beépített alapterület : 1038 m².

Beépített lm³ : 14 817 m³.

Szintek száma : 5.

Alapozás : beton sávalapok.

Az épület hat szekcióra tagozódik s minden szekció négy szintből áll.

Az épületben 28 kétszobás és 44 egyszobás lakás van.

Pincében nyert elhelyezést a mosókonyha.

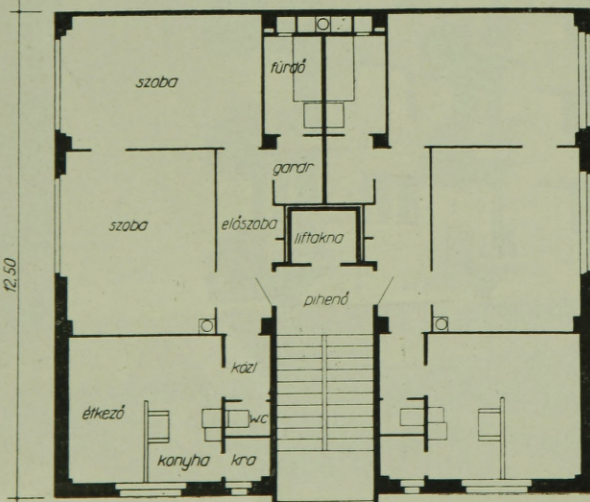
A IV. tömb. Az 1960-ban elkészült lakások száma : 295.

**Budapest, XI. ker.
Egry József u. 38. és 40.
OTP lakóház**

*Tervező Vállalat : BUVÁTI.
Építész : Henk Vilmos és Csányi Sándor.
Statikus : Ligeti Rezső.
Gépész : Jeszenszky Jenő.
Kivitelező Vállalat : ÉM 43. sz. Építőipari
Vállalat.
Építésvezető : Csupor Pál.
Az építés időtartama : 1958 szeptembertől
1960 februárig.*

Az OTP által létesített 7 emeletes és tetőemeletes lakóházak. Összesen 2×16 db kétszobás-étkezőfülkés lakás. A pincében hőközpont, életvédelmi helyiségek, a földszinten és az emeleteken szintenként 2—2 lakás, a tetőemeleten mosókonyha és szárítók vannak.

Az épület vasbeton vázas, hőszigetelt, 25 cm vtg. ikersejttégla kitöltő falakkal.

A lakások kiállítása: az OTP által kiadott előírások értelmében „igényes kivitelűek”. Az épületeket távfűtéssel látták el.

A két épület a Karinthy Frigyes út és Irinyi József utca sarkán a 30-as években épült lakóházhoz csatlakozik, annak befejezését alkotja.

Jellegzetesek a lakások étkező-fülkés konyhái.

Beépített térfogat :	5 750,— m ³
Építési költség	3 300 000,— Ft
Ft/légm ³ :	575,— Ft
Ft/lakás :	206 000,— Ft

Az adatok egy-egy épületre vonatkoznak.

Debrecen, Vöröshadsereg útja 70—74. sz. lakóépület

Tervező: ÉM Debreceni Tervező Vállalat.

Építész: Mikolás Tibor.

Statika: Maros Miklós.

Elektr.: Szilágyi Béla.

Víz-csat.: Palotai Miklós.

Fűtés: Kerényi Márton.

Kivit.: ÉM Hajdúmegyei Állami Építőipari Vállalat.

Építésvezető: Hadas Zoltán.

Épült: 1960. évben.

A lakóépület-tömb H—J, F, G-jelű szekciókból áll.

A H—J szekció a Vöröshadsereg út mentén helyezkedik el, egyik végfalával az utcasarkon meglevő ház tűzfalához csatlakozik, másik végfalával a G szekció hatemeletes tömbjével van egybeépítve.

Az épület 3 emeletes. A földszinten az étterem, a konyhaüzem és a cukrászda nyert elhelyezést, míg az emeleteken 12 db 3 szobás lakás van kialakítva.

A lakásokhoz vezető lépcsőházak az udvar felől közelíthetők meg. A lépcsőházból szintenként 2 egyedi tervezésű lakás nyílik, melyek 3 szoba étkező fürdő, konyha és mellékhelyiségeket foglalnak magukban. Az étkező fürdőből izléses kis télikertek vannak kiképezve. A pincében helyezték el az életvédelmi helyiségeket, a mosókonyhát, a konyhaüzem raktárait, öltözőit és a lakók tüzelőanyagtároló helyiségeit. Az épület sávalapozással, a földszinti szakasza vb. oszlopokkal, fejtegerendás kiképzéssel, téglafalazattal készült.

A födémek előregyártott gerendák között téglabe-tétes vb. tálcák, illetőleg B 60-as beton beléste-tekkel, a pincefödém előírás szerinti légó kivitellel.

A fedélszék vb. szaruelemekekkel magastetővel, palafedéssel készült.

A lépcsőszerkezetek és pihenők monolitikusak.

A homlokzat vakolt felületekkel, színes meszeléssel és az erkélyeken kőmellvédekkel van kiképezve.

A lakások fűtése cserépkályhákkal történik, míg a földszinti éttermek, valamint az ahhoz tartozó szociális és mellékhelyiségek fűtése kisnyomású gőzfűtéssel üzemel.

Egy háromszobás lakásra eső nettó költség 165 134,— Ft.

Az F—G szekció G szakasza az előbbi H—J szekció 3 emeletes tömbjéhez 6 emeletes vb. vázas toronnyal kapcsolódik. A toronyrész a homlokzatsíktól 2,5 m-rel az utca meglevő házsornak falsíkja elé ugrik ki és árkados kialakítást nyer. Az F szekció ehhez 2 emeletes szárnyal csatlakozik egyik oldalon, míg a másik oldalon egy meglevő régi épülethez azonos párkány-magassággal.

A G épület magában foglal 18 db 1 szoba garzon, az F épület pedig 4 db 2 szobás lakást. A toronyépület földszintjén pedig espressó és a hozzátartozó helyiségek nyertek elhelyezést.

A toronyépület monolit vb. keretvázas szerkezeti rendszerrel, ikersejt kitöltő téglafalazattal, vb. gerendák lemezalapozással, a kétemeletes nyaktag pedig vb. oszlopokon álló kialakítással, az emeleten téglakörítőfalakkal készült.

A födémek előregyártott gerendák közötti téglatalca, illetve B. 60-as elem. A tetőszerkezet az F. szekciónál palafedéssel ellátott magastető, míg a G. épületnél lapostető, presskies fedéssel.

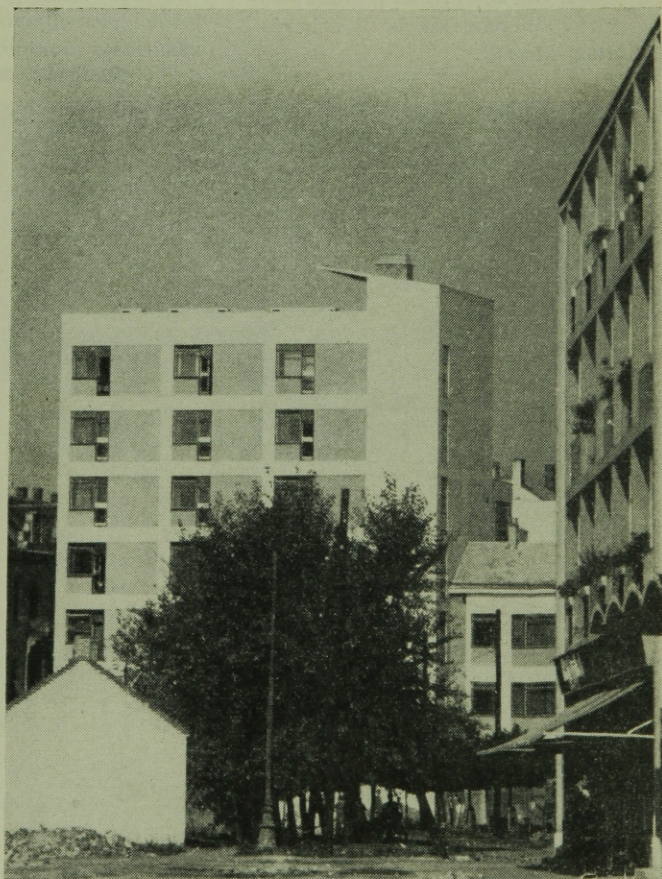
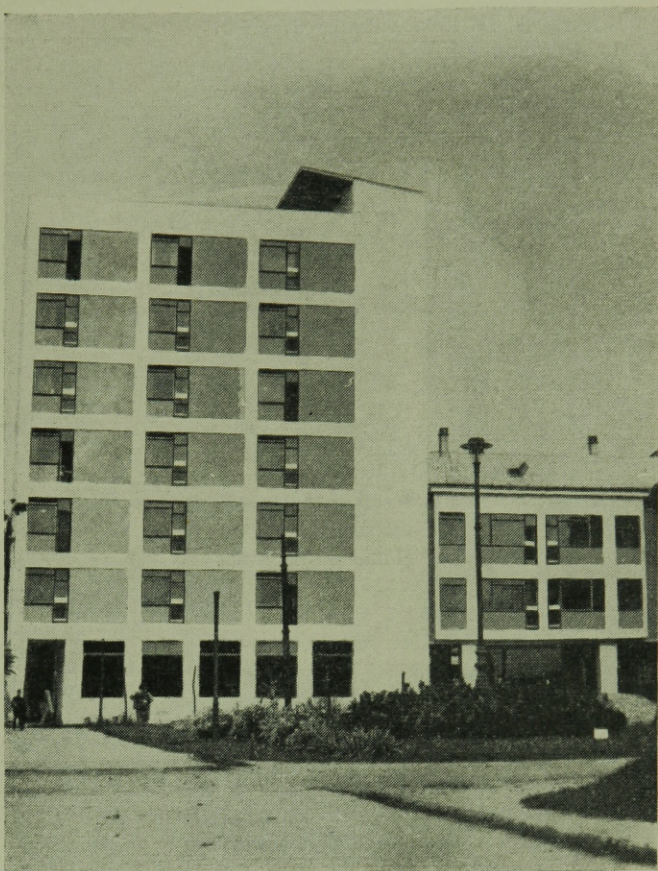
A homlokzati kiképzés a toronyépületnél nagyrészt színes sűttőharaszi mésző burkolattal, a déli oldalon sűrű kőporos vakolatmezőkkel, míg az F épület színes meszeléssel ellátott vakolt kivitellű. Az épület fűtése a toronyépületnél melegvizet központi, míg a kétemeletes szakasz cserépkályha fűtésre berendezett. A melegvíz fűtés kazánját a kétszintű pince alsószintjére helyezték, a salaktárolóval együtt, míg a széntárolót a felsőszintre.

A lakóépület megjelenése úgy tömegkapcsolásával, mint homlokzatainak esztétikus kialakításával kimagasló hangsúlyt ad a Petőfi térből kiinduló Vöröshadsereg út kezdő házsorának és a tér sarok lezárásának.

A két szekció együttes beépített alapterülete 252,50 m².

Beépített légm³ 6550 m³.

Egy lakásra eső nettó költség 135 000,— Ft.

Budapest, II. ker. Rhédey u. 4—6. 12 lakásos lakóház

Tervező Vállalat : Budapesti Városépítési Ter-
vező Vállalat.
Építész : Iványi László.
Statikus : Rausch Róbert.
Gépész : Horváth László.
Kivitelező Vállalat : ÉM 22. sz. Építőipari
Vállalat.
Építésvezető : Somogyi Sándor.
Építési időtartam : 1 év.
Tervezés időpontja : 1959.

Az épület a II. ker. Rhédey u. 4—6.
sz. alatti egyesített telken helyezke-
dik el. Az övezeti előírásoknak meg-
felelően 3 szintes, előkertes beépítés-
sel.

A szinteltolások 4 fogatos épület
felszínttel megemelt része alatt he-
lyezkednek el a kertből megközelí-
hetően a kerékpár és szeméttárolók.
A lépcsőházból pedig a mosókonyha.
A szárítók és a kazánház a szénpincé-
vel, közelíthetők meg.

Az alacsonyabb épületrész alatt
alakították ki az óvóhelyet és a
pincerekeszeket.

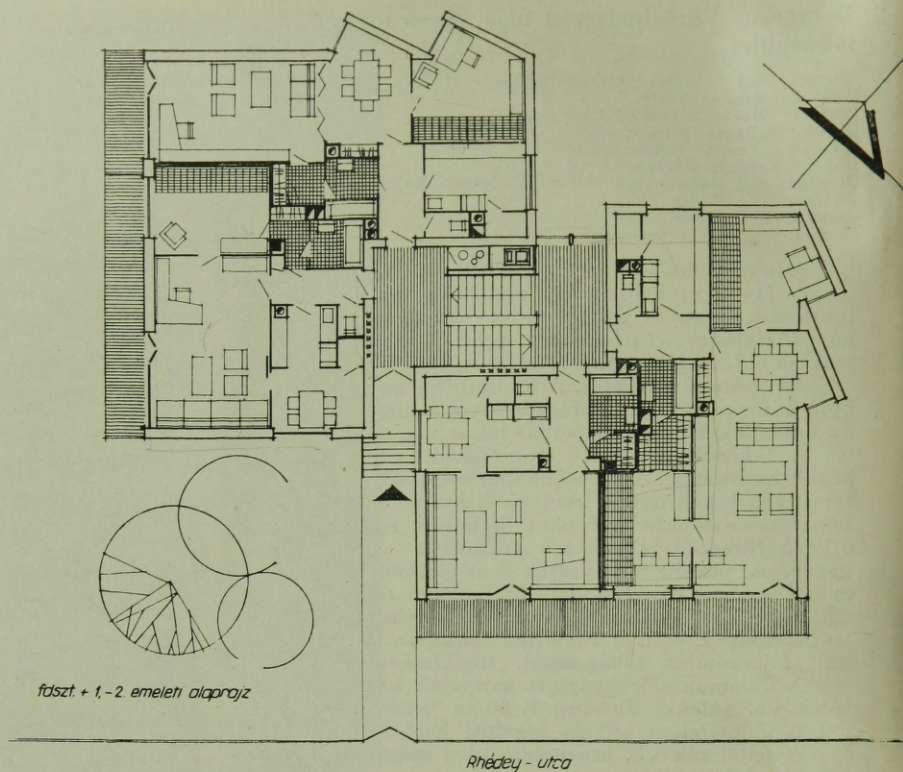
Az épületben szintenként

1 db egy szoba + étkezős

2 db két szoba + étkezős

1 db háromszoba + étkezős

lakás készült.

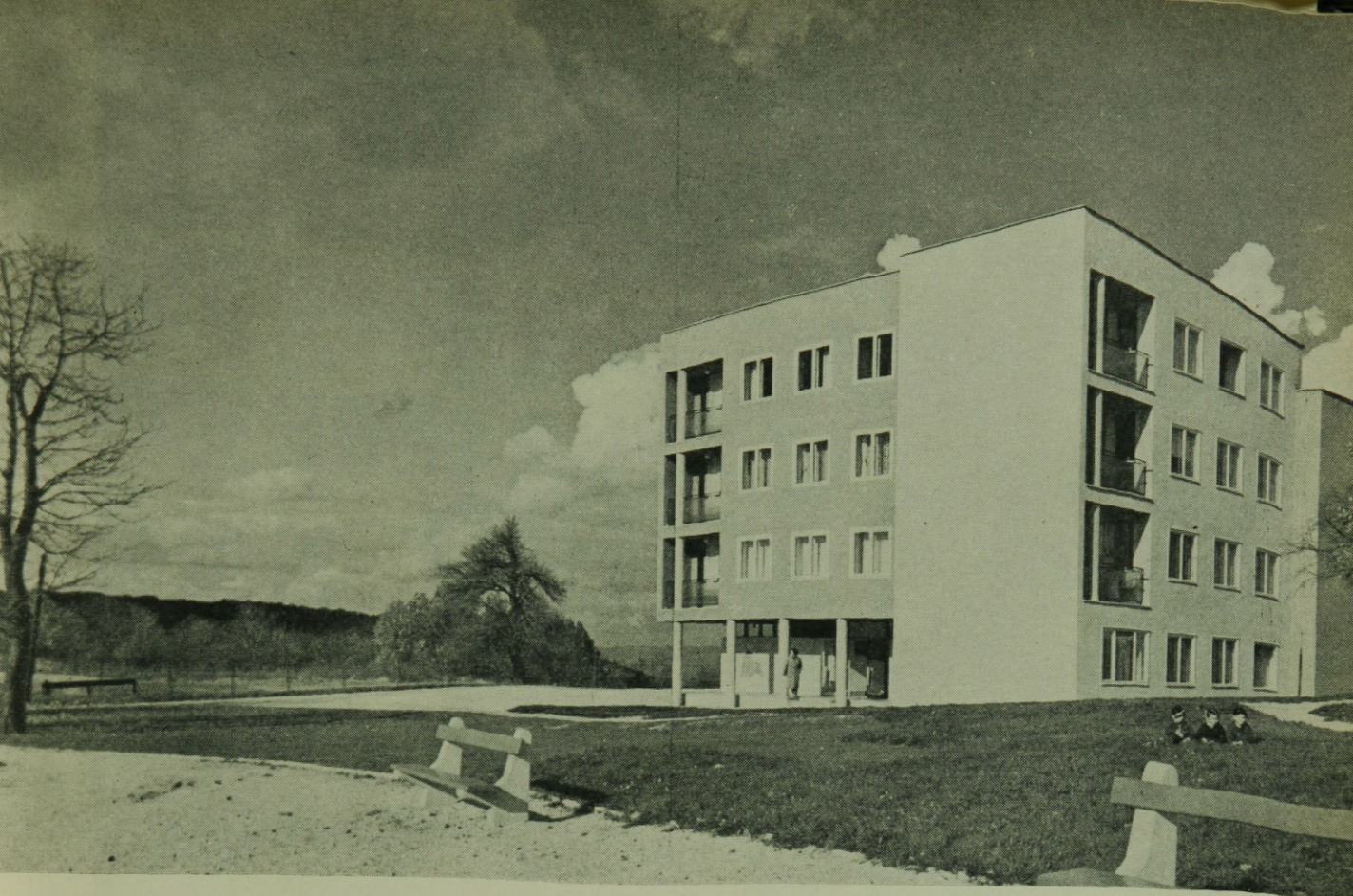

A lakások beépített szekrényekkel, többi részén tört fehér nemesvako-
a konyhákban mosogatóval összeépí- latú.
tett munkaasztallal készültek.

Az épület félvázaz szerkezetű,
A homlokzat a lábazati részen és Bohn födémmel.

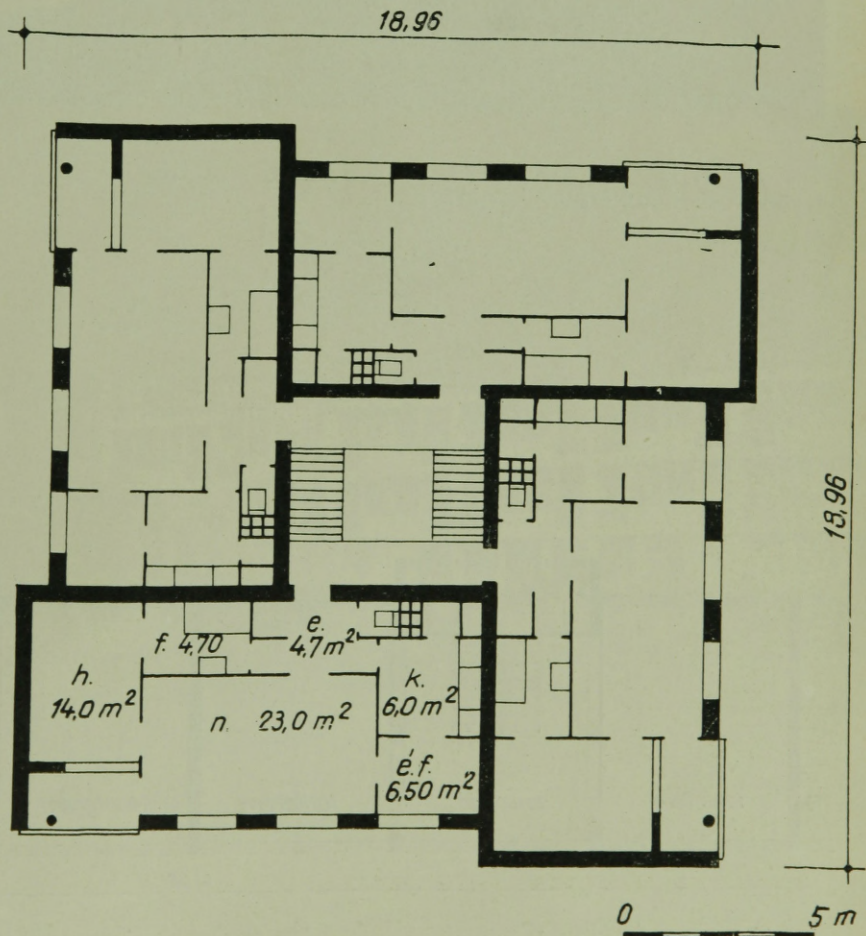
A lakások központi fűtéssel és 10
tetőfelépítményen fekete hőmező- vásárhelyi majolikával burkolt, a literes gázbojlerrel vannak ellátva.

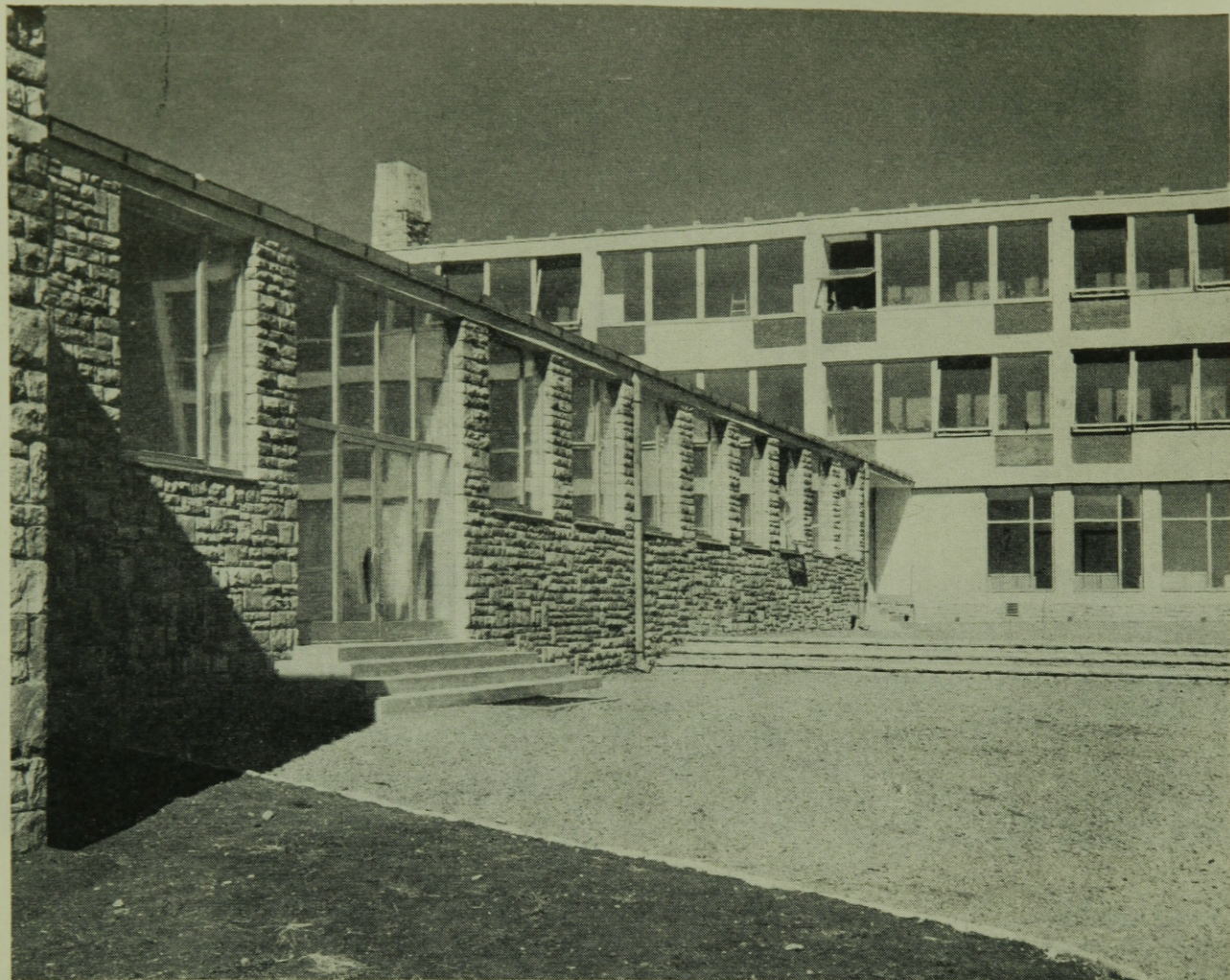
KFKI lakótelep
MOT-I-1-25/58. sz. típus épület

*Tervező Vállalat : ÁÉTV.
 Építész : Legány Zoltán, Schmidt Lajos.
 Statikus : Kovács Gyula.
 Gépész : Bölcsőházi Gábor, Bukó Kálmán.*

Az épület 4 fogatos felszint eltolásos, középlepcsőházas, 13 lakásos. Minden szinten 2 szobás étkezőfülkés, beépített konyhás lakások vannak. A földszinten garázs van.

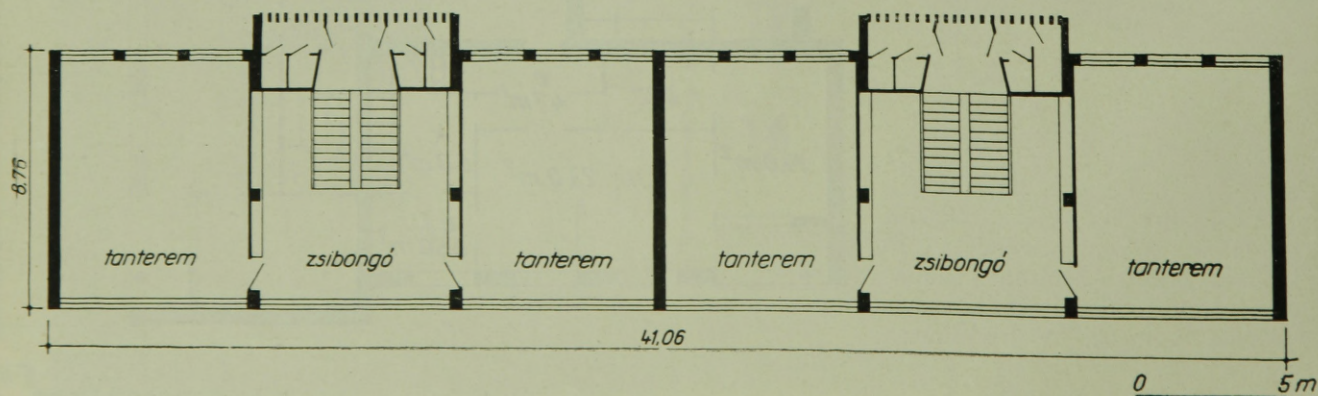
Szerkezete : téglaváz.

Gyöngyösi 8 tantermes iskola

Tervező: KÖZTL.
 Építész: Hófer Miklós.
 Statikus: Molnár József.
 Gépész: Ormándy József (fűtés), Molnár Nándor
 (víz-csatorna), Grynæus Péter (elektro-
 mos).
 Kerttervező: Kiss E. Gusztáv.
 Kivitelező: Hevesmegyei Állami Építőipari
 Vállalat.
 Építésvezető: Konyári György.

Beépített légm³: 9727 lm³
 Rendeltetési egység: 336 Fő
 Költségvetés végösszege: 4,521.942
 Ft (1952-es árszinten)
 Légrétegméterár: 465 Ft/m³ (1952-es
 árszinten).

Az iskola a jelenleg kiépítés alatt álló Gyöngyösi Vásártéri Lakótelep általános iskolája. A tervezés időpontja: 1958. Kivitelezés: 1959—1960. Az épületet 1960 augusztusában adták át rendeltetésének.

A megbízás eredetileg egy három ütemben megépíthető iskolára szólt — ez magyarázza a tömegek határozott három részre bontását. Az emeletes főtömbben helyeződnek el két lépcsőházra fűzve a tantermek az I. és II. emeleten, a földszinten pedig az igazgatói és tanári szobák, a nevelői lakás, a központi WC csoport és a szertár. Ez volt a tervezett első építési ütem. A csatlakozó földszintes középfolyosós szárnyban, a II.-nak tervezett építési ütemben — a közös, nagy zsibongót és előcsarnokot, a fizikai előadót és a szertárakat, a harmonika fallal összenyitható kis és nagy tanulószobát, a melegítő konyhát és a tornatermi öltözőket helyezték el. A földszintes tömb bezáró egységként kapott helyet a tornaterem. Az épület azonban teljes egészében, együtemben épült föl.

A tantermek $6,40 \times 7,80$ m méretűek, bilaterális déli elsődleges, és északi másodlagos megvilágítással.

A tantermeknek az ilyen elhelyezési rendszere és a választott közlekedési megoldás kisebb kubatúra mellett is lényegesen nagyobb zsibongó alapterületet biztosított. A tantermek nagyméretű felnyitással, termenként kb. 21 m^2 ablakfelülettel készültek, billenő alumínium ablakokkal. A tantermek méretét a harántfalas, illetve harántpilléres, $6,40 \text{ m}$ fesztávú egyszerűen megépíthető szerkezet igénye szabta meg. A használat azonban azt mutatta, hogy a ma még fennálló tanteremhiány, a $36-42$ tanulólétszám gyakori túllépését teszi szükségessé, a $5,40 \text{ m}$ méret azonban a létszám tetemes megnöveléséhez nem elegendő.

Az épület általában egyszerű hagyományos szerkezetekkel épült. A tornaterem 10 m fesztávú födém-szerkezete helyszínen előregyártott „T” keresztmetszetű gerendákkal készített sűrűbordás födém. Az épületnél külső és belső burkolatoknak a helyi anyagként szereplő gyöngyöshalmos követ használtuk fel, mellvéd burkolatoknál pedig a mátrai fekete kőzúzalékkal készített, fekete nyersbetont. A külső nyílászáró szerkezetek kettős üvegezésű alumínium ablakok és üvegfalak, a belső ajtók fa-típusú szerkezetek.

Az iskola képe az udvar felől

Csongrád, 8 tantermes iskola

Tervező Vállalat: ÉM Szegedi Tervező Vállalat.

Építész: Borvendég Béla.

Statikus: Pálkás János.

Kivitelező Vállalat: ÉM Csongrádmegye

Allami Építőipari Vállalat.

Építésvezető: Mácsai Lajos.

Művezető: Orosz Bálint.

Tervezte: 1957.

Kivitelezte: 1958—1960.

közös használatú helyiségek az utcával párhuzamos hosszanti szárnyban kerültek elhelyezésre, míg a tantermek, illetve a természettani előadó és étterem három, az előbbire merőleges szárnyban kaptak helyet. Így a tanterem előtt három oldalról körülhatárolt belső udvar alakult ki, egyrészt biztosítva az oktatáshoz szükséges nyugodt környezetet, másrészt — jó idő esetén — a szabadtéri tanítást. A belső udvar ünnepélyek rendezésére is alkalmas.

Az épület földszint + 1 emeletes részben alapincézett. Szerkezete téglafödémek előregyártott vb. gerendák közt BH elemek. A fedélszék gömbvas, a lefedés pala. A homlokzat részben kapart, részben simított kőporos vakolat.

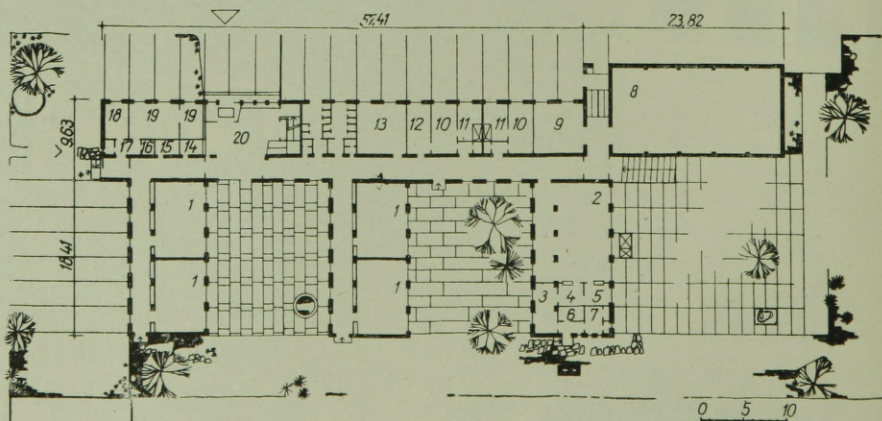
Az épület előtt helyezték el Jálcis szobrászművész művét.

Az építési költség összesen mintegy 5 340 000 Ft.

A rendeltetési egységre jutó költség 15 900 Ft/tanuló.

Az iskola Csongrád külső területén épült. A telepítéskor a tervezőt és a beruházót az az elgondolás vezette, hogy szembeszállva az állítólagos „városképi szempontok” védelmével megszüntesse azt a tarthatatlan állapotot, hogy a gyermekeknek kilométereket kelljen az egyébként zsúfolt belvárosi iskolába gyalogolni.

A program 8 tantermes, főzőkonyhával és étteremmel ellátott iskola építését írta elő. A tervezés folyamán különleges adottságként jelentkezett az a körülmény, hogy a rendelkezésre álló telek szélessége mindössze 42 m. A hosszanti méret viszont a szükségletnek megfelelően volt lehatárolható. Ez az adottság a szokásostól lényegesen eltérő alaprajzi elrendezést eredményezett. A

1. tanterem
2. étkező
3. melegítő
4. tálló
5. mosogató

7. öltöző
6. kamra
8. tornaterem
9. szertár
10. öltöző

11. mosdó
12. orvos
13. úttörő-szoba
14. portás
15. szerszám

16. fürdő, WC
17. előszoba
18. konyha
19. szoba
20. előcsarnok

Budakeszi 8 tantermes iskola

Tervező: KÖZTI.

Építész: Brjeska István.

Statikus: Vörös György.

Gépész: Kovács Gáspár (viz., esat. fűtés),
Gryneaus Péter (elektromos).

Kivitelező: EM 22. sz. Építőipari Tröszt.

Építészvezető: Szőke László.

Beépített légm³: 10 300.

Rend. egység: 336 fő.

Kv. végösszege: 4 751 411,— Ft. 1952-es árszinten

Légm³-ár: 461 Ft./légm³ (1952-es árszinten).

Az iskola Budakeszi község centrumában, az egyik meglevő iskola melletti üres telekre épült, melynek tervezése 1958-ban, kivitelezése az 1959. és 1960. évben folyt le. Az épület műszaki átadása 1960 augusztusában történt.

Az iskola épületet a kötelező tájolási követelményeket figyelembe véve helyezték el, a tantermekkel délkeleti égtáj felé.

A földszinten helyezkednek el az előcsarnokból külön nevelői folyosóra felfűzött helyiségek — igazgatói szoba, iroda, nevelői szoba, valamint a szülői váró.

Az előcsarnokban elhelyezett lépcső, felszíntes eltolással, kihasználva a terepadta lehetőségeket, kapcsolja az alacsony földszinten az éttermet, a tanulószobát, a konyhaüzemet, valamint a szolgálattelakás helyiségeit. A magas földszinten az alsó osztályosok számára 6 db tantermet helyeztünk el, ezeknek a WC csoportjai a hátsó lépcső (melléklépcső) mellett kerültek beépítésre. A folyosón az oldalfalon jelentkeznek a beépített szekrények. Az I. emeleten az előcsarnok lépcsőházán keresztül, galériával kapcsolva van további 2 db

tanterem, valamint a kémiai előadó a szertárakkal, illetve előkészítővel.

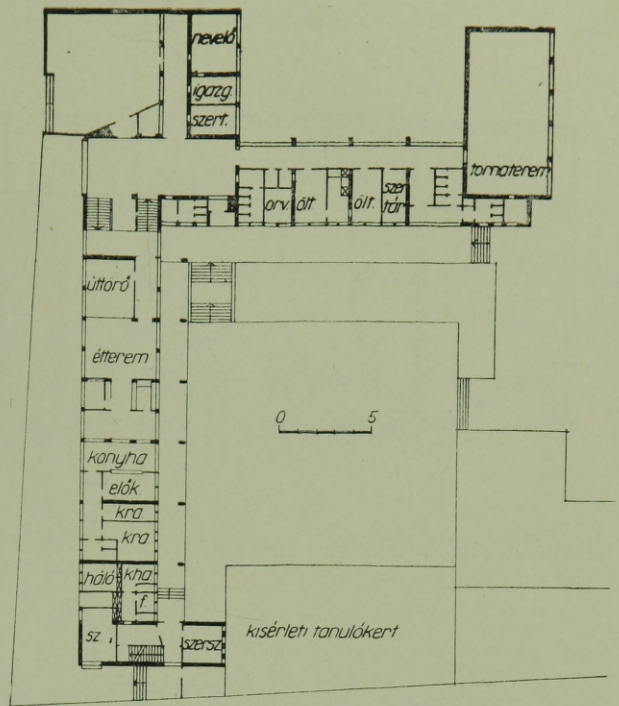
Az előcsarnok szintjének folytatásaként kapcsolódik a tornateremhez vezető öltözőszárny, a szükséges orvosi szobával és szertárral. Az öltözőszárnynak közvetlen kijárata van az udvar felé. E kijárat mellett helyeztük el a meglevő régi iskola számára létesített WC csoportokat. Az épület központi fűtéssel készült, a kazánház, az öltözőszárny alatt. Az

étterem, illetve a konyha területe alatt vannak az életvédelmi helyiségek.

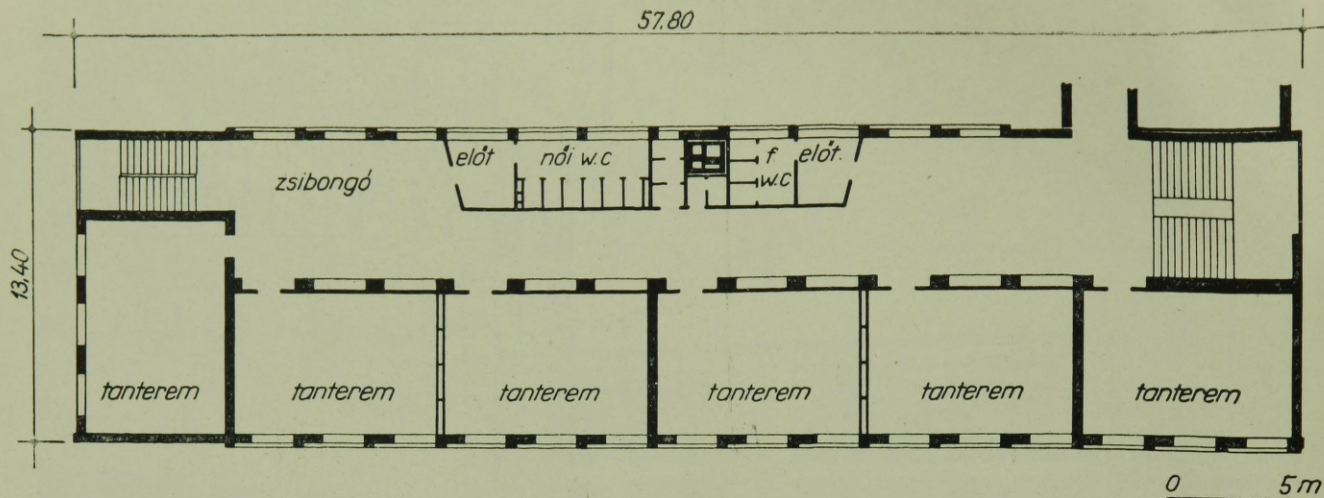
Az épület 6,40 m-ként épített harántfalas szerkezettel készült oly módon, hogy a tantermek mennyezet-lezárása 1:4 lejtésű tetőfödémel megoldott, 6,40-es előregyártott gerendákkal, a szükséges hőszigeteléssel és csapadék védő hullámpalafedéssel.

Az iskolaépület lényegében hagyományos épületszerkezetekkel készült.

Alaprajz

Homlokzat

Debrecen, Szoboszlói-úti 12 tantermes általános iskola

Tervező Vállalat : ÉM Debreceni Tervező Vállalat.

Építész : Sajó István—Kálmán Ernő.

Statikus : Sik Károly.

Elektromos : Szőke Lajos.

Víz-csat. : Palotai Miklós.

Fűtés : Kerényi Márton.

Kivitelező Vállalat : ÉM Hajdumegyei Állami

Építőipari Vállalat.

Építésszervező : Bakos László.

Épült : 1960. évben.

Az iskola Debrecenben, a Szoboszlói út és Váradi-Szabó utca által körülzárt telektömbön létesült.

A tantermi szárny kelet—nyugati tájolású.

Az épület 2 emeletes főtömegből, mint tantermi, ehhez kapcsolódó és részben az igazgatási helyiségeket, valamint a tornatermet, az annak helyiségeit magában foglaló tornatermi-szárny épületből és a földszintes szolgálati lakásból áll.

Az iskola külső megjelenésével jól illeszkedik a környezetbe, emellett hangsúlyozottan ki van emelve jellege is.

Alapozása sávós, csömösölt beton. A felmenő falak téglából készültek, a tornateremnél pedig monolit vb. pillérek között kitöltő falazat. A födémek előregyártott vb. gerendák között téglatalca és vb. pallók. A tetőszerkezet a főépületnél magas, míg a tornateremnél lapostető szerkezettel készült.

A nyílászárószerkezetek anyaga kívül fém, belül fa.

A homlokzat raszteres kiképzésű, színes nemes vakolatú mezőkkel.

Az iskola központi fűtéssel üzemel.

Rendeltetési egységek száma : 504 tanuló.

Beépített alapterület : 1203 m².

Falak nélkül mért összterület : 3010,64 m².

Beépített térfogat : 12 711,— lm³.

Beépített térfogatra eső nettó költség : 562,— Ft/m³.

Rendeltetési egységre eső nettó költség : 14 350,— Ft.

Csepel, Csillagtelep, 24 tantermes iskola

Tervező : ÉM Középülettervező Vállalat.

Építész : Zalaváry Lajos.

Kivitelező : ÉM 25. sz. Állami Építőipari Vállalat.

Építésvezető : Harányi József.

Beépített alapterület : 2900 m².

Beépített légtér : 27 785 lm³.

Szintek száma : 4.

Alapozás : beton sávalapok.

A felmenő falak és pillérek : vb. pillérvázak között üreges kitöltő téglafalazat. A pincében és a B szárny földszintjén tömör téglafalak, a LOS-ban vasalt téгла.

Födémek : Bohn-födém, a pince felett vb. monolit.

Tetők : előtetők vb-ból tricosallal, lapostetők vb. szerkezeten hőszigetelés, kavicsolt lemezfedéssel.

Külső burkolat : tantermi szárny süttői kemény mészkővel, tornatermi szárny klinker téglaburkolattal.

Gépészet : villany, víz-csat., központi fűtés.

A Gellért Szálló reprezentatív helyiségei

*Tervező Vállalat: KÖZTI.
Építész: Flach János.
Munkatársak: Gábrriel Frigyes, Weiszert
József, Csonka Lajosné, Kisszebeni
Marcellné.
Statikus: dr. Horváth Tibor.
Gépészet: Miklósfy Fedor vezetésével.
Légtechnika: Lantos Rezső.
Közp. fűtés: Fábián Ödön.
Villamosság: Lukács Aladár.
Víz-csatorna: Varsa Sándor.
Generál-kivitelező: ÉM 41. sz. Építőipari
Vállalat.
Főépítésvezető: Horváth Árpád.*

A szálloda újjáépítésének tervezésével a generáltervező a Budapesti Városerőssítési Tervező Vállalatnál kívül több tervező vállalat foglalkozott.

A reprezentációs közlekedő terek, társadalmi és vendéglátóipari helyiségek építészeti, belső-építészeti és bútortervezési terveit a Középülettervező Vállalat készítette a BUVÁTI-statikus- és gépésztervezőinek közreműködésével.

A szállodai lakosztályok és lakószobák belső kiképzését és berendezését a Kereskedelmi Tervező Iroda tervezte.

Az alábbiakban a Középülettervező Vállalat által tervezett reprezentációs közlekedő terekkel, társadalmi- és vendéglátóipari helyiségekkel foglalkozunk.

Ezen helyiségek az épület Gellért-téri 100 m hosszú szárnyának teljes földszintjét és magasföldszintjét foglalják el, a közép-szárnny magasföldszintjével és I. emeletével, továbbá a Kelen-hegyi-úti szárny fürdőcsarnokig terjedő részének földszintjével és magasföldszintjével együtt. A szállodai előcsarnokhoz a főlépcsőházon keresztül kapcsolódó I—IV. emeleti lépcsőházi előterek és szállodai folyosók kialakítása szintén ehhez a feladatkörhöz tartozott.

Az eredeti állapot szerinti helyiségek belső kiképzése és berendezése a háborús cselekmények következtében teljesen elpusztult, vagy használhatatlanná vált.

Az egyes helyiségek elrendezése és alaprajzi kialakítása a rendeltetési és üzemeltetési követelmények kielégítése mellett a

homlokzat alaprajzi tagoltságának figyelembevételével történt. Így a főhomlokzat rizalitjai mögötti térbe a földszinten és magasföldszinten általában egy-egy osztatlan alapterületű helyiség került.

Az épület tengelyében levő két-szintes előcsarnok eredeti légtere a földszinten a főbejárattal szemben elhelyezett portásfülkével meg van növelve. A portásfülke és főlépcsőház közötti főfal kiváltásával a két tér egybe van nyitva. Ezzel lehetővé vált hogy a portásfülkével — recepciósval közvetlen kapcsolatban igénylő iroda — safe — géptáviró szoba, — IBUSZ szolgálat — portás öltöző és személyzeti WC csoportok megfelelő összefüggéssel kialakíthatók legyenek amellyel, hogy a portás munkahelyéről a teljes előcsarnok, a főlépcsőház és személyfelvonók forgalma teljes mértékben áttekinthető.

Az előcsarnok földszintjéről jobboldalt kis ivószoba (drink-bar), baloldalt dohányzóterem —

könyv stb. árusító fülke nyílik, a szükséges mellékhelyiségekkel ellátva. A podgyász szállítás az előcsarnok elkerülésével, külön bejáraton keresztül történik, podgyász felvonóval kapcsolatban.

Az előcsarnokból nyíló folyosókhoz kapcsolódva a balszárnny földszintjén podgyász kezelő helyiség, azonkívül a 105 ülőhelyes espresso—cukrászda, férfii fodrászat és kozmetika, — a jobbszárnny földszintjén 100 ülőhelyes bár, továbbá egy 160 ülőhelyes söröző—étterem nyert elhelyezést. Az espresso—cukrászda, a bár, valamint a söröző—étterem és fodrászatok a szálló vendégei részéről a kapcsolatos folyosókon át, a külső közönség részéről a tér felőli külön bejáratokon egyaránt megközelíthetők, szélfogókon és előtereken keresztül, ruhatarak érintésével.

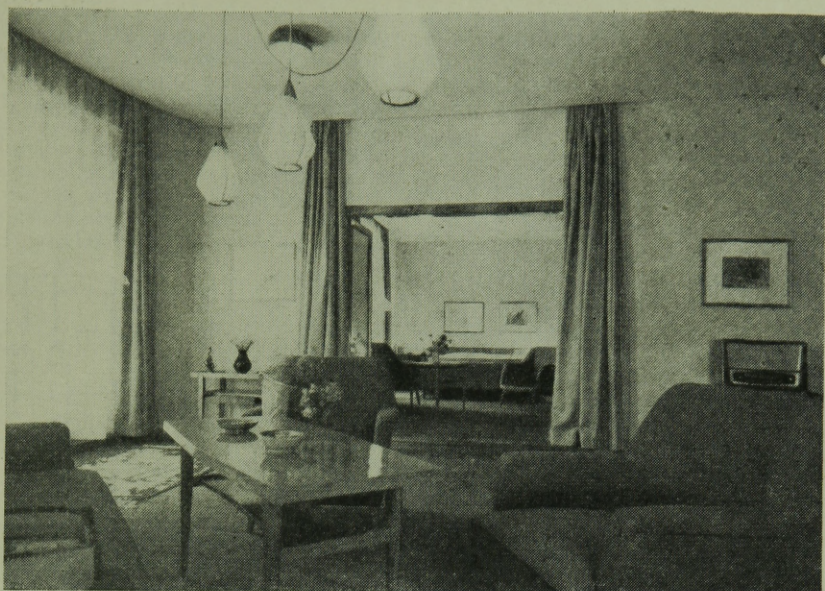
Az espresso—cukrászdához és söröző—étteremhez nyári tartózkodás céljára fedetlen teraszok is létesülnek.

A balszárnny magasföldszintjén, az előcsarnok galériájáról és folyosóról is megközelíthetően több teaszalon és egy banketterm van kialakítva.

A jobbszárnny magasföldszintjét három egymásba nyíló étterem foglalja el, összesen 300 személy részére berendezve. Az éttermek az előcsarnok galériájáról és a folyosókról, ruhatar érintésével egyaránt megközelíthetők.

Az éttermekhez, bárhoz, cukrászdához, teaszalonokhoz és társadalmi helyiségekhez tartozó WC csoportok a folyosókhoz kapcsolódó és az udvarterekbe beépített toldalék épületrészekben nyertek elhelyezést.

Az előcsarnok galériájához kapcsolódik a szálló hallja, kör alaprajzú átjáró helyiség közbeiktatásával. A kerek átjáróból nyilvános telefonfülkék és egy tálaló helyiség nyílnak. A reprezentációs helyiségek közül a hall az egyetlen, amelynek eredeti belső kiképzéséből a kifogástalan állapotban megmaradt, mennyezetig érő szlapon tölgyfa kivitelű faburkolatot megfelelő átdolgozással megtartottuk, jelentős gazdasági értékre való tekintettel. A hall egyéb belső kiképzése (ablakok kialakítása, rabbitz-stuc-

Lakosztály belső képe

co álmennyezet stb.) terveink szerint készült.

Az egyes enteriörök kialakításánál és berendezésénél a rendeltetési és üzemeltetési követelmények, azonkívül a reprezentációs igények figyelembevételével, korszerű és harmonikus megoldásokra törekedtünk. Célul tűzve ki, hogy az egyes enteriörök a rendeltetésüknek megfelelő esztétikai megjelenésükkel, változatos kiképzésükkel egymás hatását kiegészítve, összehangolt együttest képezzenek.

Ennek érdekében a lehetőségekhez képest különféle nemes anyagokat alkalmaztunk.

Az előcsarnok földszinti padlóburkolata sávozott mintázatú sárga és vörös hazai márványból készült, kéesszürke márványbetétekkel. A galéria padlóburkolata sötétszürke gumi. Ugyanitt a falfelületek mennyezetig érő burkolata nagyrésztben mindkét szinten szürkeeres ruszkikai márvány. Az ajtók és a mennyezetig érő befoglaló faburkolatok diófával furnérozottak, felfényezett kivitelben. A körkeresztmetszetű oszlopok szürke színű erezett műmárvánnyal vannak burkolva, lábazatuk alumíniumlemezzel borított. Az építkezés I. üteme 1960 februárjában készült el.

Társalgó

Pécs, nyugati városrész, 800 fős legényszállás

Tervező Vállalat: ÁÉTV.

Építész: Fodor László Ybl-díjas.

Statikus: Szomolányi Ervin.

Gépész: Bálint Gábor, Csorba Zoltán, Györgyi Miklós.

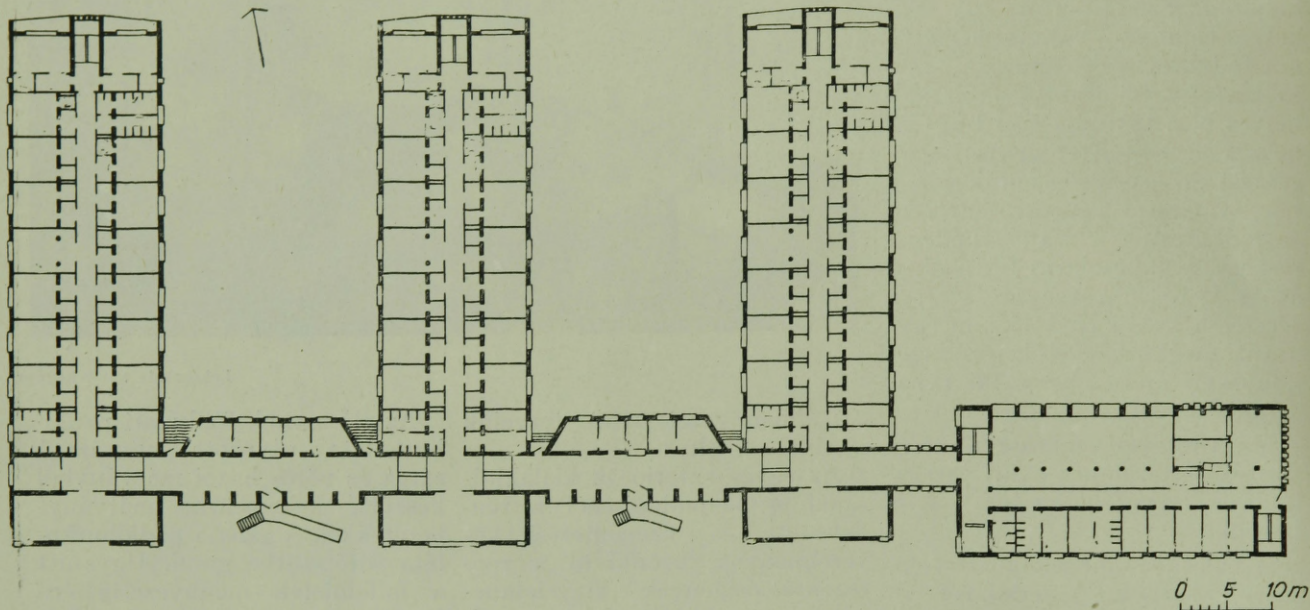
Belső építész: Moes Tibor.

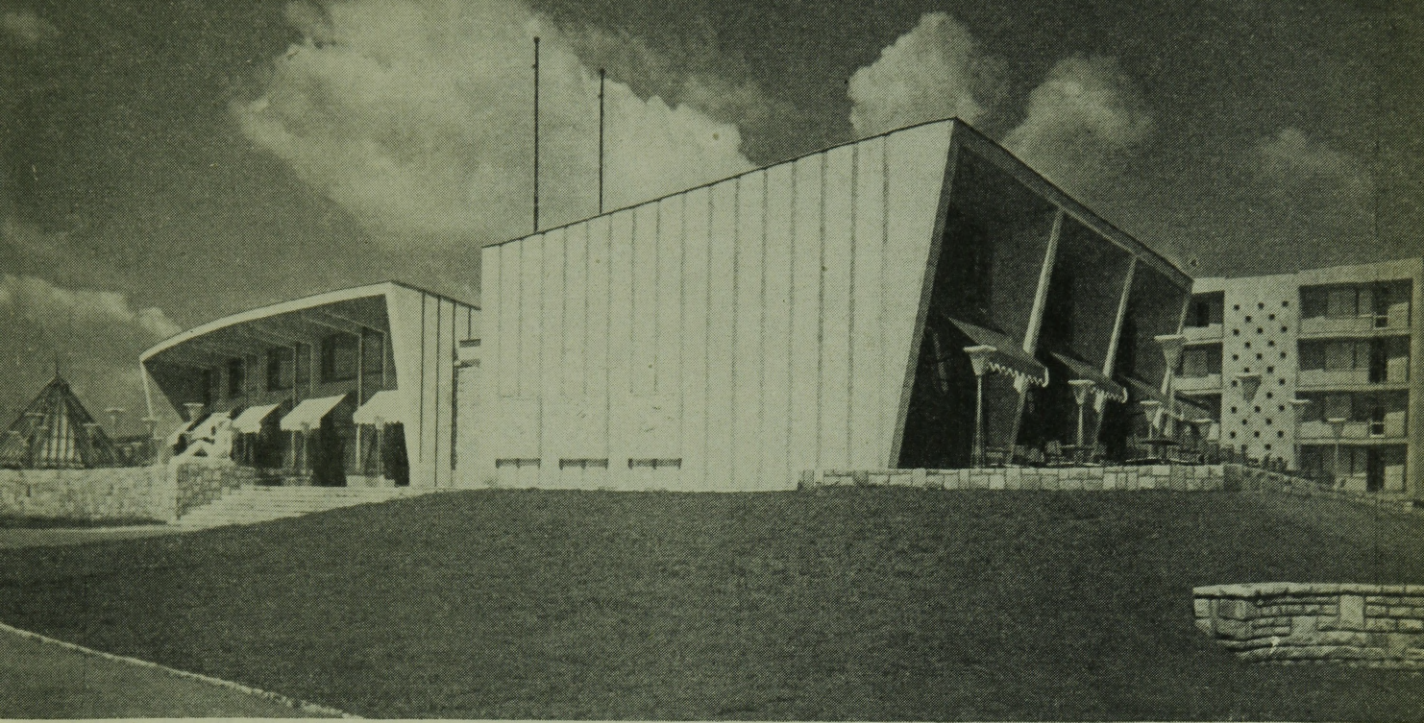
Kivitelező Vállalat: Baranyamegyei Építőipari Vállalat.

Főépítészvezető: Forgács Imre.

A tervezés 1957-ben kezdődött. A program szerint az épületben 800 nőtlen bányászt kellett elhelyezni, 90%-ban négyágyas, 10%-ban kétágyas szobákban. A tervezésnél fő szempont volt az ütemezhetőség.

A szálláshelyek közvetlen közelében — minden szinten — társadalmi helyiségek, valamint egészségügyi helyiségek vannak. A III. tömbben gondoskodni kellett 20 fő részére gyengélkedőről és megfelelő orvosi rendelőről. A lakótömbök az épületek közötti nyaktagokon keresztül közelelthetők meg. Itt vannak a legényszállás adminisztrációs helyiségei, valamint a bejárathoz tartozó portás fülke. A IV. tömbben 800 főre önkiszolgáló étterem konyhával, ennek a tömbnek az emeletén pedig a munkásszállás kultúrterme, klubhelyiségei, illetőleg gondnoki lakás van.

Pécs nyugati városrész „Olympia“ étterem

Tervező V.: ÁÉTV.

Építész: Gádos Lajos.

Munkatársak: Fekete György, Krejcarek Károly, ifj. Módos Ferenc.

Gépész: Villert István, Györgyi Miklós, Förster Tamás.

Statikus: Marossy Ferenc.

Kivitelező vállalat: Baranyamegyei Építőipari Vállalat ÉM.

hozzátartozó kis terasszal. Az étterem előtti terasz nyugati végére helyezett sátor szerű pavilon a nyári időszakban szabadtéri tánc helyül szolgál. Az étterem, illetve a cukrászda feltolható üvegfalai előtt húzódó részek az erőteljesen kinyúló tetők, valamint a napellenző ponyvák miatt rossz idő esetén fedett teraszokként is használhatók.

A konyha, raktár és gazdasági részek az épület északi oldalára kerültek.

A vendégfogadási és üzemi részek kapcsolatát az épület hossz tengelyén végighúzó tárolófolyosó biztosítja.

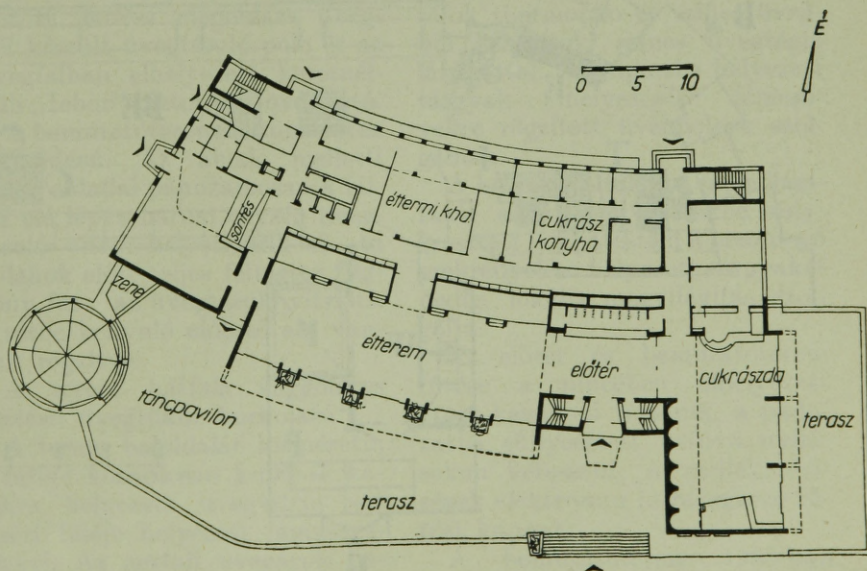
A tárolófolyosó alaprajzi elrendezése a felszolgálati útvonalak zavartalan-sága mellett lehetővé teszi, hogy más helyiség érintése nélkül bármely üzemi résztől (vendéglői konyha, cukrász konyha, söntés) bármelyik fogadási részt (étterem, cukrászda, terasz, söntés) a kiszolgáló személy-zet közvetlenül megközelíthesse.

A vendéglői konyha teljesítőkép-sége maximálisan 1000 adag elő-állítására alkalmas. Az étterem 250, a cukrászda 150, a söntés 50 személy befogadására alkalmas, a két tera-szon mintegy 500 személy számára adódik hely.

A létesítmény három részre tago-zódik: egy vendéglői, egy cukrászdai és az előző kettőtől független for-galmú söntés egységre. Az épület nagyjából háromszög alakú telken, később telepítendő zöld növényzet közé ágyazva helyezkedik el. Az ívelt épülettömeg az 1-es út lehajlását követi.

Az egységek csoportosítása az égtáji adottságok, valamint jelle-güknél fogva eltérő követelmények szerint működő üzemszervek zavar-talanságának biztosítása mellett tör-tént.

A főbejárat előcsarnok a vendéglő és cukrászda közös ruhatárát fog-lalja magában, ugyancsak onnan közelíthető meg a mindkét egységet szolgáló WC csoport is. Az elő-csarnokhoz kapcsolódik a dél felé üvegfallal megnyitott étterem, előtte a nagyméretű terasszal, valamint a csendesebb forgalmú 6-os utca felé keleti irányba tájolt cukrászda, a

ÉM Üvegipari Bemutató terem

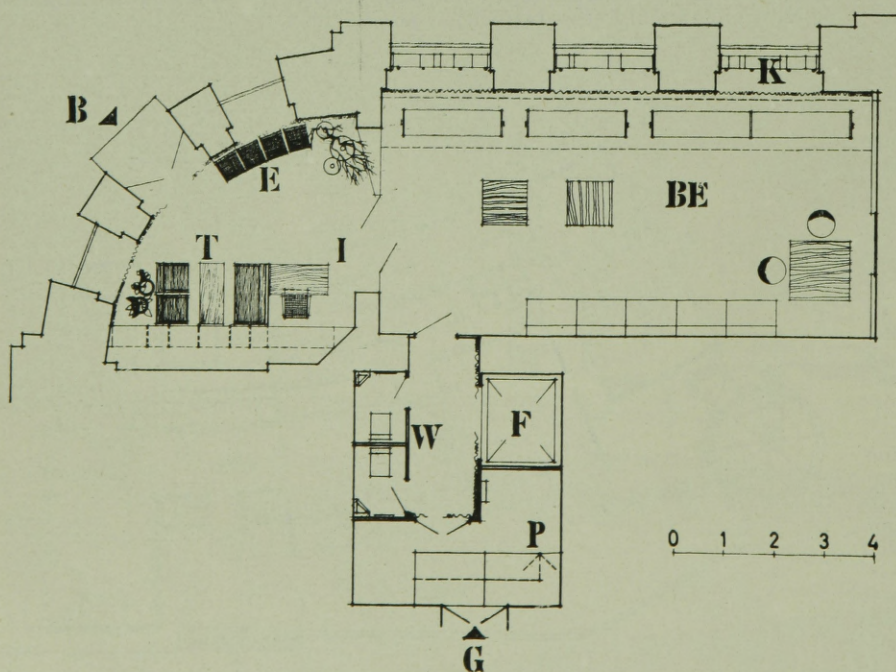
Tervező: IPARTERV.
Építész: Arnóth Lajos és Emődy Attila.
Belső építész: Bakos István.
Elektromos tervező: Busch Béla.
Kivitelező: ÉM 41-es sz. Állami Építőipari Vállalat. Kiállításokat Kivitelező Vállalat.

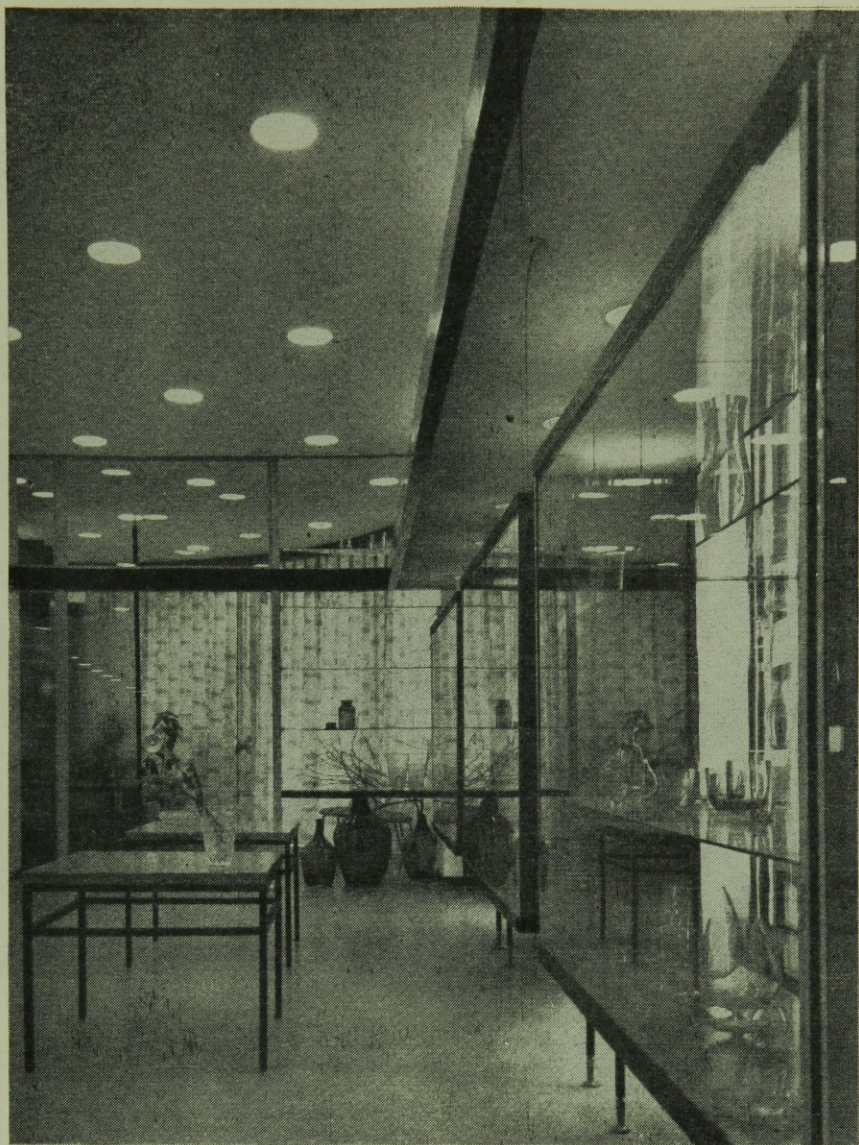
A magyarországi üveggyárak termékeinek export bemutató terme létesült a Szent István tér és Guszev utca sarok lakóház fdszt-i helyiségének átépítésével.

Az utcai helyiség egy kb. 18 m² alapterületű, megközelítően nagy-körformájú előtérből és egy kb. 50 m² alapterületű három nyílásos helyiségből áll. Ebből a helyiségből nyílik az udvari bejárat is bíró mellékhelyiség, melyből teherfelvonó és lépcső vezet le az alagsorban elhelyezett raktárakba. A mellékhelyiségekhez csatlakozik egy-egy férfi és női WC-mosdó is.

A bejárat előtér felületképzése nyugodt. A félköríves fal-felületet függöny borítja; a bejárat szemből üvegfallal elhatárolva egymástól az informá-

- B Bejárat
- E Előter
- T Tárgyaló rész
- I Információs rész
- BE Bemutató terem
- K Kirakat
- W Férfi és női WC, mosdó
- F Teherfelvonó
- P Pincelejáró
- G Gazdasági bejárat

ciós és tárgyaló rész. Hátfalul kazettás üvegtároló polc szolgál.

A bemutatóterem és az előtér közötti falrész megoldása üvegből készült üvegtároló polc és az üvegfalban elhelyezett keretnélküli „Ichor” biztonsági üveg ajtó.

A bemutatóterem aszimmetrikus megoldású. Az ablak melletti hossz oldallal párhuzamosan a fal-sík elé lépve három egység üvegtároló vitrin helyezkedik el. Az ablakok előtt teljes felületen függöny fut; az üvegtároló vitrinek a térbe benyúló előtető alá vannak rögzítve.

A terem hátfala függőleges osztású üvegtükör burkolatú.

A terem baloldalát kisméretű, a falból konzolosan kiülő és karokra helyezett üvegvitrin sor kíséri föléje helyezett lámpatestekkel. Az asztali üvegáruk bemutatására a vitrinsor előtt kettő,

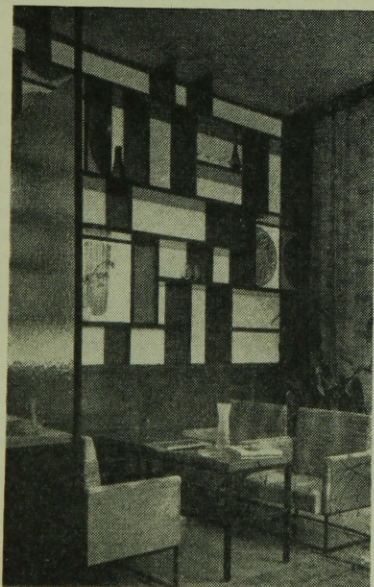
a tükörfal előtt egy bemutató asztal áll.

Az íves lezárású kirakat portálok thermopán és színes üvegből készültek, színes üvegtégla lábazattal. A kirakatba helyezett tárgyak elhelyezésére fémcsővekre rögzített üvegpalcok szolgálnak.

A helyiség általános megvilágítását az álmennyezetekbe sülyesztett lámpatestek, a bemutató szekrényekbe helyezett tárgyakét pedig, lokális megvilágítás szolgálja.

Az előtér és bemutatóterem fűtése a pincében elhelyezett etage-kazánnal történik, a padozatba sülyesztett befúvó nyílásokon keresztül. A mellékhelyiségek elektromos infrásugárzó fűtést kapnak.

A bemutatóterem 1960-ban készült.

Fonyódi Vegyesáruház

Tervező vállalat: ÉM Középülettervező Vállalat.

Építész: Kiss István.

Statikus: Gilyén Jenő, Kossuth díjas

Központi fűtés, szellőzés: Derecskey Zoltán.

Víz-csatorna: Molnár Nándor.

Villany: Lehoczky Csaba.

Belsőépítész: Bedécs Sándor.

Tervezés éve: 1957.

Kivitelező vállalat: ÉM Mosonmegyei Állami

Építőipari Vállalat, Kaposvár.

A kivitelezés irányítói: Dani Ferenc művezető,

Kovács József építésvezető.

A fonyódi állomással szemben levő elavult és lebontott földszintes üzlet-sor mögötti telken került elhelyezésre az új üzletház a 7-es műútra néző főbejáratától, attól mintegy 30 m-re hátraugratva.

Az egyemeletes épület földszintjén árkádsor fut körbe a kirakatok előtt és a hátsó kiszolgálóhelyiségek — öltözők, raktárak, hőközpont — bejárata előtt. A földszinti árusítótérbe — amely szabályos négyzet — szelfogós bejáraton át lehet bejutni. Itt van az élelmiszer, fűszer és csemege, vas és üvegáru, valamint a műszaki áru osztály. A földszintről egykarú lépcső vezet az emeleti árusítótérbe, amely tulajdonképpen kb. 4 m széles körbefutó galéria. Ez úgy alakult ki, hogy a földem-ben 8 x 8 m méretű kimetszés készült. Itt van a méteráru, cipő, konfekció és játékosztály. Az emeleti pénztár és árukiadó mögötti üvegfal ajtó a bejárat fölötti teraszra nyílik a Balatonra és Badacsonyra néző kilátással. Az emeleti árusítótér fölött gipszrabic álmennyezet van, e fölött a szellőzőcsatornák futnak. Az álmennyezet cipő és konfekció osztály-lal párhuzamos 4 m széles szakasza egyenes és cikkcakk vonalú vezérgörbére egyenesekből előálítható torzfelület, amely a magas ablakokon át

beeső fénynek az árusítópultra való reflektálását biztosítja. A két torzfelületű álmennyezet közötti álmennyezetszakasz viszont sík és az a három párhuzamos felületszakasz a centrális térnek hosszirányú tendenciát ad. Az árusító tér közepén gúlaalakú WEMA-bordás felülvilágítót terveztek. Az árusítótérek mögött vannak az áruraktárak.

Az épület vb. pillérváz 6 x 6 alaprajzi raszterre szerkesztve. Az árusítótér földemének alátámasztására 4 db körkeresztmetszetű vb. oszlop szolgált. A földszint fölötti földem típusföldem, a tetőföldem a vb. keresztgerendákra felfekvő vasalt köszivacs palló. A tetőfedés preszkies. A vb. szerkezeteken szürke műkö-felhordás készült. Az emeleti ablakok mellvédjének burkolata sárga színű hódmezővásárhelyi csempe. Az épület lábazata travertin kőlap. A kiszolgáló helyiségek külső oldalfalburkolata klinker. A földszinti padló szürke terazzo, az emeletié mettlachi nova. A lépcső monolit vb. lemez, pizskei vörös márvány járólappal.

Az épület légfűtése, a pult mögötti árusítóhelyeknél padlófűtése.

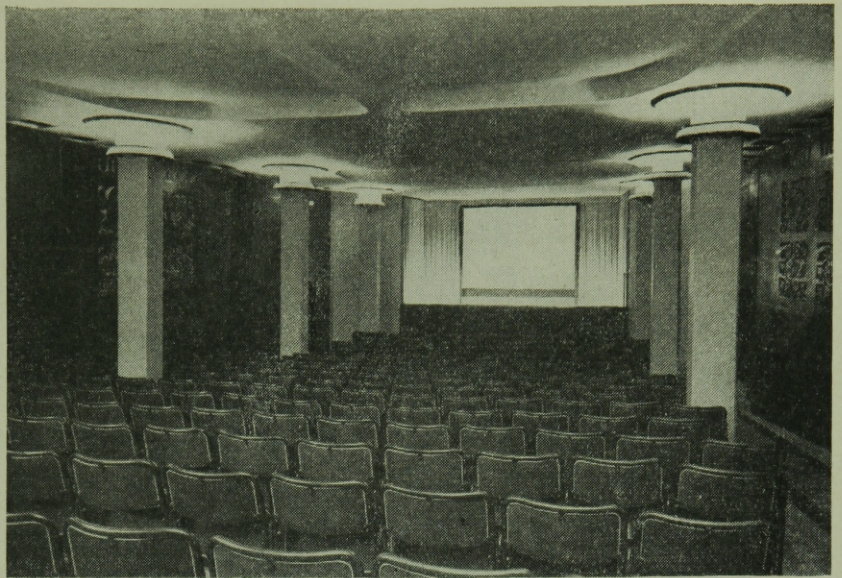
Kiviteli költségek:

Építési költség: 2 174 105,23 Ft.

Berendezés költsége: 411 952,78 Ft.

Állatkerti Barlang Mozi

Tervező : BUVÁTI.
Építész : Kéri Gyula.
Akusztika : Lohr Ferenc.
Statika : Gerber Ferenc.
Gépészet : Dzsida Ákos, Horváth Sándor,
Lévay Ferenc.
Falkép : Tahi Tóth Nándor.
Lombfűrészmunka : Buckó Géza.
Kivitelező : Főv. 2. sz. Építőipari Vállalat.
Építésvezető : Varga József.
Művezető : Újszászi Károly.
Fotó : MTI Seidner Zoltán.

Az Állatkertben a jegesmedvék műszikla hegye alatt készült el a mozi, ahol valamikor egy vízszintes padozatú, négyyszögletes alaprajzú moziterem volt. Meghagyták a bejárat szecessziós pilonját és fedőkövét az egykori építők iránt való tiszteletből. A jelenlegi belső tér a szikla képzéssel együtt, teljesen új.

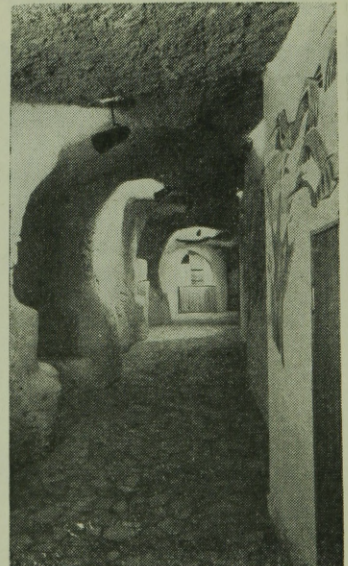
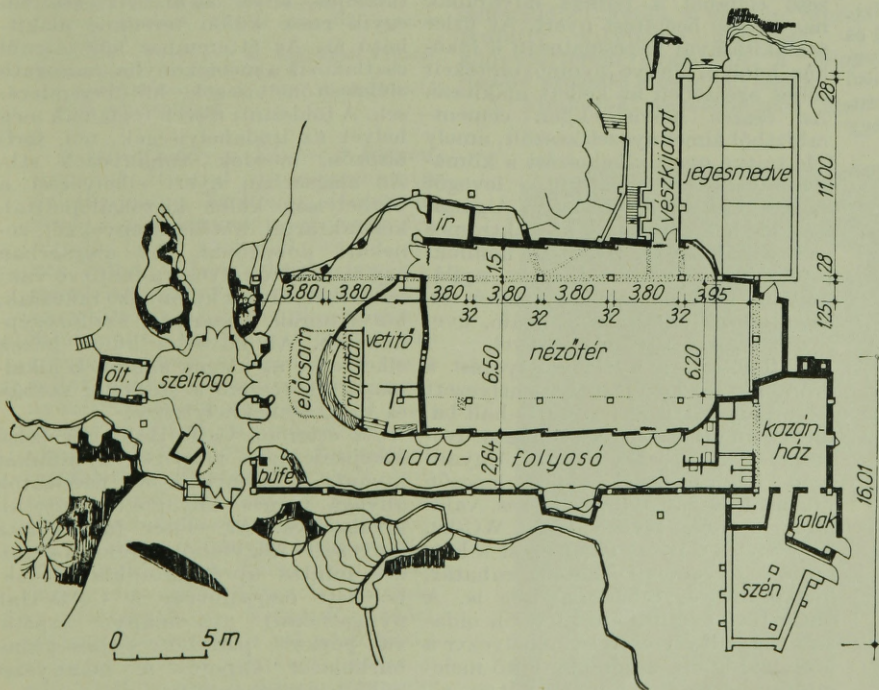
Az akusztikai tervezés megfelelően a filmszínházakra vonatkozó előírásoknak, biztosítja az egyenletes hangenergia sugárzást és frekvenciának megfelelő közvetítést.

A tervezés gondoskodott arról, hogy a tűzrendészeti járófelületek ne a hossz tengelyben legyenek, ahol a legelőnyösebb a kép és a hangközvetítés, hanem jobbra-balra kétoldalt, a belső téri tartó pilléreken kívül.

A fény segítségével elérendő esztétikai hatás kedvéért a vászon felé

kétoldaltól reflektorfény, alulról pedig rivaldafény irányul. Az erős fényben a fényes anyagú függönyözés lebegő érzetet kelt. Ugyanilyen lebegő helyzetben látszik a mennyezet is a pillérek gallérjából felfelé vetített fényben. Az akusztikus tér fala között az egyes lemezzrezonátorok elválasztásában rejtett fénysáv van. A sziklabarlang boltválla és az akusztikus tér fala találkozásában az előcsarnok felőli oldalon szintén rejtett fény van, hogy a barlangot és a korszerű akusztikus teret élesen elválassza.

Az épületben teljes szellőző-fűtő rendszer készült padló és mennyezet csatorna hálózattal. A ki- és bevezető nyílások az architektúrának megfelelő ritmusban vannak elosztva és megfelelő kiképzésű ráccsal vannak elzárva.

Berlin étterem

Tervező: Kereskedelmi Tervező Iroda.
Tervezők: Csapó József, Szladovics Vilmos,
 Eglmayer Pál, Kollár Imre, Bényi Mihály,
 Kiss István, Székely László, Lovag Viktor.
Építető: V. ker. Vendéglátóipari Vállalat.
Kivitelező: ÉM 41. sz. Állami Építőipari
 Vállalat.
Építésvezető: Tholt István.

A Berlin étterem és a bár a Szt. István krt. 13. sz. épület földszinti és alagsori helyiségeiben nyert elhelyezést a kapubejáratától balra eső francia udvar felé néző területen. Ezen a területen eredetileg is egy

étterem működött. A Kereskedelmi Tervező Iroda által készített tervek szerint a helyiségeknek közép- és két főfalát (utcai, illetve udvari falakat) vasbeton, illetve acélpillérekre kellett kiváltani. A kiváltás eredményeképpen a földszinti részen az étterem konyha helyiségének elhelyezése céljából a bérház udvarának nagy része beépítést nyert. Az üzlet átalakításával kapcsolatosan a lakóház lefolyó, illetve nyomóvezetéseit teljes egészében át kellett alakítani. Az összes helyiségekben cement-rabitzból álmennyezet készült, amely fölé rejtve nyert elhelyezést a klímaberendezés szellőző, hűtő, levegőt cserélő csatorna rendszere. Ugyancsak ide lett elhelyezve az elektromos vezetékhálózat is. Az utcai homlokzatokon, a kiváltással nyert nyílásokban, acél portálok készültek ellensúlyozott szellőzést szolgáló, üvegezett szárnyak elhelyezésével.

A földszinten nyert elhelyezést a Szent István körüti oldalra helyezték előtér, amelyből az ún. Caffé-hall-ba, illetve az étterembe széttolható üvegezett ajtókon lehet bejutni. Ugyanezen helyiségekből széles lépcsőn jutunk le a bár helyiségeibe is, valamint a női, illetve férfi WC-be. Az előtérben nyert elhelyezést a két-szintes felvonóval ellátott ruhatár, hírlapfülke és telefonhelyiség is. A Caffé-Hall helyiség épület felőli oldalra negyedkörüvesen lett elhelyezve a kiszolgáló pult, amelyben hűtő-melegítőtárolórészek vannak rejtve el-

helyezve. A pult mögött ivesen üvegezett virágok részére kiképzett, függönyháttérrel lezárt falifülke készült. Az éttermi helyiség a francia udvar felé télikert kinyúlással bír. Az udvar felőli része felmagasított padozatú, ugyanítt széles üvegablakon keresztül az étterem konyháját, tálalóját lehet látni. Az étterem egyik része külön teremként alakítható át. Az étteremhez közvetlenül csatlakozik a melegkonyha, mosogató előkészítőhelyiségek, hűtőberendezések. A földszinti részen foglalnak még helyet az irodahelyiségek, női, férfi öltözők, mosdók, zuhanyozók stb. Az alagsorban nyert elhelyezést a bárhelyiség külön kiszolgálópulttal, kézirtaktárral, hűtőszekrényekkel, zenekari dobogóval. Az alagsorban egy összekötő folyosóra felfűzve vannak elhelyezve a különböző raktárak, hűtőkamrák, kazánház, szellőzőgép-ház stb. Az udvaron külön lettek elhelyezve az idegen állambeli alkalmazottak részére a szállodai szobák és ezek mellékhelyiségei.

Az étterem, Caffé-Hall, bár belső kiképzése igen nagyigényű munkát kívánt. A falburkolatok, padozatok anyaga nemes anyagokból lett kiválasztva. Az előtér faburkolata fényezett tölgyfából, padozata színes mintás apró mozaiklapocskák-ból lett összeállítva. A Caffé-Hall nyugatnémet gyártmányú tapétával burkolt, padozata színes gumiburkolatot kapott. A mennyezet különleges kiképzésű.

Fővárosi Idegenforgalmi Hivatal új üzlethelyisége

Budapest, V. Roosevelt-tér 5—6.

Tervező Vállalat: BUVÁTI.

Építész: Moldvai Pál és L. Sasvári Edit.

Statikus: Bánki Horváth Margit.

Gépész: Horváth Sándor és dr. Szamos-völgyi A.

Kivitelező: Fővárosi 5. sz. Építőipari Vállalat.

Építésvezető: Horváth János.

Az építés időtartama: 1959 szeptembertől 1960 szeptemberig.

falfestésű. Az utóbbin nyerstölgy-kivitelű prospektusfallal.

A félfogadóhoz egyoldalon csatlakoznak a belső irodahelyiségek, a reprezentatív, kívülről is látható hivatalvezető-szobával. Ugyancsak a félfogadóból nyílik a szintén reprezentatív kiképzésű tárgyaló — könyvtárterem, valamint a felek részére szolgáló mosdóhelyiségek.

A kirakatok vasszerkezetű ala-

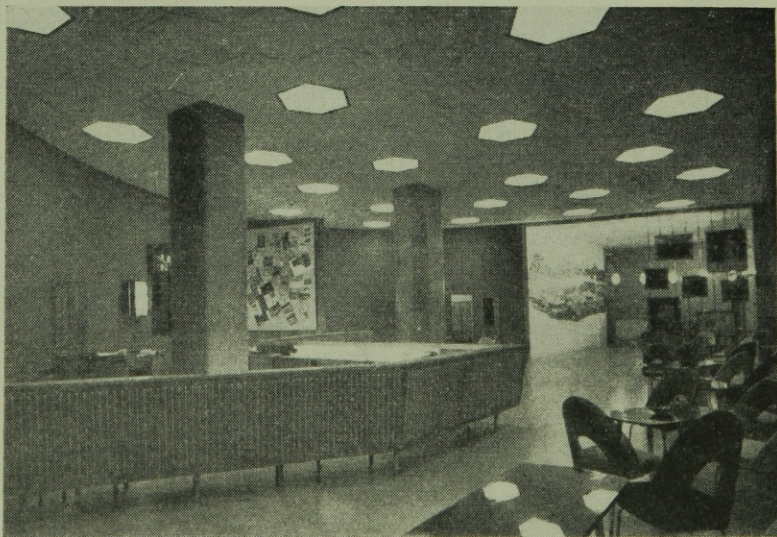
csony parapettűek, felső szellőző bukó ablakokkal, zsalús napellenzőkkel, üveg mögötti kirakatvitrinekkel. A hivatal központi fűtésű.

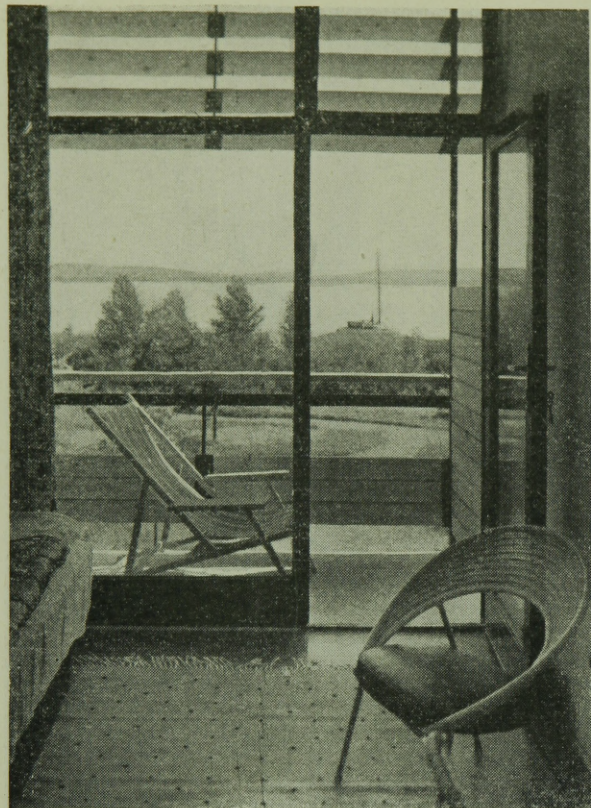
Az előcsarnokban, a tárgyalóban és a hivatalvezető szobájában az ÉTI által legyártott kísérleti opálvilágítótesteket helyezték el.

Átalakított légköbméter: 2500 lm³.

Építési költség (beépített bútortartal) 1 352 000,— Ft.

A létesítmény a Fővárosi Idegenforgalmi Hivatal új reprezentatív üzlethelyisége. Szélfogó, előcsarnok, Simó József kerámiájával, nagy félfogadó, belső, sötétzöld festésű, színes fallal, kifelé csiszolt keménymész-kövel burkolt kőpillérek közötti nagy kirakatokkal. Mennyezete gipszrabitz, nutokkal képzett hatszögletű méhsejttrendszerrel készült. Az egyes sejtek elszórva a sülyesztett mennyezetvilágításra szolgálnak. A padlózata egyszínű galambszürke polivinil. A félfogadóban a funkciónak megfelelően vezetett félfogadó pult nyers kőrisfa kivitelű. A kirakatok előtt dohányzóasztalkákat helyeztek el, színes műanyag borítású ülőgarnitúrákkal. A hátsó zöld falon színes diavetítő dobozok vannak, az előcsarnok — félfogadó között propagandarácsal. A két pillér közül az egyik csiszolt, nutázott, kemény műköburkolattal, a másik sötétzöld

Szoba belső képe

Nyári szálloda Tihany-révnél

Tervező Vállalat : IPARTERV.

Építész : Polónyi Károly.

Statikus : Horváth Csongor.

Víz-csatorna : Fazekas József.

Villamos : Beöthy András.

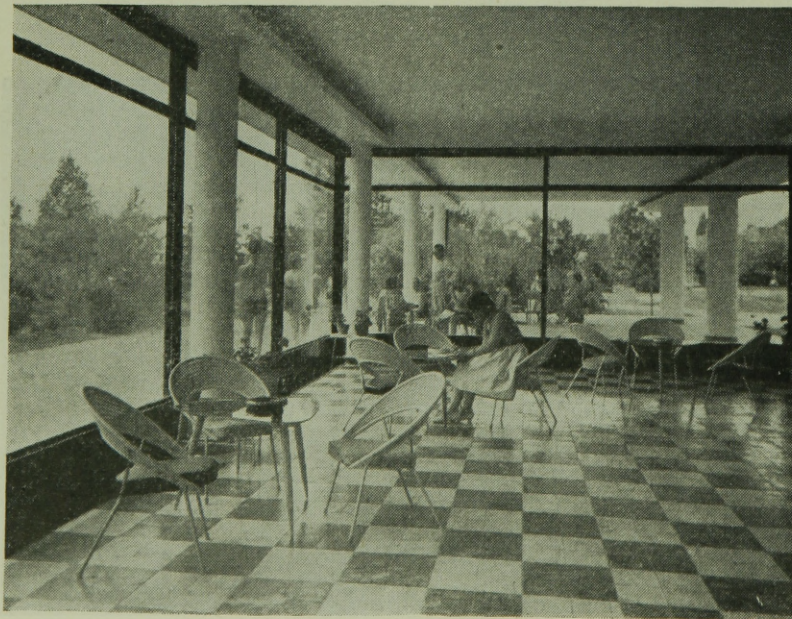
Konyha technológia : Vélly Róbert.

Kivitelező Vállalat : ÉM Veszprém megyei Építőipari Vállalat.

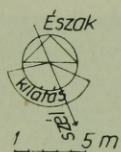
Főépítésvezető : Csuka József.

Munkavezető : Szabó Imre.

A kis idényjellegű szállodát 1959-ben a Külügyminisztérium üdülőjének terveztük, de építésközbeni épületcsere folytán mire 1960 júniusára elkészült, mint a tihanyi Motel dependanceja nyílt meg. A tihanyi félsziget csúcsán épült szálló emeletén kialakított — a táj fölé emelt — 20 db kétágyas vizesfülkés szoba loggiájáról gyönyörű kilátás nyílik a tó mindkét medencéjére. A nagy üvegfelületeket fa naptörők árnyékolják, és a szobákban biztosított fej fölötti lég-huzat is pótolja a szokottnál gyengébb hőszigetelést. Melegvíz csak a két fürdőszobában van, míg a tető fölötti csőben cirkuláló vizet a nap temperálja a vizesfülkék zuhanyozója számára. A közösségi élet a földszinten, a környező táj szintjén játszódik. A portás pultjáról az egész földszintet szemmel tarthatja, és ha az étterem zárva van, frissítő italokat is szolgálhat ki a bárpultról.

Foyer

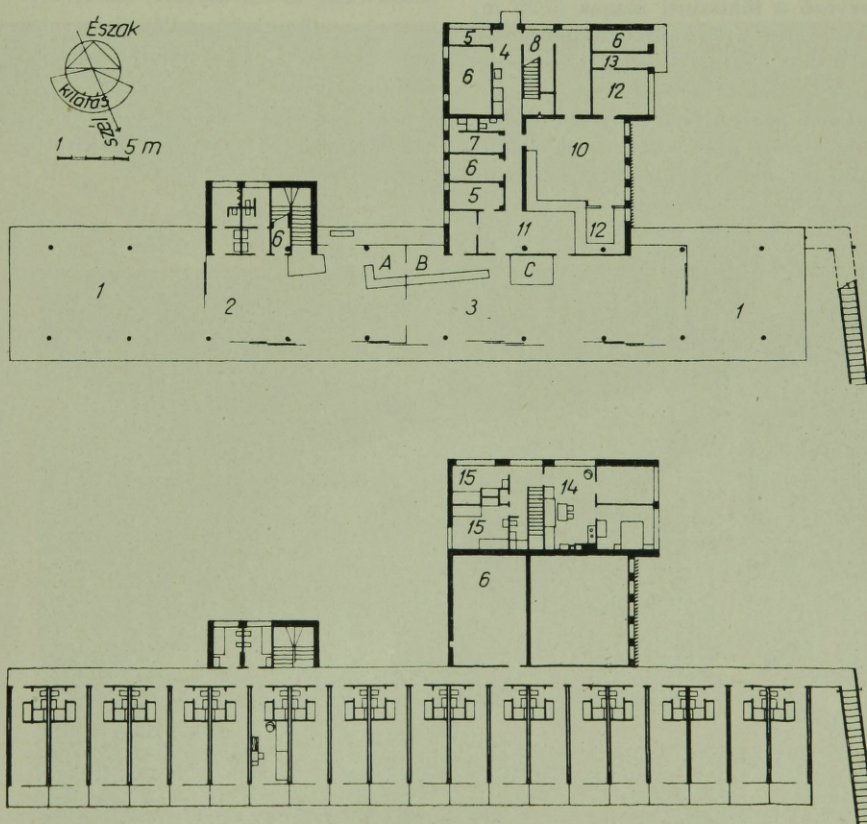
Építési költség: 2 672 337 Ft

1. Terrasz.
2. Foyer.
3. Étterem.
4. Áruátvétel.
5. Iroda.
6. Raktár.
7. Öltöző.
8. Földesáru raktár.
9. Földesáru előkészítő.
10. Konyha.
11. Tálaló.
12. Mosogató.
13. Hulladék.
14. Portáslakás.
15. Személyzeti szoba.

A — Portáspult.

B — Bár.

C — Zenekar.

Keravill

Budapest, VI. Liszt Ferenc-tér 2.

Tervező: Áruházak Szolgáltató Vállalat.

Építető: Keravill.

Kivitelező: ÉM 41. sz. Állami Építőipari Vállalat.

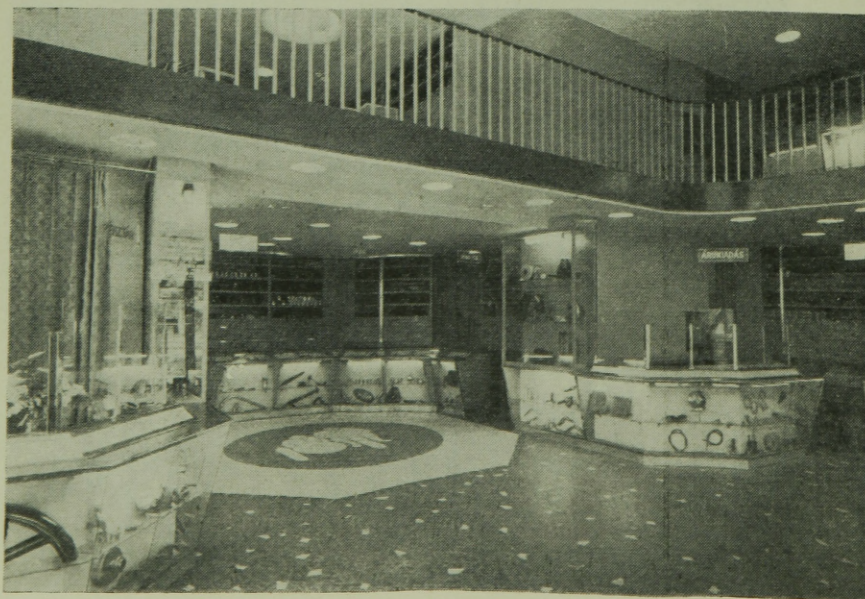
Építésvezető: Tholt István.

A Kerekpár- Rádió- és Villamosági értékesítő vállalat a Liszt Ferenc tér 2. sz. alatti földszinten egy reprezentatív kivitelű motorkerékpár és annak alkatrészeit árusító üzlet-helyiséget építtetett.

A tervezői elgondolás az volt, hogy az üzlethelyiségben, amelynek alapterülete nem túlzottan nagy, motorkerékpárok és azok alkatrészei jól áttekinthető elhelyezést nyerjenek. Területkihasználás céljából a tervező a földszinti magas (5,90 m) belső teret vasbetonfödémrel kettéosztotta. Ezáltal a belső teret levegőssé, áttekinthetővé tette, ugyanakkor kihasználta a vasbeton födémfeletti részt apró alkatrészek raktározására, illetve eladásra. A két szint

közötti feljáró lépcső gumiburkolatú. A földszinti belső helyiségeket az apró alkatrészek eladására tervezték. Az alagsori helyiségben nyert elhelyezést a fűtést szolgáló Express-heating kályha, a tüzelőtér, a raktár és a gépi felvonó gépháza. Az egész üzlethelyiség áttekinthetőségét fokozza, hogy az irodahelyiségek és a raktárhelyiségek elválasztását szolgáló falak acélszerkezetűek, üveg betétekkel. A mennyezet alatti álmennyezet kör alakú nyílásaiban rejtetten helyezték el a világítótesteket és fénycsőveket.

A helyiségek burkolata vörös, színes figurális betéttel kialakított tört-metlachi lapból készült.

Az üzlet belső képe

Mezőkovácsháza, járási művelődési otthon

Tervező : ÉM Szegedi Tervező Vállalat.
Építész : Füzér István, Szabellai Mihály.
Statikus : Líbor Rajmund.
Gépész : Gergely A.
Kivitelező : ÉM Békésmegyei Állami Építőipari Vállalat.
Építészvezető : Kerekes J.
Tervezve : 1958.
Kivitelezve : 1959—1960.

Az épület a járási és községi tanácsháza közötti térfalként a régi vásártéren helyezkedik el.

A művelődési otthon 600 fő befogadására, emeletes, illetve erkélyes megoldással készült. Magában foglalja a könyvtárt, az olvasót, a KISZ és a szakköri helyiségeket, a játékszobát stb. Az előcsarnok lelátója és a kupolaszerűen kialakított bevilágító a bejáratú rész központját képezi. A nézőtér erkéllyel megosztott oly módon, hogy a földszinten 460 és az erkélyen 140 fő helyezhető el. A színpad alatt székraktár és ehhez kapcsolódva süllyesztett zenekari akna készült. A színpad mögötti részekbe a díszletraktár és a két szintre az öltözők kerültek. A nézőtér áthidalása 14 m fesztávolságú, vb. keretszerkezetekkel nyert megoldást.

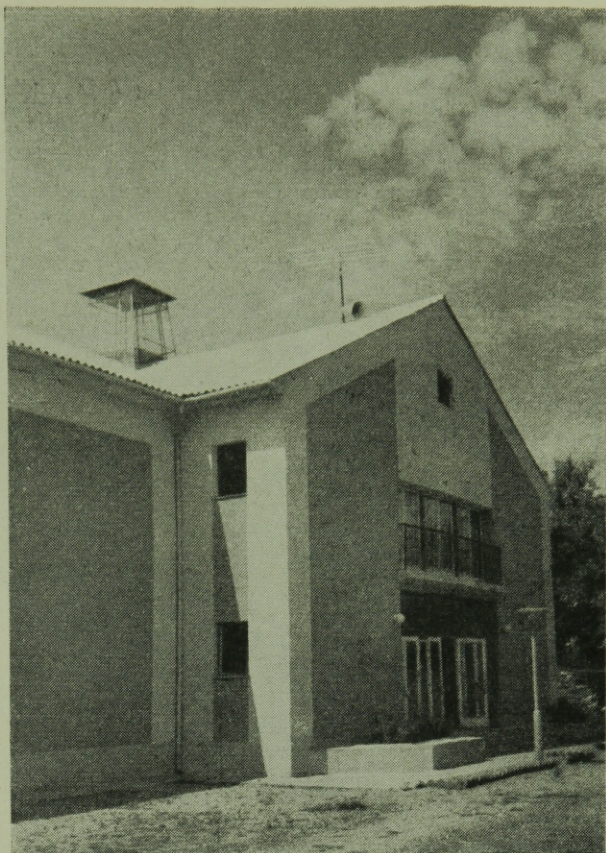
Kivitelezési összeg : 2 995 578 Ft.

Egységre eső költség : 5 150 Ft.

Lm³ eső költség : 366 Ft.

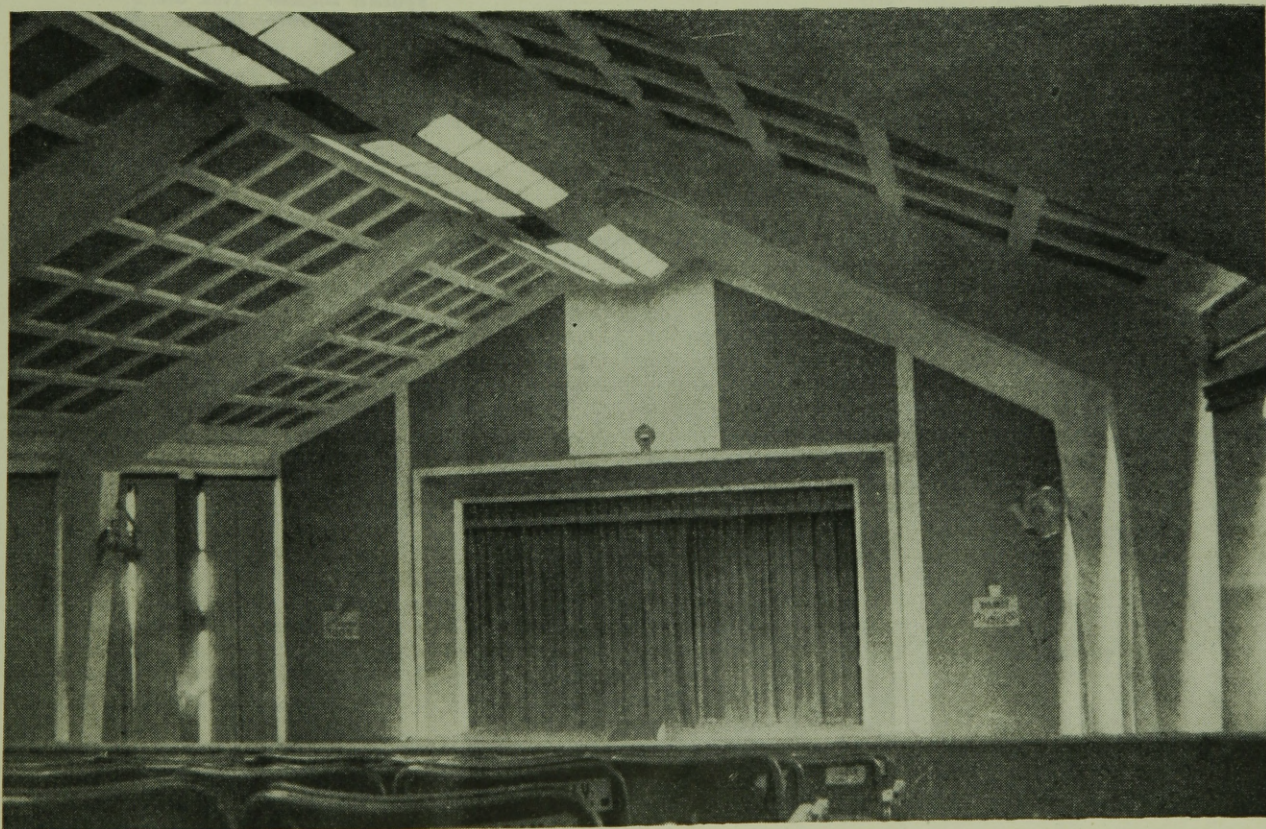
Alapterület : 1140 m².

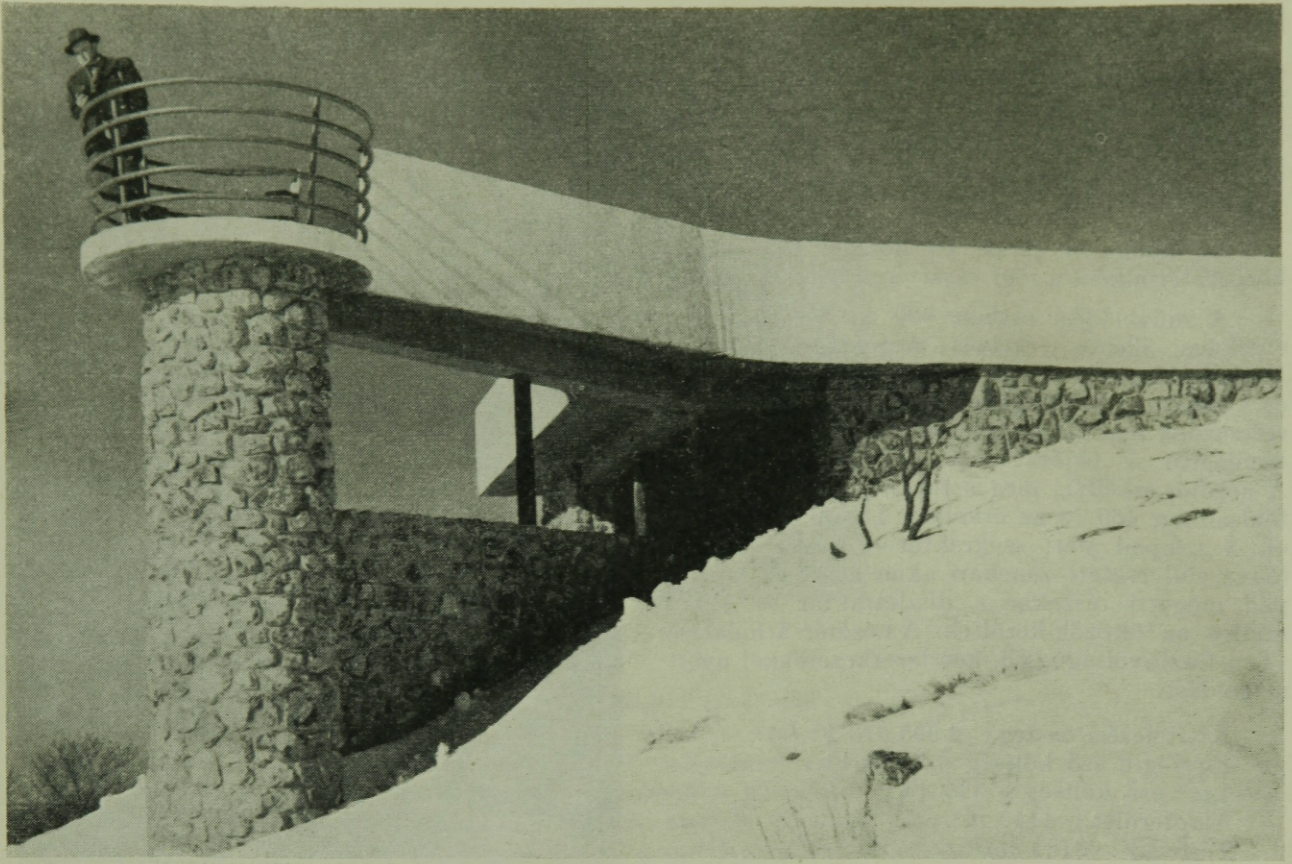
Térfogat : 8184 lm³.

Homlokzat

A művelődési otthon belső képe

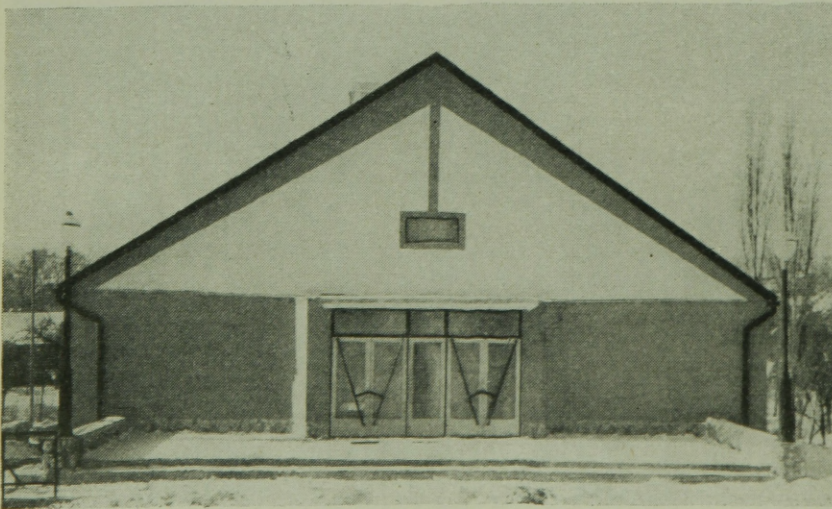

**A Pécsi Tervező Iroda
munkáiból**

Pécs, Kistubesi kilátó

*Tervező : Szőke Gyula, Kiss Tibor (ÉM. Pécsi
Tervező Vállalat).
Építésvezető : Kozmér Sándor (ÉM. Komlói
Állami Építőipari Vállalat).
Építkezés kezdete : 1959. júl. 13.
Építkezés befejezése : 1959. dec. 8.
Kiviteli összkiállítás : 188 000,— Ft.*

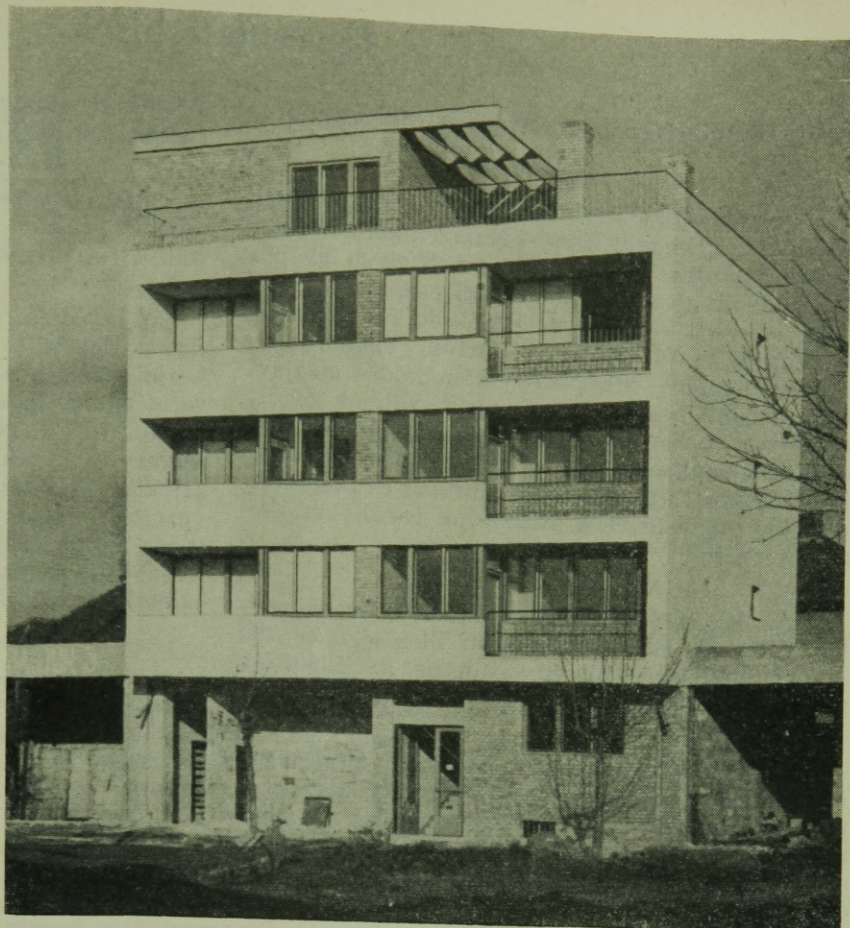

Szakesi kultúrház

*Tervező : Tillai Ernő (ÉM. Pécsi Tervező Vállalat).
Építésvezető : Fábik Pál (ÉM. Komlói Állami
Építőipari Vállalat).
Építkezés kezdete : 1959. jan. 15.
Építkezés befejezése : 1959. nov. 12.
Kiviteli összkiállítás : 1 725 000,— Ft.*

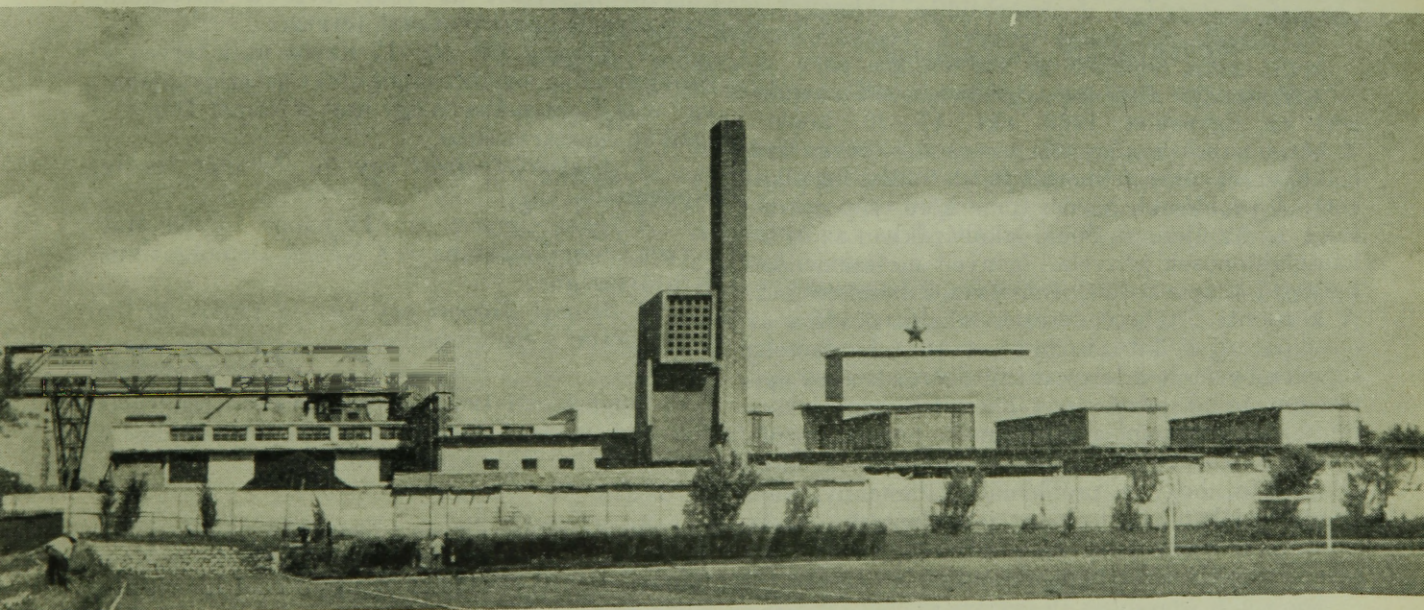
**Pécs, Perczel utca 31. sz.
OTP társasház**

*Tervező: Tillai Ernő (ÉM Pécsi Tervező
Vállalat)
Építészvezető: Wolf István (ÉM Baranyamegyei
Építőipari Vállalat).
Építés kezdete: 1959. V. 18.
Építkezés befejezése: 1960. VI. 30.
Kiviteli összköltség: 3 102 781,— Ft.*

**ÉM. Pécsi Cementáruiipari Vállalat
rekonstrukciója**

*Tervező: Kopáry Dénes (ÉM. Pécsi Tervező
Vállalat).
Építészvezető: Kozmér Sándor (ÉM. Komlói
Építőipari Vállalat).
Építkezés kezdete: 1955. aug. 15.
Építkezés befejezése: 1960. aug. 31.
Kiviteli összköltség: 24 000 000,— Ft.*

Egyesületi hírek

Az Építőipari Tudományos Egyesület hírei

A Központ hírei

Az Egyesület Elnöksége 1960. évi okt. havi rendszeres ülését a Szegedi Építési Napok alkalmából Szegeden tartotta meg. Az ülésen a Szegedi Csoport képviselőin kívül a többi vidéki csoportok képviselői is részt vettek. Az Elnökség, az Egyesület központja és a vidéki csoportok, elsősorban a Szegedi Csoport, közötti együttműködés megjavításával foglalkozott. Ennek során, többek között, megvitatta a Szegedi METESZ székház megvalósításához szükséges anyagi fedezet biztosítását, a helyi csoport műszaki folyóiratokkal és könyvtárral való ellátását és a műszakiak továbbképzésének kérdését.

*

Az Egyesület taglétszáma 1960. decemberében 2800 fő. Ebből 2100 pesti illetőségű és 700 vidéki illetőségű. Az Egyesületbe az 1960. év folyamán 550 új tag lépett be.

*

A Földművelésügyi Minisztérium által nagyüzemi gépesített sertéstelep tervezésére kiírt pályázat zsűrijébe az Egyesület Förster Tamást, a baromfi-árutermelő és tartási épületek tervezésére kiírt pályázat zsűrijébe pedig Gilyén Jenő delegálta.

*

1960. nov. 1-én Dr. Ing. Barth (Német Demokratikus Köztársaság) tartott előadást a Városrendezési Szakosztály keretében „Falvak tervezése és építőipari előregyártás a mezőgazdaságban” címmel.

*

1960. nov. 2-án és 3-án Dipl. Ing. Eichler (Német Demokratikus Köztársaság) tartott előadást az Épületszerkezeti és Épületgépészeti Szakosztályok keretében „Zajvédelem az építészetben, ill. Hő- és párávédelem a magasépítésben” címmel.

Konferenciák, Tanfolyamok

Nemzetközi Fűtéstechnikai Konferenciát rendezett az Egyesület 1960. okt. 17—20. között. A háromnapos konferencia a második ötéves terv célkitűzései során felmerült feladatokkal foglalkozott. A problémák három téma köré csoportosultak: 1. Az újonnan épülő lakóházakban az új lakástulajdonosok kényelmi igényeit messzemenően kielégítő központi fűtőberendezések készítése; 2. A központi fűtőberendezések alkalmazkodása az építőipar új célkitűzéseihez; 3. A takarékoság figyelembevétele a központi fűtőberendezések építésében mind gazdaságos energifelhasználásban, mind az optimumot adó minimális fém felhasználásban és költségkihatásban. A Konferencia megállapította, hogy a problémák valamennyi népi demokráciában egyformán jelentkeznek. Ezért szükséges, hogy azok megoldásának meggyorsítása érdekében a népi demokráciák szakértői

között az eddiginél szorosabb együttműködés fejlődjék ki a KGST munkájával teljes összhangban.

*

Ipari Építészeti Konferenciát rendez az Egyesület 1961. okt. 9—11. között. A Konferenciára külföldi szakemberek is hivatalosak lesznek.

*

Lyukkártyarendszerű szervezői tanfolyamot rendez az Egyesület az 1960—61. oktatási évben azon tagjai számára, akiknek beosztásuknál, illetve képzettségükönél fogva ilyen szakképzettséggel rendelkezniök kell, illetve ilyen szakképzettséget kívánnak szerezni. A tanfolyam a Központi Statisztikai Hivatal ügyvitel gépesítési felügyelete által szervezett Lyukkártyarendszerű szaktanfolyam keretében kerül megrendezésre. A tanfolyam három félévből áll. Részletesebb felvilágosítással az Egyesület Közgazdasági Szakosztálya szolgál.

A vidéki csoportok hírei

A Pécsi Csoport 1960. nov. 22—26. között Építőipari Ügyviteli Kiállítást és Gépkönyvelési Bemutatót rendezett Pécsen a TIT Bartók Béla termében.

*

A Soproni Csoport háromszor kétórás középblokktanfolyamot rendezett. A tanfolyamon ennek az építési módnak szerkezeti, kivitelezési és gazdaságossági kérdéseit tárgyalták. Az előadók Kelen Tibor, Dr. Sebestyén Gyula és Visy Zoltán voltak.

*

A Szegedi Csoport 1960. nov. 18-án a szegedi METESZ székházában klubnapot tartott.

*

A Győri Csoport 1960. nov. 16-án Gőztávvezetékek statikai és gazdaságossági kérdései címmel előadást rendezett a Győri Tervező Vállalat helyiségében. Az előadó Korach Marcell volt.

Külföldi utak

Az Egyesület az 1961. évre a következő csoportos tanulmányutakat tervezi:

A Központ két 10—12 napos utat tervez a Szovjetunióba, egy hétnapos utat Csehszlovákiába, egy utat Romániába és egy utat a Német Demokratikus Köztársaságba.

A Miskolci Csoport egy 35 fős utat tervez Romániába.

A Győri Csoport egy 12 napos, 25 fős utat tervez Csehszlovákiába és a Német Demokratikus Köztársaságba.

A Szegedi Csoport egy 10—12 napos 30 fős utat tervez a Szovjetunióba.

*

Bulgáriában 1960. szeptemberében rendezett Plovdivi vásáron Princz Gyula tartott előadást a regionális tervezés kérdéseiről.

*

Az Osztrák Beton Egyesület által 1960. szeptemberében Pörschachban tartott Beton Konferencián az Egyesületet Bonta József képviselte.